

Η ΔΙΑΓΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

24-1-59

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

έφαρμόζει τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς 2ας Ἰανουαρίου 1959, τὸ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Τοῦτο ἀποτελεῖ συνδυασμὸν ἀποταμιεύσεως μετὰ πρόνοιαν διὰ τὸ μέλλον, λειτουργεῖ δὲ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας εἰς πλείστας χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

- * Συμφωνεῖται ὅπως κατατίθεται ὠρισμένη δόσις μηνιαίως, πρὸς δημιουργίαν ἐντὸς προθεσμίας 3 ἢ 4 ἢ 5 ἐτῶν ἐνὸς τελικοῦ κεφαλαίου, ὕψους ἀπὸ δραχ. 7.200 μέχρι δραχ. 100.000.
- * Ἡ κατάθεσις εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἔντοκος, ὅπως ὅλαι αἱ καταθέσεις Ταμιευτηρίου.
- * Ὁ καταθέτης, ἡλικίας 20— 55 ἐτῶν, ἀσφαλιζεται ὑπὸ τοὺς πλέον συμφέροντας ὅρους, εἰς τὰς Ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρίας «Η ΕΘΝΙΚΗ» καὶ «ΑΣΤΗΡ».
- * Ἐν περιπτώσει προώρου θανάτου, οἱ κληρονόμοι εἰσπράττουν — ἐκτὸς ἀπὸ τὰς κατατεθείσας δόσεις, μετὰ τῶν τόκων τῶν — καὶ ὅλας τὰς μὴ ληξάσας δόσεις, ὥστε νὰ συμπληρωθῇ ὁλόκληρον τὸ συμφωνηθέν ὡς ἄνω τελικὸν κεφάλαιον.
- * Ἐὰν ὁ θάνατος ὀφείλεται εἰς ἀτύχημα — εἴτε αὐτοκινητικόν, εἴτε ἐργατικόν, εἴτε ἄλλην βίαιαν ἐξωτερικὴν αἰτίαν — καταβάλλεται εἰς διπλοῦν τὸ συμφωνηθέν τελικὸν κεφάλαιον.
- * Ἐὰν συνεπείᾳ ἀτυχήματος ἐπίσης, ὁ καταθέτης καταστῇ διαρκῶς ἀνίκανος (μερικῶς ἢ ὁλικῶς), λαμβάνει — ἐκτὸς τῆς καταθέσεώς του καὶ τῶν τόκων τῆς — ἀνάλογον ἀποζημίωσιν.
- * Εἰς οἰανδήποτε στιγμήν διακόπτεται ἡ ἀσφάλισις καὶ ἀποδίδεται ἡ κατάθεσις μετὰ τῶν τόκων τῆς (μείον τῶν ὀφειλομένων ἀσφαλιστρῶν).
- * Τὰ ἀσφάλιστρα εἶναι μικρὰ καὶ ἐκπίπτουντ' ἀπὸ τοὺς τόκους τῆς καταθέσεως.
- * Δέν απαιτεῖται ἰατρικὴ ἐξέτασις.

Ἀποτείνεσθε εἰς τὰ ἀνά τὴν χώραν 135.
Καταστήματα καὶ Ὑποκαταστήματα τῆς

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ

Ἐγκεκριμένο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας ὡς ἐλεύθερο ἀνάγνωσμα γιὰ ὅλα τὰ σχολεῖα (1932 καὶ 1958).
Ἐτιμήθη μετ' ἀργυροῦ μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΧΡ. ΛΑΔΑ 1
(Πλατεία Καρύτση)
Τηλ. 30.133-ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ Ε. ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Ἰδρυτῆς-Ἐκδότης-Διευθυντής: Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (1879-1941)
Διευθυντὴς συντάξεως: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ (1894-1942)

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1959
ΤΟΜΟΣ 1959 Α' ΑΡΙΘΜ. 3
Τὸ φύλλο Δρχ. 3

ΣΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΠΥΡΓΟ

Διήγημα τοῦ Μ. Μιλάνι.
Σελ. 210—211.

ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΝΤΟΝΓΚΟΝΟΙ

Στὴ χώρα τῶν ἱπταυένων ἀνθρώπων.
Σελ. 206.

ΟΙ ΦΡΑΟΥΛΕΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ

Γιαπωνέζικο παραμῦθ.
Σελ. 201.

Ο ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ

Σελ. 216.

ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐκδότης: ΑΘΑΝ. ΕΜΜ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ, Χρ. Λαδά 1.
Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: Ἀντώνιος Παπαδήμας, Ρηγία Παλαμῆδ 2.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:
Ἐτησίᾳ Δρχ. 15%
Ἐξάμηνος » 75
Τρίμηνος » 40

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:
(ἀπλὸ ταχυδρομεῖο)
Εὐρώπη, Ἀσία, Ἀφρική:
Ἐτησίᾳ Δρχ. 200
Ἐξάμηνος » 100
Ἀμερική, Αὐστραλία:
Ἐτησίᾳ Δολ. 10
Ἐξάμηνος » 6

Δι' ἀεροπορικὴν ἀποστολήν, εἰδικὴ συμφωνία.

ΣΤΟ προηγούμενο τεύχος δημοσίευσεν τὸν «Ὁδηγὸν γιὰ τὰ Διαπλάσσιμα». Νομίζω ὅτι σὰς λύνει ὅλες τὰς ἀπορίες, ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχετε, σχετικὰ μετὰ τὴν συμμετοχὴν ἐν τῇ κίνησίν μου. Ὡστε δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ρωτᾶτε γιὰ πράγματα γνωστά. Αὐτὸ, ποὺ ζητᾷ τὴν ἀπάντησιν ἀπὸ τὰ καίνουργια Διαπλάσσιμα, εἶναι νὰ μὴ διστάζουν νὰ γράφουν καὶ νὰ εἶναι τὰ γράμματά τους καθαρά καὶ καλογραμμένα. Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι μίᾳ ἐπιστολῇ δέχεται καὶ τὸ χαρακτήρα σας ἀκόμα. Λοιπὸν, προσπαθεῖτε νὰ εἰσαστὲ τακτικοί.

ANAPXOMAI στὸ θέμα τῶν ψευδωνύμων. Προσπαθεῖτε νὰ εἶναι τὰ ψευδώνυμα, ποὺ παίρνετε, ἑλληνικά καὶ νὰ ἐκφράζουν καὶ κάποια σοβαρὰ ἐννοία. Ἀκόμα μπορεῖ νὰ εἶναι παρμένα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορίᾳ ἢ τὴν μυθολογίᾳ. Μπορεῖ ἀκόμα νὰ εἶναι ὀνόματα μεγάλων ἀνθρώπων, ποὺ τοὺς θαυμάζετε καὶ τοὺς ἔχετε γιὰ ἰδανικόν σας. Σὲ ὅσους ζητᾶνε ψευδώνυμα ἀνοστα ἢ χωρὶς καμμίαν

Ἐδῶ Διάπλαση

σημασία, ἀναγκάζομαι νὰ τὰ ἀπορρίπτω.

ΜΗ ξεχνᾶτε ἐπίσης νὰ ἀνανεώνετε τὰ ψευδώνυμά σας, κάθε χρόνο. Ψευδώνυμα ποὺ δὲν ἔχουν ἀνανεωθῇ, ὑποτίθεται ὅτι εἶναι διαθέσιμα καὶ τὰ δίνω σὲ ἄλλους ἢ μὴ τὰ ζητᾶτε. Γιὰ τὴν ἀνανέωσιν, ἀφήνω ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα. Ὡστε ὅσοι καθυστεροῦνε πολὺ, εἶναι ἀδίκαιολογητοί.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ἔληξε καὶ ἄρχισε ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀπαντήσεων. Γενικά, εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα καὶ μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ὁ διαγωνισμὸς ἐπέτυχεν ἀπόλυτα. Περιμένετε τώρα τὰ ἀποτελέσματα.

ΕΤΟΙΜΑΣΘΗΤΕ ὅλοι σας νὰ γιορτάσουμε μαζί τὰ ὀγδοντάχρονα τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ὅσοι ἔχετε σχετικὰς ἰδέας καὶ προτάσεις νὰ μοῦ τίς γράψετε γρήγορα. Μὲ χαρὰ μοῦ βλέπω ὅτι τὰ ὀγδοντάχρονα συγκινοῦν πολὺ καὶ τοὺς μεγάλους. Αὐτοὶ δέχονται ὅχι μόνον τὰ σχόλια ποὺ ἀκούω, ἀλλὰ καὶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Τύπου καὶ τῶν ραδιοφωνικῶν μας σταθμῶν. Τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους. Τὰ ὀγδοντάχρονα, εἶναι πραγματικὰ ἓνα γεγονός πα- νελλήνιον.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Ἡ Ὁρδόδοξος Ἐκκλησία

Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀκολουθοῦμε τὴν θρησκείαν τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἐμεῖς Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι. Τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχει τρεῖς μορφές. Ἡ Ἐκκλησία α) διδάσκει, β) ποιμαίνει καὶ γ) φρονιματίζει. Δογματικὰ, εἶναι ἀνασπαστά ἐνωμένη μετὰ τὴν μεγάλην ὁμολογίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μετὰ ἑκάστην ὁμολογίαν Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Διατηρεῖ ἀπορροαλεῖ τὰς ἀποστολικὰς καὶ συνοδικὰς κανόνας, τὰς ἱερὰς παραδόσεις. Διοικητικὰ ὅμως εἶναι Ἀυτοκέφαλη, δηλαδὴ ἀνεξάρτητη ἀπὸ τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας καὶ διοικεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερά Συνόδον τῶν Ἀρχιερέων. Ἡ Δ. Ἱερά Σύνοδος εἶναι τὸ Ἀνώτατον Διοικητικὸν Σώμα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶναι διαρκὴς καὶ μετὰ τῆς ἔχει Ἀρχιερεῖς, μετὰ μητροπολιτικὰς ἑδρες.

Ἡ Ἀγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἀυτοκεφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λέγεται διαφορετικὰ καὶ Ἱεραρχία. Αὕτη ἐκλέγει, μετὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, τὸν πᾶντορ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκλέγει ἐπίσης τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τιτλοῦχος Ἐπισκόπους καὶ τοὺς βοηθοὺς Ἐπισκόπους.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔχει τὴν συμπαράστασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ποὺ τὴν ἀνακοινᾷ τις

δέουσας ἀποφάσεις ἢ παραγγελίας. Ἡ Ἐκκλησία μας βρίσκεται σὲ στενὴ ἐποχή, συνεργασία καὶ συνδυασμὸν μετὰ τῆς παρὰ τὸν ὁμολογισμὸν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱερουσαλὴμ, καθὼς καὶ τὴν Ἱερά Μονὴν τοῦ Σινα-Φαράν καὶ Ραΐθου. Ἡ μονὴ αὕτη πᾶσι τοῖς τίτλοις τῆς μετ' Αὐτοκρατορικὸν Χρυσόβουλλο τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Στὴ Μονὴ αὕτη ἐδρεῖται καὶ πρεσβεύεται Ἀρχιεπίσκοπος.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσφωνεῖται Παναγιώτατος. Οἱ Πατριάρχες Ἀντιοχείας, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱερουσαλὴμ, Μακαριώτατοι. Τὸ ἴδιον καὶ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Ἀμερικής καὶ Θουατῶν προσφωνοῦνται Σεβασμιώτατοι.

Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, ὅταν βρίσκεται ἐν τῇ ἐδρᾷ του, προσφωνεῖται Παναγιώτατος. Τὸν τίτλον αὐτὸν τὸν ἔδωκε ὁ Λέων ὁ Σφόδρος. Οἱ Μητροπολίτες προσφωνοῦνται γενικά Σεβασμιώτατοι ἢ Πανιερωτάτοι. Οἱ Τιτλοῦχοι καὶ Βοηθοὶ (ὅπως οἱ Ἐπισκοποι), Θεοφιλέτατοι. Οἱ Ἀρχιερεῖς, ἱερομόνχοι καὶ λόγιοι Πανοσιολογιώτατοι. Ὅσοι εἶναι μοναχοὶ Ἀρχιερεῖς, προσφωνοῦνται Πανοσιώτατοι.

Ὅλοι οἱ παραπάνω τιτλοῦχοι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἄγαθοι. Οἱ κατώτεροι κληρικοί, ἱερεῖς κλη., μποροῦν νὰ εἶναι ἑγγαμοί. Ὁ γάμος τοὺς ὁμοῦ γίνεται προτὶ τοῦ Χριστοῦ κληρικοί.

ΒΕΡΙΤΑΣ

Σε λίγες ημέρες, το περιοδικό αυτό που κρατάτε στα χέρια σας θα ξεροτάση τα όγδοντα του χρόνιου. Όσο κι' αν είναι δύσκολο, όχτω δεκαετίες, γεμάτες από ωραία ιδανικά κι' ευγενικούς αγώνες τιμούν, καλοί μου φίλοι, την αγαπητή σας «Διάπλαση». Πώς όμως ν' αναλογισθούμε όλη αυτή τη μακρόχρο-

που άλλου;— στο μεγάλο δάσκαλο, τον Ξενοπούλου, να τις διαβάσει και να μας πη την πολυτιμή γνώμη του. Εκείνος λοιπόν, αντί να διώξη τ' αμούστακα παιδιά με τα κοντά παντελόνια, που τον ενοχλούσαν τόσο συχνά, διάβαζε υπομονετικά όλα τα χειρόγραφα τους κι' ευρίσκει πάντα κάποιο εγκάρδιο

δήποτε ελληνικό λεξικό. 'Ο Ξενοπούλος, που από το 1931 ήταν μέλος της 'Ακαδημίας 'Αθηνών, σάθηκε, με τα έργα του «Στέλλα Βιολάντη», «Φωτεινή Σάντη» «'Ανθρόπινου», «Φιόρο του Λεβάντη» και άλλα, ο ανακαίνιστής του Νεοελληνικού θεάτρου, διαμόρφωσε ως ένα σημείο το μυθιστόρημα και το

Ο ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

νη κι' αξιοθαύμαστη παράδοσή της, δίχως να θυμηθούμε έναν άνθρωπο που δέθηκε στενά μαζί της και λάμπρυνε με την ακτινοβολία της δημιουργικής του παρουσίας τα περασμένα της; Φυσικά, καταλαβαίνετε ποιος είναι αυτός: 'Ο Γρηγόριος Ξενοπούλος.

Τί πραγματικά στάθηκε ο άνθρωπος αυτός για τα Γράμματά μας είναι δύσκολο να σας το εξηγήσω σε λίγες άραδες. 'Απλά θα σας πω ότι καταπιάστηκε με όλα τα είδη του λόγου —εκτός από την ποίηση — κι' όχι μονάχα ευδοκίμησε σε όλα, μα τους έδωσε με τα έργα του ώθηση κι' άνθηση. 'Ο Ξενοπούλος ήταν άριστος δραματογράφος, μυθιστοριογράφος, διηγηματογράφος, χρονογράφος, κριτικός, μελετητής, και πάνω απ' όλα ήταν ένας μοναδικός, ένας εξαιρετικός άνθρωπος, με την πλατύτερη έννοια που μπορούμε να δώσουμε στη λέξη αυτή. Κάθε φορά που μου έρχεται στη μνήμη τον βλέπω μπροστά μου, μ' ένα εγκάρδιο φωτεινό χαμόγελο, που στόλιζε πάντα το πρόσωπό του και μ' ένα έλαφρο άνοιγμα του χεριού, που έδειχνε όλη την καλωσύνη της καρδιάς του κι' έμοιαζε σ'α νάθελε να σε τραβήξει σε κάτι ύψιλό, σε κάτι ωραίο. Κι' ακριβώς τούτο το χαμόγελο, τούτο το άνοιγμα χεριού, μαζί με το σωστότατο κριτήριο του ήταν που ενθάρρυναν στα πρώτα λογοτεχνικά τους βήματα ανθρώπους — τον Καβάφη, τον Πορφύρα κι' άλλους ακόμη διαλεκτούς ποιητές και πεζογράφους μας — που τίμησαν με τα έργα τους τα Γράμματά μας. Για πρώτη και για μοναδική ίσως φορά είμαι αναγκασμένος, φίλοι μου, γράφοντας τούτη τη σελίδα ν' αναφερθώ λίγο σε κάτι που έχει σχέση και με τη δική μου ζωή. Θυμάμαι, λοιπόν, πως σαν πηγαίνα στις πρώτες τάξεις του γυμνασίου μαζί με τον αγαπητό μου Νέστορα Μάτσα, είχαμε τον πόθο να παρουσιάσουμε έργο δικό μας στο θέατρο. Καθόμασταν λοιπόν και γράφαμε — πόση αφέλεια, Θεέ μου! — πεντάπρακτες τραγωδίες σε δωδεκάφυλλα τετράδια, που τις πηγαίναμε—

λόγο να πη για τα τρομερά έργα τους, κάποια χρήσιμη συμβουλή. Και τα παιδιά τον άκουγαν, κι' όλο του πήγαιναν έργα καλύτερα απ' τα πρώτα. Κι' όλο έδλεπαν το γέρο Ξενοπούλο να τα κοιτάζει με περισσότερο εμπιστοσύνη και περιφάνεια. 'Όσπου, κάποτε του πήγαν ένα τρίπρακτο οικογενειακό δράμα μ' έφτα πρόσωπα, ένα σκηνικό και τον τίτλο «'Ανυμνέται». 'Ο δάσκαλος το διάβασε και την άλλη μέρα κάλεσε τα παιδιά σε... συναδελφικό τραπέζι. 'Ηταν Αύγουστος του 1947 κι' από τότε δεν έπαψε να μιλάει, σε όλες τις συνεντεύξεις

**Θα ξέρει
έναι φίλοι.**

που έδινε, για τις τελευταίες ανακαλύψεις του.

— Το έργο τους πρέπει να παιχτεί, τονίζε.

Και κάποιοι διαλεκτοί ήθοιοι—ή Μιράντα, ο Σπ. Μουσουήρης, ή Ειρήνη και ή Κρινιώ Παπα — άκουσαν το λόγο του και το καλοκαίρι του 1951 παρουσίασαν το έργο με τον τίτλο «Λευκός Γάμος» στο θέατρο «Ντο-Ρέ». Μα ο μεγάλος γέρος δε ζούσε πιά. Και τα πνευματικά του παιδιά, γεμάτα ευγνωμοσύνη, αφιέρωσαν στη μνήμη του το βιβλίο που έβγαλαν και που έκλεινε τρία θεατρικά έργα διαδοσμένα από εκείνον.

Βέβαια, θα μπορούσα να σας αναφέρω λεπτομερειακά πως ο Γρηγόριος Ξενοπούλος γεννήθηκε το 1867 στην Κωνσταντινούπολη, πως πέρασε τα παιδικά του χρόνια με την οικογένειά του στην πολυαγαπημένη του Ζάκυνθο, απ' όπου έμπνεύθηκε πολλές ιστορίες έργων του, πως σπούδασε Φυσικομαθηματικά και Φιλοσοφία και άλλα παρόμοια βιογραφικά του στοιχεία. Μα όλα τούτα μπορείτε να τα διαβάσετε σε όποι-

δήγημα στη νεώτερη λογοτεχνία μας και τέλος γαλούχησε γενιές και γενιές 'Ελληνόπουλα με τις ήθικοπλαστικές κι' ωραίες επιστολές, που εκείνος καθιέρωσε με το ψευδώνυμο «Φαίδων» στη «Διάπλαση». 'Ας μου επιτρέψετε λοιπόν, μια και ή συνεργασία μου αυτή τη φορά πήρε θελά μου χαρακτήρα προσωπικών αναμνήσεων, να σταθώ πάλι στα στενά χρόνια του και να προσπαθήσω να σας τον φέρω για λίγο ακόμη κοντά σας, έτσι όπως ακριβώς τον γνώρισα.

Όταν στο Δεκεμβριανό κίνημα του 1944, γκρεμίστηκε το ιστορικό σπίτι του, που βρισκόταν μέσα στο γραφικό θόρυβο της 'Αγοράς, στην οδό Ευριπίδου, ο Ξενοπούλος, καταστρεμμένος οικονομικά και βαθεία πληγωμένος ψυχικά, πήρε την ενάρτη αδελφή του Χαρίκλεια, που τότε παραστάθηκε σε όλη τη ζωή του με στοργική αφοσίωση, και περιφερόταν από συγγενικό σπίτι σε άλλο, ώσπου τέλος, βρήκε φιλόξενη στέγη στην κατοικία ενός εγγονού του στον οδόν 'Επτανήσου. Εκεί λοιπόν δέχονταν τους φίλους του, διάβαζε τα βιβλία που του έστελναν οι νέοι συγγραφείς και... έλυνε σταυρόλεξα. 'Η καλή αδελφή του τον καμάρωνε γι' αυτό του το χάρισμα πιο πολύ απ' όλους. Και σιωπηλή δίπλα του, ζωγράφισε με αφέλεια κι' αγνότητα τοπία της ειδυλλιακής Ζακύνθου και σκηνές της ζωής τους, που αυτός τόσο ωραία είχε περιγράψει στα βιβλία του. Μόνο τότε-τότε σηκώνονταν πρόθυμα από το καβαλέτο της για να τραβήξει τους επισκέπτες κανένα γλυκό του νησιού και να τους κατευοδώσει στη σκάλα με τρυφερότατα λόγια. Κι' ήταν αυτή η απλή κι' αφοσιωμένη Μούσα του, που το Γενάρη του 1951 του σφάλισε παντοτεινά τα γερικά μάτια του.

Θάπρεπε ίσως να είχε το άρθρο μου αυτό περισσότερη τάξη. Το καταλαβαίνω κι' άς με συγχωρήσετε. 'Η ευγνωμοσύνη και ή συγκίνηση δε με άφησαν...
Κ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΦΡΑΟΥΛΕΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ

Γιαπωνέζικο παραμύδι

Σηκώνει το κεφάλι και βλέπει μία γυναίκα πολύ γριά, καμπουριασμένη, διπλωμένη από το σκύψιμο, άκουμπισμένη στο ραβδί της.

— Γιατί κλαίς, παιδί μου; ρώτησε με καλωσύνη.

— 'Η Χρυσάνθεμο της εξήγησε:

— Έλα, καλά μην κλαίς άλλο, ξανάπε ή γριά. Θα σ' πάω σ' ένα μέρος και θα βρης εκεί πλήθος καλές, όμορφες, ώριμες φράουλες.

Γεμάτη χαρά σηκώνεται ή Χρυσάνθεμο, σκουπίζει από τα χείλια της, τα δάκρυα, δίνει το χέρι της στη γριά και πηγαίνει μαζί της. Φτάνουν έτσι στο δάσος και σταματούν. 'Η γριά χτυπά τα χέρια και προβάλλει ένα παλληκάρι, καμμία τριανταριά χρονώ. Πηγαίνει κοντά τους κι' ή γριά εξηγεί στη Χρυσάνθεμο:

— Κόρη μου, πρέπει να σου πω ποιοι είμαστε. Έμένα με λένε Φουγιουνονικότο, είμαι ή θεά του χειμάνου. Τούτο το παλληκάρι είναι γιός μου. Είναι ο θεός του καλοκαιριού. Τον λένε Νατσουνονικότο.

Και γυρίζοντας στο γιό της, ή Φουγιουνονικότο είπε:

— Αυτό το καλό κορίτσι, γιέ μου, ψάχνει να βρη φράουλες. Κάνε να βρη και να γεμίση το καλάθι της.

Τότες ο θεός του καλοκαιριού έσκυψε και χαιρέτησε τη μάνα του, για να δείξη το σεβασμό του. Και νά, πλέκει τα χέρια, σηκώνει τα μάτια στον ούρανό, λέει κάτι λόγια όλο μυστήριο. Την ίδια στιγμή, ώ θάμα! 'Η φύση αλλάζει. Με τη χιονι χάνεται. 'Η έξοχη στολίζεται με πράσινα φύλλα και τα δέντρα με κορπούς. Γλυκεία ζεστή απλώνεται ύστερ' από το κρύο. 'Η γή φορεί τη φορεσιά που βάζει τον 'Αλωνάρη Κι' ανάμεσα στα λουλούδια βρίσκονται σκόρπιες πολλές ώριμες φράουλες.

Κόβει, κόβει το Χρυσάνθεμο και δεν άργει να γεμίση το καλάθι. Κι' όταν σηκώνει το κορμί να ευχαριστήση τους ευεργέτες της, δεν τους βλέπει πιά. Μαζί τους χαθήκανε με τη σειρά τους οι πρασιναδες, τα δέντρα κι' οι καρποί. Το χιόνι σκεπάζει πάλι τη γή και τα κλαδιά. 'Η φύση ξαναπαίρνει τη χειμωνιάτικη όψη της.

— 'Η Γερακίνα κι' ή Ρόζα μέινανε μ' άνοιχτο στόμα σαν είδανε τις φράουλες. Αντί να ευχαριστήσουν το Χρυσάνθεμο, το στείλανε να κάνει τις δουλειές στην κουζίνα. Καθήσαν ύστερα και φάγανε τις φράουλες μοναχές τους. Και σαν αποφάγανε, ή Ρόζα θέλησε να πει κι' αυτή να κόψη φράουλες από το δάσος. 'Η μάνα της γύρεψε να την έμποδίσουν. Μα ή Ρόζα έδειξε τόση επιμονή, που ή Γερακίνα την έντυσε καλά και ζεστά, ντύθηκε ζεστά κι' ή ίδια, πήραν από ένα καλάθι και γράμμη στο δάσος.

Μα που να βρεθούν φράουλες, Δεκέμβρη μήνα; Ψάξανε, ψάξανε παντού, μα του κάκου, άρες ατέλειωτες...

— 'Η Χρυσάνθεμο, όλη την ώρα τούτη άνησυχούσε. Και βλέποντας πως βράδυαζε κι' αυτές δε γυρίζανε πίσω, είπε με το νου της: «Θα πήγανε στο δάσος για φράουλες!» Τρέμοντας όλη, βγήκε μέσα στην παγωνιά να τις βρη. Και πόσο λησθήκε το καλό κορίτσι σαν είδε τη μητριά της και την αδερφή της πεσμένες κοντά στο χιόνι, ξυλιασμένες!... 'Η Γερακίνα κι' ή Ρόζα είχαν χάσει το δρόμο και ξυλίασαν από το κρύο.

AN

ΖΟΥΣΕ μία φορά μία χήρα, που τη λέγανε Γερακίνα. Έμενε με τα δύο της κορίτσια σε μιά από τις φτωχότερες γειτονίες, στη μικρή πολιτεία Νάκα. Τη μεγαλύτερη κόρη τη λέγανε Χρυσάνθεμο, μα ήτανε προγονή της, από την πρώτη γυναίκα του άντρός της.

— 'Η χήρα δεν την αγαπούσε καθόλου. Χειρότερη μητριά από κείνη δεν ύπηρχε. Κι' όλη την αγάπη την φύλαγε για τη μικρότερη κόρη της, την αληθινή, τη Ρόζα. Κι' όσο πιο πολύ χαιδεύε τη Ρόζα, τόσο πιο πολύ κακομεταχειριζότανε τη Χρυσάνθεμο. Όλα τα συχωρνούσε στη Ρόζα. 'Υποχωρούσε στην πιο μικρή, στην πιο άνοστη ιδιοτροπία της. Παράδλεπε για όλα τα φταιξίματα και τα ελαττώματα της. Μα το Χρυσάνθεμο το τιμωρούσε σκληρά, του άρνιότανε ακόμα και τ' απαραίτητα, το κακομεταχειριζότανε για το τίποτα. Το καμμένο το κορίτσι ύπόφερε πολύ. Φορούσε ρούχα φτωχικά, από τον πιο φτηνό αλατζά, δίχως στολίδι, δίχως μετάξι. Μα ή Ρόζα ήτανε ντυμένη στα μεταξωτά κι' άλλαζε το όμπι (τη ζώνη της) όπως της έρχότανε. Τεμπέλιαζε μέρα νύχτα και σηκώνονταν από το κρεβάτι άργα, ενώ ή αδερφή της έκανε όλες τις δουλειές, πλάγιαζε στη βαθεία νύχτα και ύπνυσε στα χαράματα.

Οι δύο αδερφάδες ήτανε διαφορετικές και σε κάτι άλλο. Όσο καλή ήταν ή Χρυσάνθεμο, τόσο κακή και ξιπασμένη ήταν ή Ρόζα. Άδικούσε και μάλλανε την αδερφή της, που ήμερη σαν τ' άρνι, δεχότανε τις τιμωρίες, που πέφταν άπάνω της βροχή.

— 'Ητανε στην καρδιά του Δεκέμβρη. Το χιόνι έπεφτε πυκνό. 'Η γή ήτανε κάτασπρη κι' έκανε τσουχτερό κρύο. Καθισμένη στην ψάθα της, με τα δύο της χέρια άκουμπισμένα στην άκρη του μπρούτζινου μαγκαλιού, ή Ρόζα ζεσταίνονταν. Όμως το Χρυσάνθεμο έμενε στην κουζίνα, πλένοντας τα πιάτα.

Εκεί που καθόταν ή Ρόζα, φώναζε τη μάνα της και της γύρεψε φράουλες.

— Φράουλες; είπε ή μάνα της. Που να βρεθούνε φράουλες τέτοια εποχή, Ρόζα μου; Θες πορτοκαλία;

— Όχι, μαμά, δε θέλω πορτοκαλία. Θέλω φράουλες! Κι' έβαλε τα κλάματα. 'Η μάνα της, αντί να τη καλώση, τη χαιδεψε και της είπε:

— Αχ, μικρούλα μου, μην κλαίς! Θα δώ αν μπορείς. Φώναξε το Χρυσάνθεμο από την κουζίνα και είπε:

— Άκου, τεμπέλα! 'Η αδερφή σου ή Ρόζα θέλει να φάη φράουλες. Πήγαινε στην έξοχη. Ίσως να υπάρχουν ακόμα μερικές, από το καλοκαίρι. Κοίταξε να τις βρης και να μας φέρης...

Το Χρυσάνθεμο κόμπιασε. Όστόσο, είπε:

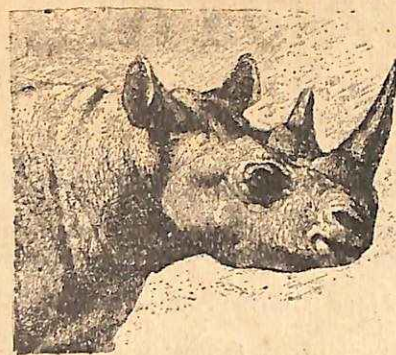
— Μα που να βρεθούνε, μητέρα, τέτοιοι καιρό, φράουλες; Έξω χιονίζει.

Δεν άπόσωσε την κουβέντα της και της μητριάς τα δάχτυλα άφήσανε κόκκινα σημάδια στα χλωμά της μάγουλα, τόσο γέρος ήταν ο μπάτσος που έφαγε.

— Νά, για να μάθης ν' αντιμιλάς άλλη φορά. Θα πάς τούτη την ώρα στην έξοχη και θα κοιτάξεις να μας φέρης φράουλες. 'Η αδερφή σου τις θέλει πολύ...

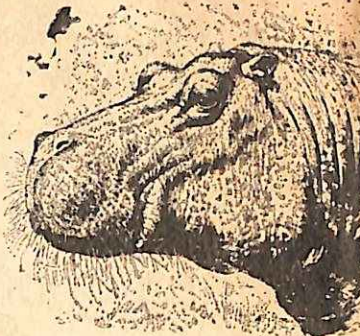
Το Χρυσάνθεμο κατάπτε τα δάκρυα κι' έσκυψε το κεφάλι. Πήρε ένα πανεράκι και με την καρδιά γεμάτη πίκρα, βγήκε στο δρόμο. Τράβηξε μέσ' από την πολιτεία, στα χιονισμένα χωράφια. Έκανε τόσο κρύο! Τα πόδια του κοίτασιονονούσαν από τη φοβερή παγωνιά. Έφαγνε κι' όλο έψαχνε με τα μάτια, μην τυχόν ξεχωρίση φράουλες πουθενά. Μα το χιόνι τα είχε όλα σκεπασμένα και μήτ' ένα πράσινο χορτάκι δεν ξεμύτιζε απ' τ' άσπρο του σεντόνι. Κάθνε σε μία μέτρα, τίναξε το χιόνι από τα ρούχα της και βάλλθηκε να κλαίη.

— Άξαφνα, έννοιωσε να της χτυπούν αλαφρού τον ώμο.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΔΥΟ ΠΑΡΑΞΕΝΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Του κ. Ρινόκερου και του κ. Ιπποπόταμου

1. Ο Κ. ΡΙΝΟΚΕΡΟΣ

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ κυνηγός, είδε το ρινόκερο να σηκώνει το κεφάλι του και να μυρίζει ανήσυχα τον αέρα. "Εκαμε νόημα στους μαύρους συνοδούς του να μην κουνήσουν καθόλου. "Υστερα κρατώντας κι' ο ίδιος την αναπνοή του, έγειρε λίγο και σημάδεψε.

"Ο κρότος της τουφεκιάς, αντίχησε περίεργα μέσα στην ήσυχια της αφρικανικής σαβάνας. Το μεγάλο ζώο ξαπλώθηκε κάτω μεμιάς. "Ο κυνηγός και οι άλλοι στάθηκαν ακίνητοι μερικές στιγμές και κατόπι τρέξαν κοντά.

Διαπίστωσαν όμως κατάπληκτοι, πως ο ρινόκερος δεν είχε καθόλου χτυπηθεί από το βόλι. Στο χοντρό σώμα του δεν υπήρχε ούτε μία σταγόνα αίμα. Μονάχα το κέρατό του ήτανε λιγάκι ξεγδαρμένο. "Η σφαίρα είχε περάσει από το κέρατο ξυστά κι' αυτός κοιτόταν χάρω γιατί, άπλούστατα, είχε... λιποθυμήσει. Και λιποθύμησε επειδή τον... τρώαζε ή απρόοπτη τουφεκιά.

Πρέπει να ξέρετε πως ο ρινόκερος, μ' όλη τη ρωμαλέα του σωματική διάπλαση και την καταπληκτική δύναμη που έχει, δεν είναι θαρραλέος και λιποψυχή με το παραμικρό.

"Ωστόσο, δεν πρόκειται να βρήτε πουθενά ζώο πιδ άγριο, από έναν τραυματισμένο ρινόκερο. Είναι αδύνατο να σωθεί κανένας όταν δεν απομακρυνθεί από κοντά του γρήγορα.

Κάποτε, ένας Αιγύπτιος κυνηγός άγριων θηρίων, τραυμάτισε έναν. "Εξαλλο το ζώο, χύμηξε καταπάνω του. Για να σωθεί ο κυνηγός σκαρφάλασε σ' ένα δέντρο. Μαλισμένος ο ρινόκερος έπεσε πάνω στο δέντρο και το ξερίζωσε, κυριολεκτικά. Τον Αιγύπτιο κυνηγό τον έκανε χίλια κομμάτια.

"Αλλά μερικές φορές, το αλλόκοτο αυτό ζώο και χω-

ρίς να το πειράξη κανείς, το πιάνει τρέλα σωστή. Τότε ρίχνεται με ασυγκράτητη όρμη πάνω στα δέντρα και τα σπάζει κάτω. Θ' άπορητε, βέβαια πως γίνεται και δε σπάει το κεφάλι του. Το κεφάλι του λοιπόν έχει τόσο γερό καύκαλο, που είναι άμβολο αν νοιώθη και το παραμικρό σά δινη τέτοια χτυπήματα!

Ποτέ του δεν τρώει σάρκες ο παράξενος αυτός... κύριος. Τρώει μόνο φυτά κι' είναι ζώο πολύ τεμπέλικο. Βαριέται ακόμα και να ψάξη να βρή την τροφή του. Στα χλοερὰ λιάδια και στους βοσκότοπους βγαίνει να δοσκήση κυρίως τη νύχτα. Δε συμπαθεί, βλέπετε, τον ήλιο.

Κι' ενώ δε φοβάται ούτε τὰ λιοντάρια, ούτε τις τίγρεις και τους κροκόδειλους, φοβάται τρομερά τὰ... ζουζούνια.

Μάλιστα, μη σ'ας φαίνεται παράξενο. Τὰ ενοχλητικά αυτά ζουζούνια, χώνονται στις άφθονες δίπλες που κάνει το σώμα του και τόν... γαργαλούνε.

Αυτός τότε για να τὰ διώξη από πάνω του πηγαίνει και πέφτει σε κάτι λάκκους με θωμερά θαλόνερα. "Εκει τὰ ζουζούνια που έχουν κολλήσει στο πετσί του πνίγονται κι' ο ρινόκερος βρίσκει ξανά την ήσυχία του. Φαντάζεσθε όμως πόσο λα-

σπώμενος και δρώμικος βγαίνει από αυτούς τους λάκκους.

2. Ο Κ. ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ

Το μικρό άλιευτικό καϊκάκι, κυλούσε ήσυχα πάνω στα κιτρινωπά νερά του αφρικανικού ποταμού. Οι δυο ιθαγενείς που ήτανε μέσα, είχαν ξαπλώσει σε μία παλιά ψάθα, κοντά στην πρύμη. Μασούσαν ευχαριστημένοι δροσερά φρούτα και κοιτούσαν τον ήλιο, που τραβούσε σιγάσιγά προς τη δύση.

Την ήσυχία τους αυτή ήρθε να την ταραχή ένα βροντερό σφύριγμα, σαν εκείνο που κάνουν τὰ μεγάλα θαπάρια. Πετάχτηκαν άμέσως και έρευνησαν ανήσυχοι τριγύρω την περιοχή, με το μάτι. "Ο ένας έδειξε πέρα στο βάθος κάτι όγκους που βουτούσαν στο νερό και ξανάβγαιναν ύστερ' από λίγο στην επιφάνεια.

"Ιπποπόταμοι, μουρμούρισαν τρομαγμένοι.

Προσπάθησαν να σταματήσουν το καϊκάκι, μα τού κάκου. Το γρήγορο ρεύμα του ποταμού τους πήγαυε πάνω στα θηρία.

Για μία στιγμή σκέφτηκαν να πηδήσουν στο νερό. Θα ήταν χειρότερο ωστόσο. "Ετσι, περίμεναν με αγωνία να δούνε τί θα γίνει, ενώ άφθονος ιδρώτας έτρεχε από τὰ μέτωπά τους.

Σε λίγο οι ιπποπόταμοι

δούτηξαν, σαν από σύνθημα, στο ποτάμι. Οι ιθαγενείς τρομαγμένοι κατάλαβαν τί σήμαινε αυτό. Μόλις θ' ανέβαιναν στην επιφάνεια, θα τους άναποδογύριζαν το πλοιαράκι τους. "Αλλ' αυτή τη φορά τὰ ζώα κάθισαν κάτω από το νερό δυο λεφτά περισσότερο και το καϊκάκι μπόρεσε να διαφύγει. "Όταν ξεπρόβαλαν πάλι τρομεροί, το ρεύμα το είχε παρασύρει ήδη μακριά.

Οι ιθαγενείς ευχαρίστησαν το θεό τους για τήν ανέλπιστη σωτηρία τους και ξανάκάθισαν στην ψάθα τους ν' άποφάνε τὰ μισοτελειωμένα φρούτα τους...

Βέβαια, καθώς λένε κυνηγοί που ζήσανε χρόνια στα μέρη αυτά, ένας καθώς πρέπει ιπποπόταμος, δεν επιτίθεται ποτέ πρώτος στον άνθρωπο ή στα καϊκάκια. Πρόεπει πρώτα να τον πειράξουν.

Οι ιθαγενείς όμως δεβαιώνουν ότι και δίχως να τους πειράξη κανένας, οι ιπποπόταμοι άναποδογυρίζουν τις δάρκες τους και ξεσκίζουν πολλούς από αυτούς.

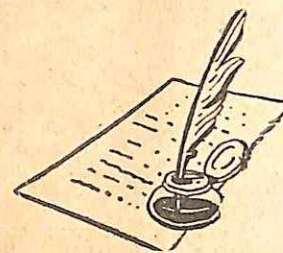
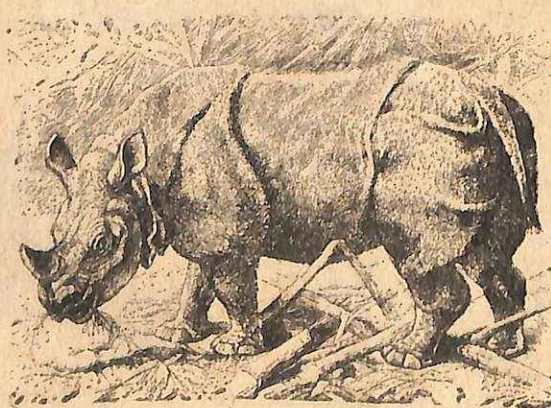
"Όταν ένας ιπποπόταμος άνοίξη το μεγάλο στόμα του, εκείνο που κάνει έντύπωση, είναι χωρίς άλλο τ' άσπρα φιλντισένια κι' ακατάστατα δαλμένα κοφτερά δόντια του, που καθώς λένε, μοιάζουν περισσότερο με σταλαχτίτες μέσα σε σπηλιά.

Μ' όλο που είναι τεράστιος σε όγκο, όταν βυθίζεται στις λίμνες ή στα ποτάμια, μπορεί να κολυμπάη θαυμάσια. Τόν βοηθάει σ' αυτό ή κατασκευή του σώματός του.

"Όπως κι' ο προηγούμενος κύριος, ο κ. Ρινόκερος, έτσι κι' ο "Ιπποπόταμος δεν καταδέχεται να φάη σάρκες και τρώει μονάχα φυτά.

"Όλα τὰ χόρτα που βρίσκονται στις κοίτες των ποταμιών, τὰ θερίζει σά με δροπάνι.

Μερικές φορές όμως, μπαίνει και σε καλλιεργημένες περιοχές. Και τότε, καταλαβαίνετε τί γίνεται!

Αθηναϊκά Επιστολαί

Δικαιώματα

Άγαπητοί μου,

ΕΝΑ πρόβλημα, που χρόνια τώρα, από τότε που βγαίνει ή Διάπλαση, δε λύθηκε ακόμα. Είναι σε ποιόν ανήκει το περιοδικό. Να εξηγήσουμε: Δεν έννοώ ποιός είναι ο εκδότης του, δηλαδή ο ιδιοκτήτης του! Θέλω να πώ για τὰ σπίτια, που είναι συνδρομητές ή την αγοράζουν, σε ποιόν ανήκει το τεύχος και ποιός έχει πρώτος το δικαίωμα να το διαβάξη.

Κατ' άρχήν, βέβαια, αυτός που είναι συνδρομητής ή αγοραστής. Πολύ σωστά. Φαίνεται όμως πως υπάρχουν και γονείς, που θέλουν να ρίχνουν αυτοί πρώτοι «μια ματιά», να παρακολουθούν τὰ μυθιστορήματα και κατόπιν να τὸ δίνουνε στα παιδιά τους. Και στην περίπτωση όμως αυτή, τὸ παιδί μπορεί εύκολα να διεκδικήση τὰ δικαιώματά του. "Η «Διάπλαση» ανήκει στα παιδιά και στους νέους και όχι στους μεγάλους.

Τὰ πράγματα όμως γίνονται πολύ πιό δύσκολα, όταν στο φάκελο του συνδρομητή δε γράφεται τὸ όνομα ενός μόνο παιδιού, αλλά δυο ή και τριών τής ίδιας οικογένειας. Ποιός πρέπει να τὴ διαβάξη πρώτος; Και τὸ κυριώτερο πάλι: σε ποιόν ανήκει; "Ετυχα σ' ένα τέτοιο χαριτωμένο καυγαδάκι ανάμεσα σε δυο παιδιά. "Ο πατέρας τους έγραψε συνδρομη-

τές και τους άγόρασε για πρωτοχρονιάτικο δώρο ένα χρυσόδετο τόμο. Πήγα στο σπίτι για επίσκεψη. Τὸ κοριτσάκι κρατούσε τὸν τόμο σφιχτά στην άγκαλιά του και τὸ αγοράκι, που είναι και μικρότερο, φώναζε και τὸν ζητούσε.

— Για μένα τὸν πήρε ο μπαμπάς.

— "Οχι! Σ' έμένα τὸν έφερε ο "Αη-Βασίλης.

Και τὰ δυο παιδιά άραδιάζανε επιχειρήματα, μα κανένα δεν μπορούσε να πείση τὸ άλλο.

"Ο πατέρας, βέβαια, προσπαθούσε να τὰ συμβιάση:

— Είπα, ότι και για τὸς δυο είναι ή «Διάπλαση». Να τὴ διαβάξετε και οί δυο μαζί.

— Δε μπορούμε και οί δυο μαζί!

— Τότε να τὴ διαβάξη πότε ο ένας και πότε ο άλλος.

Πάλι όμως δεν μπόρεσε να τὸς πείση. Τότε φώναξαν έμένα, που ήμουνα και κάπως... ένοχος, να λύσω τὴ διαφορά. Χρησιμοποίησα άλλη μέθοδο:

— "Ακούστε, παιδιά! Σε κάθε σπίτι, υπάρχουνε πράγματα που τὰ λένε κοινόχρηστα. "Όπως π.χ. είναι ή κουζίνα, τὸ τραπέζι τού φαγητού, ο φωτισμός, ή σύμπα, τὰ εἶδη τής κουζίνας, οί πόρτες, τὰ παράθυρα και τόσα άλλα. Αὐτὰ τὰ πράγματα ανήκουν σ' όλα τὰ μέλη τής οικογένειας. "Όλοι τὰ χρη-

σιμοποιούν όταν τὰ έχουνε ανάγκη και όλοι έξυπηρετούνται. Τὸ ίδιο κι' ή γάτα κι' ο σκύλος. "Ανήκουνε σε όλους. "Ετσι, λοιπόν, κι' ή «Διάπλαση» είναι ένα τμήμα τού σπιτιού. "Ανήκει σε όλο τὸ σπίτι.

Τὸ κοριτσάκι, χωρίς ν' αφήση από τὴν άγκαλιά του τὸν τόμο, με κοίταξε κάπως περίεργα και εἶπε:

— Τί λέτε τώρα; Θέλετε να μὰς πῆτε ότι ή «Διάπλαση» είναι κουζίνα;

— Δεν είναι κουζίνα, αλλά ανήκει σ' όλους! Νά! "Όταν θέλη κι' ο μπαμπάς μπορεί να τὴ διαβάση κι' ή μαμά τὸ ίδιο.

"Η φράση μου αὐτή, έφερε ένα άπροσδόκητο αποτέλεσμα. Τὸ κοριτσάκι και τὸ αγοράκι, ένώθηκαν και φωνάζανε μαζί πιά.

— "Οχι! Δεν μπορούνε να διαβάσουνε ο μπαμπάς κι' ή μαμά. Μόνο έμεις θα τὴ διαβάσουμε.

Τότε ο πατέρας, άρπαξε τὴν ευκαιρία κι' έβγαλε τὴν άπόφασή του.

— Λοιπόν! "Υπόσχομαι ότι εγώ κι' ή μαμά δε θα παίρνουμε τὴ «Διάπλαση». Θα ανήκη σ' εσάς. "Αλλά δε θα μαλλώνετε. Δεν εἶν' έτσι; — Μάλιστα!

Τὸ κοριτσάκι, έδωσε τότε τὸν τόμο στο αγοράκι, που πήγε σε μία γωνιά κι' άρχισε να διαβάξη.

"Αργότερα διεπίστωσα, ότι τὸ καυγαδάκι είχε άρχισει, γιατί τὸν τόμο ήθελε να τὸν διαβάση ο μπαμπάς, πράγμα που δεν τὸ επέτρεπε ή μικρούλα. Μόλις λοιπόν άκουσε ότι οί γονεῖς παραιτούνται από τὸ διάδασμα, έκαμε εἰρήνη και υποχώρησε, δίνοντας τὸν τόμο και στο άδελφάκι τής.

Σας άσπάζομαι
ΦΑΙΔΩΝ

Για γέλια...

"Ο κύριος στο νέο υπηρέτη του: — "Εκτός από τις 500 δραχμές που θά σου δίνω για μισθό, Γιάννη, θά σε ντύνω πάντα εγώ...

Τὴν άλλη ήμέρα 9 ή ώρα και ο Γιάννης άκόμη να σηκωθεί.

— "Ακόμη κοιμάσαι, Γιάννη; Λέει ο κύριος θυμωμένος, μπαίνοντας στο δωμάτιό του.

Κι' ο Γιάννης: Δεν κοιμάμαι, κύριε, αλλά περιμένο να ρήθε να με ντύσετε, όπως μου εἶπατε.

ΙΧΝΟΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ

— Παιδί μου πήγαυε να μὸ πάρης μισό άρνι.

— Και πὸς τὸ θέλετε, μπαμπά: Ζωντανό ή σφαγμένο;!

ΚΟΥΚΟΣ

...Για κλάματα

— Κοίτα, παιδί μου, αυτός ο ψαράς πὸση ώρα ψαρεύει για να βγάλη τὸ ψωμί του.

Κουφιοκεφαλής: "Νστε, μαμά, έχει και ψωμιά ή θαλασσα;

ΚΟΥΚΟΣ

"Ο καταστηματαρχής τού χρυσοχοείου στο νέο υπάλληλο: —Και τί συστάσεις μου φέρνεις για να σε πάρω στην ήπηρεσία; Πὸς ξέρω πὸς δεν κλέβεις;

— Συστάσεις δεν έχω αλλά πρέπει να έχετε εμπιστοσύνη σ' έμένα, γιατί 3 χρόνια δουλεύω σ' ένα κατάστημα που πουλούσε πιάνα και όμως ποτέ δεν πήρα κανένα!!!

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ

— Να σου πώ, φίλε μου, αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να ψαρέψω. Βλέπεις, στη βάρκα ζαλίζομαι!

Με χαρά μας δημοσιεύουμε το διήγημα αυτό της Φραγκίσκης Κυταριόλου, τόσο γνωστής στον κύκλο μας με το ψευδώνυμο "Αρτεμής". Από τις πρώτες Διαποδογύριες, τελειώνει τώρα το γυμνάσιο και εργάζεται. Από μικρή έδειξε ιδιαίτερη κλίση στο γράψιμο και οι συνεργασίες της στη σελίδα ήτανε από τις καλύτερες.

ΤΑ το αγόρι με τα μαύρα μάτια, που γεννήθηκε κά-ποιο καλοκαίρι, σε μία μικρή πολιτεία, όλοι οι όριζοντες ήταν στην αρχή ένας γκριζωπός τοίχος απέναντι απ' το παράθυρό του κι' ένας δρόμος στενός. Αργότερα, ο όριζοντας του μεγάλωσε. Έγινε σπιτία πολλά, που πρόσβαλλαν τ'όνα δίπλα στ' άλλο, κήποι, δρόμοι, πλατείες, — έγινε δολιχληρή ή μικρή του πόλη. Μά το παιδί δε στάθηκε ποτέ τόσο μαγεμένο, τόσο παρθένα χαρούμενο, όσο όταν πρωταντίκρυσε την άνοιχτάδα κι' ένοιωσε την απεραντοσύνη. Ήταν μία Κυριακή πρωί, μετά τη λειτουργία. Ο πατέρας το πήρε από το χέρι κι' ά-νεδθηκαν μαζί τη στριφτή σκαλίτσα, που έφερε ψηλά, στο καμπαναριό. Φτάνοντας επάνω, το παιδί, για μία στιγμή, σά-να ζαλίστηκε. Έσφιξε το γερό πατρικό χέρι και μόλις κατά-λαβε σιγουριά, σήκωσε τα μά-τια, πλημμυρισμένα από φως και άποριες, να δει.

Κι' είδε τον κόσμο ολό-στον. Στά πόδια του, γυαλίζαν, στον πρωινό ήλιο, οι στέγες των σπιτιών. Έδω κι' εκεί, περβό-λια ολόδροσα και κήποι λου-λουδιασμένοι. Πιο πέρα, μία πλατεία. Ακόμα πιο πέρα τα σπιτία άραιωναν. Όσπου δεν είχε πια τίποτα κι' άρχιζε ο

ρία, μα έκείνα. Ήμεναν σφιχτά γαντζωμένα στο σιδερένιο κά-κελο.

— Σ' άρεσει από δω; ρώτησε ο πατέρας.

Το παιδί δε μίλησε. Ξαναγύ-ρισε το βλέμμα πάνω απ' την πεδιάδα, στη μακρινή γραμμή

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Διήγημα

κάμπος πλατύς, ατέλειωτος, εί-ρημικός. Στην αρχή ξεχώριζαν τα χωράφια, μεγάλα τετράγω-να, τ'όνα κιτρινωπό, τ' άλλο πράσινο άνοιχτό, τ' άλλο καφε-τί. Σειρές κυπαρίσσια χάραζαν τη σκούρα γραμμή τους, ανά-μεσα τους. Πιο μακριά, τα χρώ-ματα μπερδεύονταν. Έμενε μό-νο το μουντό πράσινο ν' απλώ-νεται ως το βάθος, που κυμάτι-ζε ή γραμμή του όριζοντα από τα χαμηλά βουνά. Κι' ο ούρα-νός... πρώτη φορά έβλεπε έτσι τον ούρανό, ψηλά κι' ολόγυρα, απ' όλες τις μεριές, χωρίς να τον κόβει ούτε τοίχος, ούτε κλα-δί δέντρου.

Το παιδί, θαμπωμένο απ' ό,τι αντίκρυζε, τράβηξε σιγά-σιγά από τη χούφτα του πατέρα του κι' έτρεξε στην άκρη. Στην ψυχή του ζυπνούσε μία πρωτογνωρή χαρά. Σά να θέλε να φωνάξει, να τραγουδήσει, και πάλι σά να μη μπορούσε ούτε φωνή να δγα-λή. "Ήθελε να χτυπήσει τα χέ-

των βουνών, εκεί που άχνά χώ-ριζε το γαλάζιο από το σταχτί της βουνοσειράς. Και δε μίλη-σε. Γιατί δεν ήξερε πώς να πη-αυτό που ένοιωσε κείνη τη στι-γμή.

Ο πατέρας το πλησίασε και χάρδεψε τα σγουρά μαλλάκια του.

— Πάμε τώρα, του είπε.

— Όχι, όχι, διαμαρτυρήθη-κε τότε το παιδί, όχι! Θέλω να δώ λιγάκι ακόμα!

Στάθηκε πάλι να ρουφάει με τα μάτια την απεραντοσύνη. Κι' έπειτα, ρώτησε, δείχνοντας με το δάχτυλο.

— Πατέρα, τί είναι εκεί κά-τω;

— Είναι τα βουνά.

— Και πίσω από τα βουνά;

— Είναι... νά, είναι κι' άλ-λα βουνά, κι' άλλα χωράφια, κι' άλλες πολιτείες, σαν τη δική μας...

— Είναι κι' θάλασσα...

— Τί είναι ή θάλασσα, πα-τέρας;

— Είναι νερό, πολύ νερό μα-ζί... σαν τη λιμνούλα που έχει στην πλατεία, αλλά πιο μεγά-λη, πολύ πιο μεγάλη...

Το παιδί φάνηκε να σκέφτε-ται. Και τέλος, ξαναρώτησε:

— Πήγες, πατέρα, πίσω από τα βουνά; Είδες τη θάλασσα;

Πάλι του χάρδεψε τα μαλλιά ο πατέρας και χαμογέλασε κου-ρασμένα:

— Πήγα, γιέ μου, πήγα... Είδα και τη θάλασσα... Μα ά-κου πού σου λέω: πουθενά δεν είναι τόσο καλά, όσο έδω.

Σε λίγο κατέβηκαν τη στρι-φτή σκαλίτσα και βρέθηκαν στην αλή της έκκλησίας. Κα-θώς απομακρύνονταν, το μικρό αγόρι γύρισε και κοίταξε ψηλά είπε:

— Έγώ θα πάω πίσω απ' τα βουνά, να δώ και τη θάλα-σα. Θα πάω πολύ μακριά...

Όταν μεγάλωσω, θα φύγω και θα πάω μακριά...

Ο πατέρας έσκυψε και κοί-ταξε στα μάτια το γιό του. Και με κείνο που είδε, κατάλαβε αυτό που δε μπορούσε να εξη-γήσει το παιδικό μυαλό: τη με-γάλη λαχτάρα για το άγνω-στο.

Στα χρόνια που διάβηκαν α-πό κείνη τη μέρα, το αγόρι πρό-κοψε κι' έγινε γερό στο μυαλό και στο σώμα. Έγινε ένας ψηλό-κορμος έφηβος. Όμως κράτησε στα μαύρα του μάτια όλες τις άνησυχίες και τα ερωτήματα έ-νός παιδιού. Καθώς είχε δίπλα για μάθηση και γρήγορη αντί-ληψη, έμαθε πολλά, πάρα πολ-λά. Άλλα πάντα δεν του φταναν όσα ήξερε. Το ζυπνικό μυαλό του δούλευε άσταμάτητα και ζήτα-γε να βρή άπόκριση στα χίλια

ερωτηματικά, που του παρου-σιάζονταν κάθε μέρα. Ζήτηγε πάντα κάτι καλύτερο. Όσπου, μία μέρα, νόμισε πώς το βρήκε και τότε καθαρά και με μύπια που έλαμπαν:

— Φεύγω. Φεύγω, γιατί δεν μπορώ να ζήσω άλλο έδω. Δεν έρω, πώς μπορέσατε σεις και θάψατε τη ζωή σας σε τούτη τη μικρή πόλη, που την έχετε ξεχάσει οι άνθρωποι. Μα έγω πνίγομαι και θα φύγω. Θέλω να δώ καινούργιους όρίζοντες ν' άνοιγανιαι μπροστά μου. Θέ-λω μόνο άνοιχτούς όρίζοντες μπροστά μου.

Καθώς τον άκουγε ο πατέ-ρας, γκριζομάλλης πιά, θάρρε-ψε, πώς είχε πάλι μπροστά του το παιδάκι, που άγνάντευε από το καμπαναριό τα μακρινά βου-νά και σάσιζε με την απεραν-τοσύνη. Και δεν τούπε τίποτα. Γιατί ήξερε πώς τίποτα δε θα τον σταματούσε. Κι' αλήθεια, μήτε που τρεμπάιζε στο μάτι της μητέρας, μήτε το ικετευτικό βλέμμα των αδερφιών στήθηκαν δυνατά για να τον έμποδίσουν. Άκολουθώντας τη φωνή που μι-λαγε μέσα του, άφησε ένα πρωί το πέτρινο σπιτί με τον όμορφο κήπο, που ήταν ως τότε ο όρί-ζοντας του. Ή μητέρα σηκώθη-κε στις μύτες για να τον άγκα-λιάσει. Ο πατέρας του χάρδεψε σαν άλλοτε τα σγουρά μαλλιά και τούπε μόνο:

— Στο καλό, παιδί μου.

Στην εώπορτα δέχθηκαν τ' ά-δέρφια και τον χαιρετούσαν όσο αυτός απομακρυνόταν με δέμα έλαφρό και ίσιο. Τον χαιρετού-σαν όλοι, όσπου χάθηκε σε μία στροφή κι' έμεινε ο δρόμος.

Για τους φίλους του

Μόλις άνοιξε αυτή τα μάτια της, έξεχσε και το βήχα και το φου-στάνι που είχε να ράψη και φώναξε:

— Λίγο λάδι στο τη-γάρι, Άμπλαούμπλα. Και να τινάξεις τις τη-γανίτες ν' άναποδογυρι-ζονται.

— Καλά, καλά, Γα-ρουφαλίτσα μου, είπε ο Άμπλαούμπλας. Πώς είσαι;

— Μη σε νοιάζει. Κοί-ταξε να μην πάη χαμένο τόσο κουρκούτι.

Πάνω στην ώρα όμως, να κι' ο Τίμος.

— Άμπλαούμπλα! φώναξε. Σε μισή ώρα θ' άρχισή το μάτς!

— Τί μου λές; είπε ο Άμπλαούμπλας. Κρί-μα στον κόπο μου.

— Κρίμα στο κουρ-κούτι! είπε ή Γαρουφα-λίτσα και κούνησε το κεφάλι.

— Μπά! είπε ο Άμ-πλαούμπλας.

Και ξαναμήθηκε μέσα με το κεφάλι σκυφτό.

Ή θειά ΠΕΡΜΑΘΟΥΛΑ

δειός, κι' έμεινε το ίδιο άδειο κι' ή καρδιά τους...

Ο χρόνος ξαναρχισε να κυ-λάει πάνω απ' τη μικρή πόλη, άπαράλλαχτα όπως πάντα. Πέ-ρασαν πάνω από είκοσι χρόνια. Σε κάποιο πέτρινο σπιτί, ένας πατέρας που είχε γιό ξενιτεμέ-νο, πέθανε. Σε λίγον καιρό τον άκολουθήσε ή γυναίκα του. Μα ούτε τότε ο ξενιτεμένος γύρισε πίσω.

Τα γράμματά του, ταχτικά στην άρχή, σιγά-σιγά λιγόστε-ψαν. Κάποτε έγραψε στ' αδέρ-φια του, πώς θάφευγε για με-γάλο ταξίδι, στις Νότιες Θά-λασσες. Από κεί και πέρα πια τον έχασαν.

Ήρθε όμως κάποτε καιρός και οι άνθρωποι θυμήθηκαν τη μικρή γαλήνια πολιτεία, που την είχαν λησμονήσει. Δεν τη θυμήθηκαν για καλό. Στού πό-λεμου το ξέφρενο αίματόδρεχο πανηγύρι την έκλεισαν κι' εκεί-νη μέρα. Κι' άς μην είχε θλά-ψει ποτέ κανένα, κι' άς κοιτό-ταν εκεί, ήσυχη κι' άποτραβη-γμένη, καταμεσίς στον κάμπο. Όμως για τούτο ίσα-ίσα δεν ήθελε να την αφήσουν πάντα ήσυχη.

Από τα μακρινά βουνά ξε-χύθηκαν οι στρατιές κύματα-κύματα, σαν το ποτάμι, και πλημμύρισαν τον κάμπο. Ή μι-κρή πόλη δεν μπόρεσε να στα-θή όρθή στο πέραςμά τους. Στον τραγικό νόμο του πόλε-μου έσκυψε κι' αυτή το κεφάλι, πριν προφτάση να καταλάβει το κακό που τη βρήκε.

Η τελευταία στρατιά έφυγε μία νύχτα, ύστερ' από μία με-γάλη μάχη, αφήνοντας πίσω την πόλη να καίγεται. Κι' οι φλόγες οι τεράστιες που ξεπηδούσαν από κάθε γωνιά μέσ' στο σκο-τάδι, φωτίαν με την άπαισία λάμψη τους το κυνηγημένο πο-τάμι, που τράβασε κατά το νοτία.

Κατά τα χαράματα, την ώρα που οι τελευταίες φωτίες έσθη-ναν έδω κι' εκεί, ένας άντρας φάνηκε να ζυγώνει από το μεγα-λό δρόμο, ένας άντρας ψηλός, μ' άσπρες τρίχες ανάμεσα στα μαύρα του μαλλιά και ρυτίδες.

Όμως στο ζωήρό του βλέμμα και στο έλαφρό του περπάτημα έβρισκες τη νεότητά που δε χά-νεται ποτέ, γιατί ξεπηδάει από την καρδιά. Στάθηκε δυο λεπτά τα σπιτία, στάθηκε δυο λεπτά σά να θέλε να προσανατολιστή, σά ύστερα πήρε ένα δρόμο με κι' το σίγουρο δέμα έκείνου, που ξανάβρισκε ένα γνώριμο μέρος. Γύριζε στη μικρή του πόλη ύ-στερ' από πολύ-πολύ καιρό.

Όμως δεν την εύρισκε όπως την είχε αφήσει.

Δεξιά κι' άριστερά έρείπια: κι' όσο έβλεπε, όλο έρείπια. Τοίχοι μαυρισμένοι έχασκα. Πά-νω από χαϊτάκια, σωροί από πέτρες και σιδερένια κάπνιζαν ά-κόμη, χωμάτα και λιθάρια ά-κόμη, έφραζαν το δρόμο. Σπί-νάκατα έφραζαν το δρόμο. Σπί-νακα χωρίς στέγες, χωρίς πατώ-ματα και παράθυρα, με μόνο ορθούς δυο-τρείς μαύρους τοί-χους, δέντρα καμένα που χάρα-ζαν την καρδουλισμένη τους σιλουέτα στον αύγινό γαλάτινο ούρανό, άνθρωποι που γυρίζαν σά θαμπές σκιές ανάμεσα στα χαλάσματα, ένας σιγανός θη-νός κάπου γύρω, αυτή ήταν ή πόλη που εύρισκε ο ξενιτεμένος.

Μπροστά σ' ένα μισογκρεμι-μένο σπιτάκι, ένα γεροντάκι

μ' ώμους σκυφτούς είχε γονατί-σει πάνω στο καμένο χορτάρι και σκάλιζε με τα δυο χέρια το χώμα. Ο άντρας πλησίασε:

— Ζήτης τίποτα, παπού;

Θές να σε βοηθήσω;

Το γεροντάκι γύρισε και τον κοίταξε μ' άπόκοσμο βλέμμα. "Υστερα γέλασε σιγανά, μ' ένα παράξενο νευρικό γέλιο:

— Σκάβα για να βρώ καλό χώμα να φυτέψω τα λουλούδια μου, έκανε. Ή βροχή μου χά-λασε τα λουλούδια μου — μα να δεις μια βροχή! από φωτιά! "Όμως έγω βρήκα ώραία λου-λούδια και θα τα βάλω γύρω από το σπιτί μου. Θα φτιάξω έναν κήπο... θα δεις!

Κι' ύστερα άρχισε πάλι να σκαλίξει το χώμα με μανία.

Η καρδιά του άντρα σφίχτη-κε. "Έσκυψε το κεφάλι και συ-νέχισε το δρόμο του, όσπου έφτασε στην πλατεία με την έκκλησία. Με λαχτάρα ζήτησε ν' άντικρύσει το καμπαναριό, ψηλά. Τού κάκου. Όλη εκείνη ή μεριά της έκκλησίας, γκρε-μισμένη κοίτοταν κομμάτια-κομμάτια στη γή — μαζί και το καμπαναριό...

Τότε τράβηξε το δρόμο για το σπιτί του, που δεν είχε γλυ-τώσει από την τύχη των άλλων. Κι' έτσι που το είδε χαλάσμα κι' αυτό το πρόσχαρο πέτρινο σπιτάκι, δεν άντεξε άλλο. Κάθη-σε σ' ένα λιθάρι, έπιασε το κε-φάλι με τα δυο του χέρια κι' αυτός, ο άντρας ο δυνατός, που είχε δει τόσα στην περιπλάνησή του σε χίλιες άκρες της γής, έ-κλαψε πάλι όπως είχε να κλάει χρόνια. Σαν τότε που πρωτο-βρέθηκε, σχεδόν παιδί ακόμα, τόσο μακριά από το σπιτί του, το κι' ό,τι ήταν ως εκείνη την ώρα ή ζωή του.

Όταν σήκωσε το κεφάλι, ένα άγοράκι στεκόταν δίπλα του, ή-λιοκαμένο, μ' άχτένιστα μαλλιά, ρούχα ξεσκισμένα, ευπόλητο. Τον κοίταξε έρευνητικά και πό-τε-πότε ρούφαγε τη μύτη του. Σίγουρα άρχε κλάει κι' αυτό, γιατί τα μάτια του ήταν κόκκι-

να. Θύμωσε ο άντρας που τον κοίταζε έτσι και ρώτησε από-τομα:

— Τί δεις;

Άντι γι' άπάντησή, δέχτηκε ερώτηση:

— Γιατί κλάεις; "Έχασες κι' εσύ τη μάνα σου; Έγώ δεν έχω πια μάνα. Ούτε κανένα...

«Ούτε έγω», ήθελε να πη κι' αυτός, μα σά να ντράπηκε. Ξε-νακοίταξε το παιδί και πρόσε-ξε την έξυπνη φυσιογνωμία του:

— Και πού πές τώρα; το ρώτησε με ελαφική συμπάθεια.

— Πάω να φτιάξω πάλι το σπιτί μου, άποκρίθηκε σοβαρά και θεληματικά ο μικρός. "Όχι όλο, αλλά μία γωνιά για να μένω.

Και τότε ο άστωτος είδε κα-θαρά στα λόγια του μισότρο-λου γέρου και του όρφανού παι-διού το νόημα της ζωής: να φτιάχνεις κάτι... και να μην κου-ράζεσαι, να δουλεύεις γι' αυτό μ' ύπομονή κι' άγάπη. "Έκει-νος είχε δει πλατιούς όρίζον-τες. Μα τώρα όλοι οι όρίζοντες έκλειναν πάλι μέσα σ' αυτή τη μικρή πόλη που είχε γεννηθή, σ' αυτά τα χαλάσματα που πε-ρίμεναν να ξαναγίνουν χτίσμα-τα.

"Έφερε το βλέμμα γύρω. Τρι-ανταφυλλίες και χρυσές γρα-μμές χάραζαν το μέρος της ανα-τολής κι' ο ούρανός έπαιρνε σι-γά-σιγά το γαλάζιο του χρώμα. Οί σκιές είχαν ξεκαθαρίσει, χτύ-από άκούγονταν έδω κι' εκεί ά-πό άδινες και φτυάρια. Δειλή μα σταθερή, ή ζωή ξαναρχί-ζε στη μικρή πόλη.

Γύρισε στο παιδί, που τον κοίταζε μ' έλπιδα.

— Πάμε, είπε, και τούπιασε στοργικά απ' το χέρι. Πάμε να χτίσουμε το σπιτί μας. Θα φτιάξουμε κι' ένα μεγάλο κήπο με πολλά λουλούδια και θα πε-ράσουμε πολύ όμορφα — για πάντα.

Και το γλυκό ροδί χρώμα της άσπότης τους τούλε, καθώς έ-παιρναν την άμφορία.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΗ ΚΥΤΑΡΙΟΛΟΥ

ΥΣΤΕΡ' από το πάθημά του με τη μαγιά, ο Άμ-πλαούμπλας δεν ξανάφτιαξε κείκ. Μά έλα που άγαπούσε πολύ τα γλυκίσματα; Καθώς μάλιστα θα γίνονταν την έρ-χόμενη Κυριακή το μεγάλο μάτς του χωριού, τον έπιασε μεγάλη λαχτάρα να έτοιμά-ση κάτι για να φιλέψη τους άθλητές: "Όχι μονάχα τους χωριανούς, μα και τους άθλη-τές, που θα έρχόνταν να παίξουν από την κοντινή πο-λιτεία.

Παρακάλεσε λοιπόν τον Τίμο να του στείλ ή ρά-φτρα τη Γαρουφαλίτσα. Ή Γαρουφαλίτσα ήτανε φημι-σμένη. "Όχι για το ράψιμέ της, παρὰ για τις τηγανίτες που έφτιαχνε.

Γαρουφαλίτσα, της εί-πε ο Άμπλαούμπλας, να μου δώσεις τη συνταγή σου για να φτιάξω τηγανίτες να φι-λέψω τους άθλητές.

Μ' όλη μου την καριδιά, είπε αυτή. Τού έδωσε τις ά-ναλογίες να προμηθευτή τα ύλικά και πήγε την άλλη μέ-ρα να παρακολουθήσει την έκτέλεση της συνταγής.

Ο Άμπλαούμπλας άνα-ποδογύρισε το μικρότερο φορμάκι για τα γλυκά, που είχε, δίπλωσε μία πετσέτα και την έβαλε από πάνω, άν-τίς για μαξιλάρι, σήκωσε τη Γαρουφαλίτσα και την έβαλε

να καθήση να βλέπη. Φόρεσε την ποδιά του, πήρε μία λε-κάνη μεγάλη σά μία πελώ-ρια στρογγυλή μπουλέρα. Έρριξε μέσα αλογάρισστα αυγά, έκατοσταριές, όκάδες βούτυρο, όκάδες ζάχαρη, κι' άρχισε να τα χτυπά, να τα χτυπά με τις ώρες.

Μπράβο! Μπράβο, έ-λεγε ή Γαρουφαλίτσα. "Όσο πιο πολύ τα χτυπάς, τόσο καλύτερες τηγανίτες θα κά-νεις!

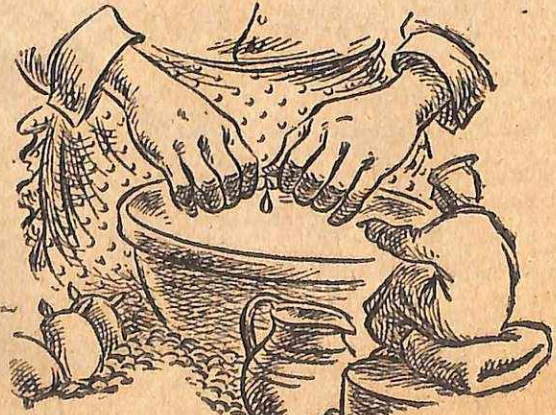
Τέλος, ο Άμπλαούμπλας έρριξε το άλευρι που χρεια-ζόταν — όκάδες — κι' έφτια-ξε ένα κουρκούτι πυκνό κι'

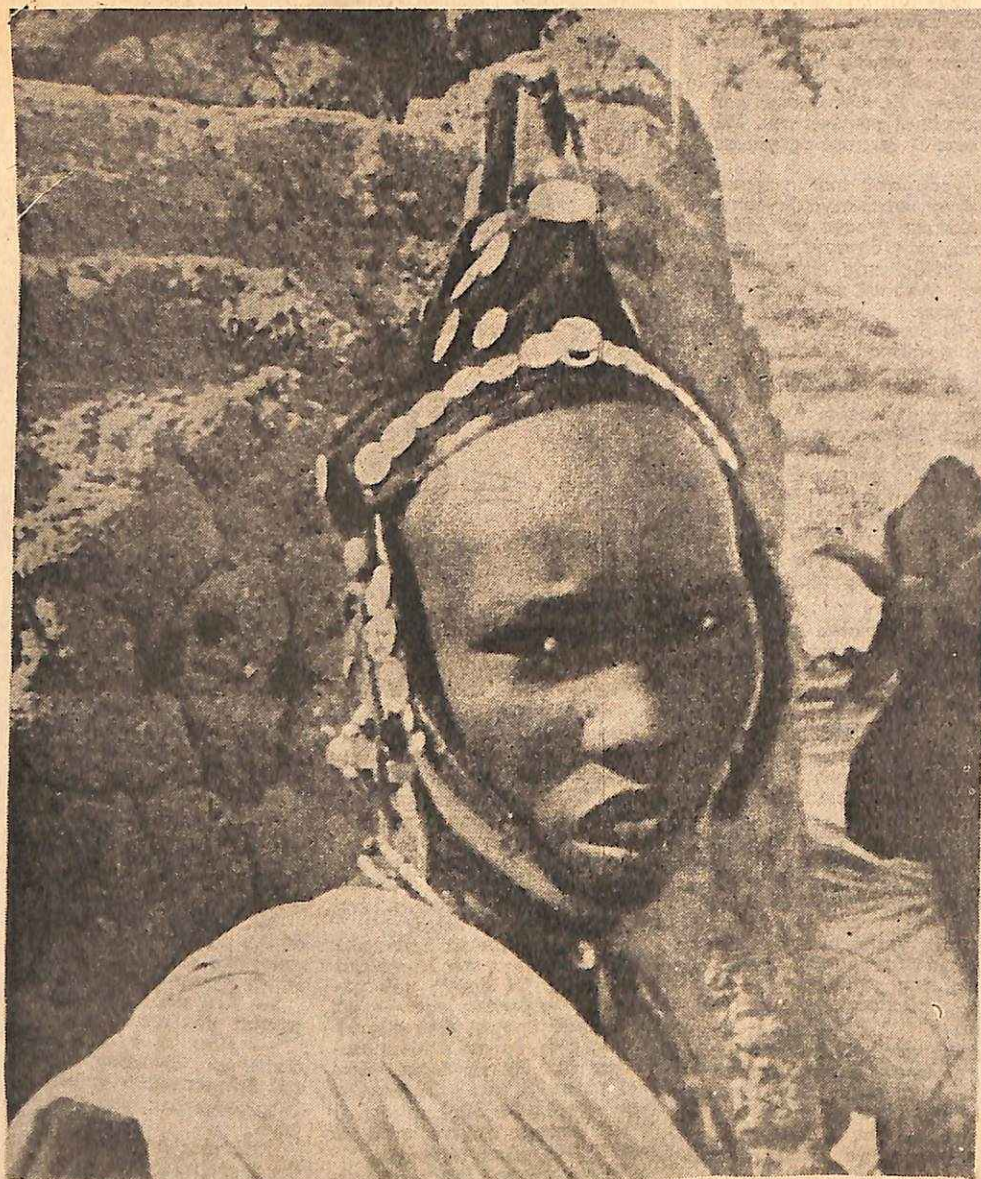
ΑΜΠΛΑΟΥΜΠΛΑΣ

Ή Γαρουφαλίτσα, ή ράφτρα.

άφράτο, μούρλια! Γέμισε και το τηγάρι λάδι και το έ-βαλε να κάψη. "Αχ, και με την κουβέντα το ξέχασε στη φωτιά και έκαψε πολύ το λάδι και μαύρισε και γέμισε ή κουζίνα καπνό. Γκάχ, γκούχ, γκάχ, γκούχ! Κόντε-

ψε να πνιγί ή Γαρουφαλίτσα. Ακόμα και το Πίγκ Πόγκ, το έλεφαντάκι, το έπιασε βή-χας. Μαύρισε ή Γαρουφαλί-τσα και πήγε να λιποθυμή-ση. "Όπου, την άρπαξε ο Άμπλαούμπλας και την έ-δγαλε έξω να τη συνεφέρει.

Στή χώρα τών ίπταμένων ανθρώπων

Α NAMEΣΑ στην περιοχή, που απλώνεται από το Σουδάν στη Γαλλική Γουινέα και τον Άνω Βόλτα, βρίσκονται, ξεχασμένοι λες από τον πολιτισμένο άνθρωπο, χωριά και μικροσκοπικές πολιτείες πρωτόγονες.

Σε απόσταση 1.700 χιλιομέτρων από την Γάλλικα, ορθώνεται επιβλητική η πολιτεία τών ίπταμένων ανθρώπων. Όποιος ταξιδέψει σ' αυτή την περιοχή, νιώθει άμεσα την έρημια, που επικρατεί μακριά από τον πολιτισμό. Εδώ κι εκεί, σαν του παχύδερμου. Και το πρωί, τα μαλλιά είναι αδύνατο να χτενιστούν: Τόσο φορτωμένη με ηλεκτρισμό είναι η ατμόσφαιρα.

Ο δρόμος, που οδηγεί μέσα στην πόλη, ξεχωρίζει φιδωτός, πάνω στις απότομες πλαγιές των βράχων. Εδώ κι εκεί, ξεχωρίζουν αρωματικές μερικές τουφέκες από θάμνους. Αυτή είναι η βλάστηση όλης της χώρας.

Τα βράχια κρύβουν πίσω τους την Μπαντιαγκάρα. Την

κίτρινη πολιτεία, την πρώτη από τις τρεις «μυστηριώδεις»: Μπαντιαγκάρα, Γκάο και Τουμπουκτού. Άσφα, διαστακτικά, ο ουρανός παίρνει ένα χρώμα μαβί. Στους δρόμους κινούνται άθροισμα ανθρώπινες σκιές. Οι άριστοκράτες Πέχλ, ο Μόσσι, με το κεντημένο από το τατουάζ δέρμα, κι οι κοτοπόδαροι, βρώμικοι Ντογκό-λοι.

Η Μπαντιαγκάρα μοιάζει περισσότερο με κωμόπολη. Τα σπίτια είναι χαμηλά, χτισμένα με λασπότουβλα. Μόνο η κατοικία του αρχηγού διακρίνεται ψηλότερη και στολισμένη.

Στον Εύρωπαίο που τ'ον τικρύζει θυμίζει περισσότερο παλιό γοτθικό ναό. Οι δρόμοι είναι δυσανάλογα φαρδίοι, τόσο που φτάνουν τα βάρια του γελόιου.

Μετά την Μπαντιαγκάρα είναι η Σάνγκα. Η Σάνγκα μοιάζει σαν κρεμασμένη, στην άκρη του βουνού.

Ο Δήμος, είναι ένας ψηλός μαύρος άντρας, περιήφανος και γεροδεμένος. νησίος

απόγονος τών αρχόντων της Μασίνα.

Αυτή την εποχή, το Δεκέμβριο, στο χωριό Μπανάνι, πάνω από τη Σάνγκα, γίνονται οι ιεροί χοροί κι οι γιορτές. Το χωριό Μπανάνι βρίσκεται στο πιο ψηλό σημείο του γκρεμού τών Ντογκόνων. Για να φτάσει κανείς ως εκεί, πρέπει όπως ούτως ή άλλως να περάσει από μια ύποπτη σήραγγα, μακριά 600 μέτρα, που οδηγεί στην κορυφή. Κάτω, απλώνεται η φαντασμαγορική χλωμάδα η κοιλάδα του Γκόντο.

Ο ήχος τών ταμπουρών ακούγεται μουντός, ρυθμικός, μέσα στο ήμερο τοπίο. Στην είσοδο της μεγάλης σπηλιάς, ξεχωρίζουν οι πανάρχαιες μάσκες, που πηγαίνονται από τους Ντογκόνους. Είναι ο ίδιος χορός της μάσκας, που ακούγεται.

Για να σηματοδοτήσετε μια πόλη, ο Ντογκόνος σπιντάρει τ'αυτήν και του χώρου, φανταστικά, μια μικρή στρογγυλή πλατεία, στρωμένη με χοιρινή άμμο. Γύρω τριγύρω, από κρημνούς βράχους, δέκα με δεκά-

ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ

πέντε μέτρα ύψος. Καθισμένοι σε μια άκρη και γριές γυναίκες και μικρά αγόρια παρακολουθούν την τελετή ολόγυμνα. Πιο κάτω, από την είσοδο της σπηλιάς, που χάσκει σκοτεινή, ξεπροβάλλουν, ντυμένοι με κατσακκίνους μανδύες, οι μαύροι άντρες του χωριού. Στο κεφάλι φορούν περιέργες μάσκες, απειλητικές, απίθανες. Οι περισσότερες παριστάνουν ζώα: σαύρες, πουλιά μ' ανοιγμένα φτερά, ελάφια θούδλους, καμηλοπαρδάλεις.

Τούτες οι μάσκες, είναι η μικρογραφία τών μεγάλων (10 μέτρα ύψος), που οι ιθαγενείς ονομάζουν «Γιαγιά - μάσκα», και που φυλάν μακριά από τα ξένα μάτια, στις Ιερές σπηλιές του μεγάλου βράχου. Οι Ντογκόνοι είναι φειχιστές. Λατρεύουν δηλαδή διάφορα αντικείμενα, που, όπως πιστεύουν, είναι η κατοικία τών πνευμάτων. Έτσι, οι «Γιαγιά-μάσκες» αποτελούν την κατοικία της ψυχής ή του πνεύματος, του Νυάμα, όρισμένων ανθρώπων και ζώων.

Όταν οι ιθαγενείς σκαλίσουν μια νέα μεγάλη μάσκα, την φέρνουν κοντά στην πλατιά, κι αυτή η ελάχιστη επαφή είναι αρκετή για να πραγματοποιηθεί η μεταφορά ενός μέρους του Νυάμα, στη νέα μάσκα.

Υστερά, οι άντρες αρχίζουν το χορό. Άλλοτε, σηκώνουν τα πόδια ψηλά, άλλοτε τα χτυπούν στην άμμο, σ' να κάνουν σημειωτό, κι άλλοτε γέρνουν πάνω στη γη, σ' να θέλουν να μπουν μέσα της. Κάτι σαν φρενίτιδα κατακτάει τους χορευτές και ο ρυθμός τών ταμπών γίνεται ολοένα πιο γρήγορος.

Όποιος τολμήσει να καπνίσει μπροστά στους κόκκινους χορευτές, διώχνεται με το χειρότερο τρόπο από τον τόπο της τελετής.

Για μια ολόκληρη ώρα, ο ξένος θεατής θα δει να ξεπηδούν μέσα από τών συμβολικό χορό και να ζωντανεύουν μπροστά τους, οι πανάρχαιοι μύθοι της Άφρικής, η βροχή, το κυνήγι, ο πόλεμος, η αγάπη και ο θάνατος.

Υστερά, βγαίνει η μάσκα, που λέγεται από τους ιθαγενείς «αυλούροφο σπίτι». Τούτη η μάσκα μοιάζει με ένα τηλεγραφικό στέλεχος, που στα πλαϊνά του είναι δεμένες οριζόντια με δερμάτινα κορδόνια, μικρότερες σανίδες. Είναι ένα τεράστιο γιόγα (1), που καταλήγει σε πολύχρωμα νήματα. Το συνολικό ύψος του «αυλούροφου σπιτιού» φτάνει τα πέντε μέτρα και συμβολίζει τη βάση της θρησκείας τών Ντογκόνων: Στην αρχή ήταν ο Άμμα, θεός μοναδικός...

Την μάσκα την κρατάει ένας

ΝΤΟΓΚΟΝΟΙ

μιας μόνο άντρας και καθώς πλησιάζει, τον κύκλο τών χορευτών, οι τελευταίοι εξαφανίζονται μεμιάς.

Μόνη τώρα, στην μέση της πλατείας, η μάσκα ταλαντεύεται, γονατίζει, ανασηκώνεται και με την κορυφή της, διαγράφει τούς πιο απίθανους κύκλους και σχήματα.

Τώρα, τα ταμπουράλα σώπασαν. Οι χορευτές τραβήχτηκαν ένας ένας στη σκιά.

ΤΑ ΚΡΕΜΑΣΤΑ ΧΩΡΙΑ

Κανένας ιθαγενής δεν πλησιάζει αυτά τα χωριά. Λένε πως οι Ντογκόνοι είναι άνθρωποι! Σημειώστε πως τα κρεμαστά χωριά, που τριγυρίζουν το Μπανάνι, είναι ολόκληρα έρημα.

Για να ανεβή κανείς ως εκεί πάνω, πρέπει να γνωρίζει μονοπάτια και περασμάτα. Στα πλαϊνά του βράχου, ξεχωρίζουν σχισμές με περιέργα σχήματα. Μά, καθώς προχωρά κανείς, συναντά σε κάθε του βήμα, τεράστιους κυλινδρικούς τοίχους, που θυμίζουν πύργους χωρίς σκεπή.

Τον παλιό καιρό, όπως διηγούνται οι ιθαγενείς, ζούσε εκεί πάνω μια φυλή Πυγμαίων, οι «μικροί Ντογκόνοι».

Κυνηγημένοι, όμως, από άλλες φυλές, κατέφυγαν σ' εκείνους τούς γκρεμούς, όπου έχτισαν τις κατοικίες τους, ανάμεσα στον ουρανό και τη γη. Κανείς δεν ξέρει να πη πως επικοινωνούσαν με την πεδιάδα. Ο μύθος λέει πως οι μικροί κόκκινοι άνθρωποι, πετούσαν. Για μας, τέτοια εξήγηση δεν μπορεί να σταθεί. Το πιο πιθανό είναι, πως οι Πυγμαίοι είχαν κατασκευάσει μακριά και στέρεα σκονιιά, που τούς χρησίμευαν για σκάλα. Όπως και ναί, καμιά επίθεση, καμιά εχθρική εισβολή δεν ήταν δυνατή εκεί πάνω. Φυσικά, αυτή η αδυναμία δεν υπάρχει για τούς σύγχρονους ανθρώπους.

Για να περάσει κανείς εκείνες τις ανοιχτές πόρτες που οδηγούν στην έρημιά, πρέπει να προχωρήσει με τα τέσσερα. Πάνω στο σκληρό έδαφος, ξεχωρίζουν εδώ κι εκεί άχυρα, ψαθιά, πέτρες σκαλισμένες. Οι κλειστοί χώροι της εγκαταλελειμμένης πολιτείας δεν είναι ψηλότεροι από ένα μέτρο. Κι' αυτό

δυσκολεύει την παραμονή μέσα σ' αυτούς, ενός φυσιολογικού ανθρώπου.

Τι απόγιναν λοιπόν οι «Μικροί Ντογκόνοι»;

Αντί γι' άλλη απάντηση, οι ιθαγενείς δείχνουν τόν ήλιο. Οι μικροί Ντογκόνοι, έσθισαν, χάθηκαν στη μεριά τών άμμων, μα τα χωριά τους παραμένουν.

Ακίνητα, βουβά, κρεμασμένα, ανάμεσα σ' ουρανό και σε γη. Με τούς μισογκρεμισμένους πύργους, που προστάτησαν τούς κατοίκους τους από κάθε εχθρό.

Κι' οι μεγάλοι Ντογκόνοι μήπως δεν είναι απόγονοι τών μικρών;

Όχι, οι ιθαγενείς τ' αρνούνται:

— Έμεις ερχόμαστε από πολύ μακριά, λένε υπερήφανα, από τη χώρα Μάντε.

Όποιον ιθαγενή και να ρωτήσει κανείς τ'ό ίδιο θ' απαντήσει, μ' όλο που κανένας τους δεν ξέρει να πη τί είναι αυτή η χώρα Μάντε και που βρίσκεται. Το μόνο που βεβαιώνουν είναι πως η Μάντε είναι μακριά, πολύ πιο μακριά από τόν ήλιο.

Χαμηλά, πάνω στο δρόμο που ενώνει τούς βράχους με την κοιλάδα, ξεπροβάλλει το χωριό τών μεγάλων Ντογκόνων. Όλα εκεί είναι βρώμικα. Τα χωματέ-

νια σπίτια είναι πασαλειμμένα με λίπας, για να προστατευτούν από τη βροχή. Οι άνθρωποι εδώ δεν είναι μαύροι. Είναι γκριζοί από σκόνη και λέρια. Γυναίκες κι' άντρες σκεπάζουν τα σώματά τους, με μικρά, ξεφτισμένα υφάσματα.

Όπου και να γυρίσει τ'ό κεφάλι κανείς, αντικρύζει τόν γκρεμό, θεόρατο, επιβλητικό. Οι Ντογκόνοι καλλιεργούν ελάχιστα τη γη τους. Η γη είναι στείρα και οι Πέχλ, νομαδικές φυλές επιτίθενται συχνά και αποδεκατίζουν τα σπαρμένα χωράφια. Από τη φλούδα ώριμων δέντρων κατασκευάζουν σκονιιά.

Οι Ντογκόνοι έχουν δική τους θρησκεία και κοσμοθεωρία. Γι' αυτούς, στην αρχή ήταν ο Άμμα, θεός μοναδικός και άφρημένος. Βοηθούμενος από δυο γιούς του,, έφτιαξε πρώτα τη γη. Ένα πλατύ δίσκο, περιτριγυρισμένο από θάλασσα, που συγκρατείται από ένα φίδι.

Υστερά ο Άμμα έφτιαξε τόν ουρανό και τόν Νούμο, τόν πνεύμα της θάλασσας. Ακολούθησαν οι Νεμπάν, τέρατα Σοφίας με μεγάλα κεφάλια κι' αδύνατα πόδια, που ζούσαν στις φυσικές σπηλιές τού γκρεμού. Ο Άμμα δημιούργησε και τούς Άνθρωπους, και τέλος έναν άντρα και μια γυναίκα, που γέννησαν ένα αγόρι κι' ένα κορίτσι.

Οι πρώτοι Ντογκόνοι ήταν αδάνατοι. Όταν γεριούσαν

παρακαλούσαν τόν Άμμα να τούς μεταμορφώσει σε φίδι, σε Γκιμπάν, σε Άντουμπουλού, ανάλογα με την καταγωγή τους. Από εκείνη τη στιγμή γίνονταν άδοτατοι.

Κάποτε ο πρόγονος, ο Λέμπε, πέθανε, γιατί έφαγε τόν ποτέμ του, τη θεότητά του. Τότε ο λαός του τόν ανάστησε για τρεις μέρες κι' εκείνος τού έμπιστεύθηκε όλα τα μυστικά της μαγικής τέχνης. Από τότε που αμαρτίσε ο Λέμπε, οι Ντογκόνοι έγιναν θνητοί και θάβουν τούς νεκρούς τους μέσα στις σπηλιές τού γκρεμού. Έτσι, εκείνος ο τεράστιος βράχος που ορθώνεται πάνω από τήν πεδιάδα είναι μια νεκρόπολη.

Η πιο μεγάλη γιορτή τών Ντογκόνων είναι η Σίγκι, που επαναλαμβάνεται κάθε έξι χρόνια. Τότε τ'ό φέρετρό του προγόνου σε σχήμα φιδιού, παρουσιάζεται στους ζωντανούς και στη θέση του μπαίνει ένα άλλο.

Αυτοί είναι οι Ντογκόνοι, μικροί και μεγάλοι, με τ'άγνωστα και περίεργα έθιμα.

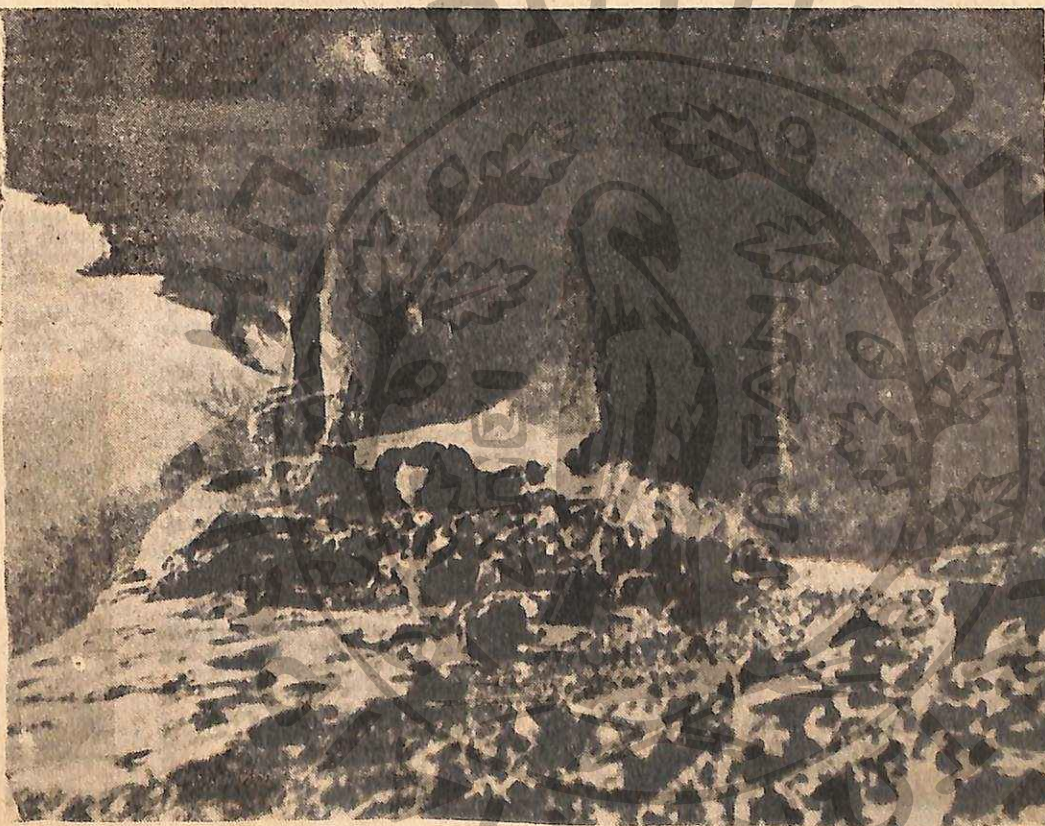
Η ιστορία τών Μικρών Ντογκόνων θυμίζει κάπως τήν περιπέτεια τού εθνικού μας ήρωα, τού Ηρακλή στη Χώρα τών Πυγμαίων. Ο μύθος — όλοι θα τόν ξέρετε — λέγει πως όταν ο Ηρακλής πήγε στη Χώρα τών Πυγμαίων έπιασε έναν από αυτούς και τόν έβαλε στη χούφτα του.

Ο Πυγμαίος τόν θεώρησε προσβολή και τού είπε:

— Ξένε, ή πρέπει να μου μαχήσης μαζί μου ή να θεωρήσης τόν εαυτό σου νικημένο.

Και ο Ηρακλής, καλόκαρδα τού απάντησε:

— Θεωρώ τόν εαυτό μου νικημένο και ζητώ τή φιλία σου...

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μυθιστόρημα

του

ΟΥΪΛΙΑΜ ΣΑΡΟΓΙΑΝ

8ον

— Τζόζεφ, είπε επιτακτικά η κυρία Χίξς, πρέπει να επιτρέψεις στον κύριο Μπαύφιλντ να εξηγηθεί. Είναι ζήτημα τιμής.

— Σωστά, συμφώνησε ο διευθυντής. Και γυρίζοντας στο γυμναστή, πρόσταξε:

— Κύριε Μπαύφιλντ, ο γυμναστής σηκώθηκε, τίναξε τα ρούχα του, πέταξε ένα: «Με συγχωρήστε» κι' έφυγε.

Ο Όμηρος με το Τζόζεφ φύγανε μαζί. Καθώς έπεσε με το γυμναστή, ο Όμηρος είχε στραμπουλήξει το πόδι του και πονούσε.

— Έμπρός τώρα, παιδιά, πηγαίνετε σπίτι σας... είπε η κυρία Χίξς, και ξεχάστε ό,τι έγινε. Σήμερα οι άνθρωποι είναι έκνευρισμένοι...

— Ναί, είπε κι' ο διευθυντής, οι άνθρωποι είναι έκνευρισμένοι. Μά ο πόλεμος δε θα κρατήσει για πάντα. Τα παιδιά διαλυθήκανε σκεφτικά.

12. Η ΠΑΓΙΔΑ, Ω, ΘΕΕ ΜΟΥ, Η ΠΑΠΑΓΙΔΑ!

Τη στιγμή που ο Όμηρος Μακώλεϋ ανέβαινε στο ποδήλατό του για να πάει στο τηλεγραφείο, ένας άντρας που τον έλεγαν Μπίγκ Κρίς, έμπαινε στο κατάστημα ειδών αθλητισμού, στην οδό Τούλαρκ. Ήταν ψηλός, με φορδίες πλάτες, και πρόσωπο αζύριστο. Ζούσε μικρά από την πολιτεία, πάνω στους λόφους της Πιέντρα και τώρα έρχονταν ν' αγοράσει σκονιά, εργαλεία και παγίδες. Ο κύριος Κόβιγκτον, ο ιδιοκτήτης, του έδειξε μια ολότελα ασυνήθιστη παγίδα, που είχε κατασκευάσει κάποιος από τη γειτονική πολιτεία. Η παγίδα ήταν τεράστια και πολύπλοκη, φτιαγμένη από ατσάλι, λεμονόξυλο και συρματόσχοινο. Άρπαζε το ζώο από κάτω, το σήκωνε πάνω από το έδαφος και το κρατούσε εκεί ακίνητο.

— Είναι σπουδαία, όπως βλέπετε, έλεγε ο κύριος Κόβιγκτον. Την έφτιαξε κάποιος Σάφερτ. Είναι η μοναδική παγίδα που έχω, γιατί ο εφευρέτης κατασκεύασε μονάχα δύο: Μια που έστειλε στο υπουργείο για το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και μια που έφερε σ' εμένα, για να την πουλήσω. Πιάνει όλα τα ζώα που περπατούν πάνω στη γη. Ο εφευρέτης ζητάει είκοσι δολάρια. Φυσικά, η παγίδα δε δοκιμάστηκε ακόμα. Μά, καθώς βλέπετε και μόνος

σας, είναι τόσο γερή, που σηκώνει αρκούδα ολόκληρη.

Ο Μπίγκ Κρίς άκουγε προσεκτικά τον κύριο Κόβιγκτον, ενώ γλιστρώντας ανάμεσά τους, ο Όδυσσεας Μακώλεϋ, περιεργαζόταν την παγίδα, σάθαιπαμένος. Ο κύριος Κόβιγκτον από τη μεριά του, νόμιζε πως ο Όδυσσεας ήταν γιος του Μπίγκ Κρίς. Ο Μπίγκ Κρίς πάλι, νόμιζε πως ο μικρός ήταν γυός του κυρίου Κόβιγκτον. Έτσι λοιπόν, κανένας δεν ένοχλήθηκε από την παρουσία του. Όσο για τον Όδυσσεα, εκείνος πίστευε, πως η θέση του βρισκόταν οπουδήποτε υπήρχε κάτι ασυνήθιστο.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΪ

Η ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ

ΘΥΜΟΥΜΑΙ πως, όταν βαριόμουν τις τρεχάλες, πήγαινα και καθόμουν μπρος στο τραπέζι του τσαγιού, κουρνιάζα ψηλά στην παιδική μου πολυθρόνα. Ήτανε κιάλας άργα. Είχα πει από ώρα το ζαχαρωμένο μου γάλα και τα μάτια μου κλείναν από τη νύστα. Μά δε σάλευα. Καθόμουν ήσυχος κι' άκουγα.

Πως να μην άκουω; Η μητέρα κουβεντιάζει με ένα πρόσωπο, από τα τόσα που είναι γύρω κι' είναι τόσο γλυκιά ή φωνή της, τόσο ευχάριστη! Πόσα μου λέει στην καρδιά!

Κοιτάζω τη μανούλα με μάτια που σκοτεινιάζουν από νύστα κι' άξαφνα γίνεται μικρή, πολύ μικρή. Γλιστρώ από την ψιλή μου καρέκλα και πάω σιγά-σιγά να πλαγιάσω άνετα σε μια μεγάλη πολυθρόνα.

— Θα σε πάρη ο ύπνος, μου λέει ή μαμά. Καλύτερα να πās να πλαγιάσεις.

— Δε νυστάζω, μαμά. Αόριστα, ονειράτα γλυκά γεμίζουν τη φαντασία μου. Ο καλός ύπνος των παιδικών χρόνων μου κλείνει τα βλέφαρα και σε μια στιγμή αποκοιμώμαι. Νιώθω πάνω μου, μέσα στον ύπνο μου, έν' απαλό χεράκι. Τό γινώριζω και μόνο που με αγγίζει. Κι' όπως κοιμώμαι, τ' αρπάζω και το φιλό δυνατά.

Ο κόσμος σκόρπισε. Μέσα στο σάλο, απόμεινε αναμμένο ένα μονάχα κερί. Η μαμά είπε πως θα με ξυπνήσει. Και νά, χάνεται στην πολυθρόνα που κοιμάμαι, περνάει τ' όμορφο της χέρι στα μαλλιά μου, σκύβει στ' ατί μου και μουρμουρίζει με τη φωνούλα

— Το πιο σπουδαίο όμως σ' αυτή την παγίδα, συνέχισε ο κύριος Κόβιγκτον, είναι πως δεν πληγώνει καθόλου το ζώο. Κι' ο κυνηγός παίρνει τη γούνα του, ατόφια. Πλησιάζετε λίγο να δείτε πως λειτουργεί.

Αντί όμως να πλησιάση ο βουνίσσιος πελάτης, ο Όδυσσεας έκανε ένα δήμα πιό μπρος για να δη καλύτερα. Και τότε, χόπ... ακούστηκε ένας ξερός μεταλλικός θόρυβος. Η παγίδα έπιασε το παιδί μαλακά-μαλακά, το ανασήκωσε και το κράτησε ακίνητο ένα μέτρο πιό ψηλά από το πάτωμα.

— Πρόσεξε, φώναξε ο Μπίγκ Κρίς, δε θέλω να πληγωθή το παιδί σου.

— Το παιδί μου; είπε ο κύριος Κόβιγκτον. Νόμιζα πως ήταν δικό σου παιδί. Εγώ δεν το έχω ξαναδεί ποτέ στη ζωή μου. Μαζί σου ήρθε.

— Έτσι ε; καλά. Τώρα όμως βγάλε το παιδί από κει μέσα, γρήγορα.

— Μάλιστα, να το βγάλω. Στάσου να δούμε τώρα...

Ο Μπίγκ Κρίς φαινόταν αναστατωμένος.

— Πως σε λένε; ρώτησε το παιδί.

— Όδυσσεα, αποκρίθηκε ο μικρός μέσα από την παγίδα.

— Έμένα με λένε Μπίγκ Κρίς. Κρατήσου λοιπόν καλά κι' ο κύριος από δω θα σε βγάλει άμέσως.

Και γυρίζοντας στον κύριο Κόβιγκτον, πρόσθεσε ανυπόμονα: — Έλα άνθρωπε του Θεού, βγάλε το παιδί από δω μέσα.

Ο κύριος Κόβιγκτον όμως τὰ είχε έντελώς χαμένα.

— Δεν θυμάμαι καλά αν ο εφευρέτης μου έδειξε πως λειτουργεί η παγίδα, μουμύρισε. Εκείνη τη στιγμή βλέπεις δεν είχε κανένα ζώο μπροστά του. Για να δούμε, μήπως ανοίγει από δω;

Ο Μπίγκ Κρίς κρατούσε με το ένα χέρι τον Όδυσσεα, έτσι που αν η παγίδα άνοιγε απότομα, να μην έπεφτε το παιδί κάτω. Με το άλλο χέρι ψαχούλευε την παγίδα. Το ίδιο έκανε κι' ο κύριος Κόβιγκτον.

Μά κάνετε πιό γρήγορα λοιπόν, έλεγε στον ιδιοκτήτη του καταστήματος, δε θ' αφήσουμε το παιδί κρεμασμένο στη μέρα! Μήπως χτύπησες, Όδυσσεά;

— Όχι, κύριε, είπε ο Όδυσσεας. — Όρρα, λοιπόν, κρατήσου καλά ε; Σπουδαία. Για πές μου όμως πως βρέθηκες εδώ πέρα;

— Κοίταξα. — Χμ! Κοίταξες. Καλή παγίδα, ε; Τώρα σε δυο λεπτά ο κύριος από δω θα σε βγάλει. Εγώ σε κρατώ να μην πέσεις. Πόσων χρόνων είσαι; — Τεσσάρων, είπε ο Όδυσσεας. — Τεσσάρων, ε; Εγώ είμαι πενήντα χρόνια μεγαλύτερός σου, είπε ο Μπίγκ Κρίς. Ο κύριος από δω θα σε βγάλει άμέσως. Έτσι, κύριε; Πως σάς λένε;

— Κόβιγκτον, Ουάλτερ Κόβιγκτον. — Όρρα, λοιπόν Ουάλτερ βγάλε το παιδί απ' την παγίδα. Τράβα εκείνο το ζύλο να δούμε. Εγώ τον κρατώ. Μη φοβάσαι καθόλου Όδυσσεά. Σπουδαία. Πως τον λένε τον πατέρα σου; — Μάθιου, είπε ο Όδυσσεας.

— Χμ, τυχερός άνθρωπος ο πατέρας σου, να έχη τέτοιο παιδί, είπε ο Μπίγκ Κρίς. Ένα τέτοιο ανοιχτομάτικο παιδί. Και τί δε θάδιναν να είχα ένα γιό σαν εσένα, Όδυσσεά. Εγώ, βλέπεις, δε συνάντησα ποτέ τη γυναίκα που μου ταίριαζε. Κάποτε γνώρισα μια κοπέλλα στην Όκλαχόμα, αλλά εκείνη δε με ήθελε. Έχεις πάει στην Όκλαχόμα Ουάλτερ;

— Όχι, όχι. Αχ, νομίζω πως το βρήκα. Μιά έτσι κι' έτσι... όχι, δεν είναι αυτό. Ο κύριος Σάφερτ μου είχε εξηγήσει πως βγάζουνε το ζώο... Φαίνεται πως για τα παιδιά δεν είναι το ίδιο.

Δυο περαστικοί άντρες, μια γυναίκα και δυο παιδιά δέκα χρόνων, μπήκαν στο μαγαζί να κοιτάξουν.

— Τι τρέχει; ρώτησε το ένα παιδί. — Η παγίδα έπιασε ένα μικρό, να αυτόν, τον Όδυσσεα, αποκρίθηκε ο κύριος Κόβιγκτον.

— Μά πως έγινε; ρώτησε ένας από

τους δυο άντρες. Ινα φωνάξω γιατρό; — Όχι, δεν έχει χτυπήσει, είπε ο Μπίγκ Κρίς. Τίποτα δεν έπαθε, μόνο που κρέμεται.

— Πρέπει να φωνάξετε την αστυνομία, είπε η γυναίκα.

— Όχι, κυρία, δε χρειάζεται. Ο Ουάλτερ από δω θα βγάλει το παιδί μόνος του.

Μά είναι αίσχος να βασανίζονται μικρά παιδιά με τέτοια σατανικά μηχανήματα, επέμεινε η κυρία.

Το παιδί είναι μια χαρά, δε βασανίζεται, αποκρίθηκε ήρεμα ο Μπίγκ Κρίς.

Εγώ δεν ξέρω τίποτα, τον έκοψε η γυναίκα. Αν ήτανε δικό μου παιδί θα σάς κατήγγελα στην αστυνομία.

Και γύρισε να φύγει, τραβώντας απότομα από το χέρι ένα κοριτσάκι.

Θέλω να δω, θέλω να δω, τσίριζε το κορίτσι. Όλοι εδώ βλέπουνε, άσε με.

Η γυναίκα γύρισε νευριασμένη, χαστούκισε το κορίτσι και το έσπρωξε έξω δάναυσα.

Μη φοβάσαι, Όδυσσεά, είπε ο Μπίγκ Κρίς. Θα σε βγάλουμε άμέσως.

Τότε ο κύριος Κόβιγκτον απελπίστηκε.

Καλύτερα να ειδοποιήσω τον κύριο Σάφερτ. Εγώ δεν τὰ καταφέρνω.

— Θα μ' αφήσετε εδώ; ρώτησε ο Όδυσσεας.

— Όχι, όχι, τον καθησύχασε ο Μπίγκ Κρίς. Θα σε βγάλουμε άμέσως.

Εκείνη τη στιγμή μπήκε στο κατάστημα ένα αγόρι που κρατούσε μια ντουζίνα απογευματινές εφημερίδες. Κοίταξε λίγο τον Όδυσσεα, ύστερα κοίταξε τον κόσμο που ήταν μαζεμένος και ξαναγύρισε τα μάτια στον Όδυσσεα.

Γειά σου, Όδυσσεά, του είπε.

Τί κάνεις εκεί;

Γειά σου, Όγκυ, είπε ο Όδυσσεας. Πιάστηκε.

Γιατί; ρώτησε ο Όγκυ.

Νά, πιάστηκε, είπε ο Όδυσσεας. Ο μικρός πήγε κοντά στον Μπίγκ Κρίς να τον βοηθήσει. Μά σαν είδε πως η παγίδα δεν άνοιγε, τρόμαξε. Κοίταξε γύρω του πανικόβλητος κι' ύστερα ξημέρησε στο δρόμο. Έτρεξε κατ' ευθείαν στο τηλεγραφείο.

Ο Όμηρος δεν ήταν εκεί. Ξαναβγήκε και βάλθηκε να τρέχει πάνω-κάτω, ξαναμμένος, ενώ ταυτόχρονα διαλαλούσε τις εφημερίδες του.

Καί, σαν από θαύμα, ο Όμηρος έστριψε τη γωνιά με το ποδήλατό του. Ο Όγκυ έτρεξε κοντά του και του φώναξε:

Όμρε, τρέχα άμέσως, Όμρε. Ο Όμηρος κατέβηκε από το ποδήλατο.

Τί έπαθες, Όγκυ; — Όμρε, έγινε κάτι, φώναξε μ' όλη του τη δύναμη ο Όγκυ κι' άς ήταν δίπλα του ο Όμηρος.

— Έλα μαζί μου, Όμρε, είπε και τράβηξε τον Όμρε από το χέρι.

Μά τί έγινε λοιπόν; έκανε ανυπόμονα ο Όμηρος.

— Εκεί, στο Κόβιγκτον...

— Α, θά θέλεις να μου δείξεις κανένα φαροκαλάμο, κατάλαβα. Άλλη φορά, Όγκυ, άλλη φορά. Τώρα εργάζομαι. Πρέπει να πάω στο γραφείο μου, κατάλαβες;

Κι' έκανε να φύγει. Ο Όγκυ όμως δεν έλεγε να τον αφήσει.

— Όμρε, πρέπει να έρθης, πιάστηκε και δεν μπορεί να δγί.

— Ποιός;

Κι' ασυνείδητα ακολούθησε τον Όγκυ. Φτάνοντας στο Κόβιγκτον, ο Όμηρος, ένοιωσε κάτι σά φόβο. Μπροστά στο κατάστημα ήταν μαζεμένος κόσμος. Ο Όγκυ έδειξε τους περιέργους. Τα δυο παιδιά άνοιξαν δρόμο με δυσκολία. Εκεί, μέσα σε μια παγίδα βρισκόταν ο αδερφός του Όμρου, ο Όδυσσεας. Δίπλα του στέκονταν ο Μπίγκ Κρίς, ο κύριος Κόβιγκτον κι' ένα σωρό άλλοι περαστικοί.

— Όδυσσεά! φώναξε ο Όμηρος.

— Γειά σου Όμρε, είπε ο Όδυσσεας.

Τότε ο Όμηρος γύρισε στους άλλους και ρώτησε:

— Τί γυρεύει ο αδερφός μου μέσα σ' αυτό το «πράμα»;

— Πιάστηκε, είπε ο κύριος Κόβιγκτον.

Και τί κάνουν όλοι αυτοί εδώ πέρα; Διαλυθήτε, παρακαλώ. Δεν μπορεί να πιαστή στην παγίδα ένα παιδί χωρίς να τρέξετε άμέσως;

— Σωστά, είπε ο κύριος Κόβιγκτον. Όσοι δεν είναι πελάτες, παρακαλώ να βγούν έξω. Έσείς, κυρίες Ουάλλας, μπορείτε να μείνετε, πάντα ψωνίζετε από δω...

— Κι' εγώ, είπε ένας άλλος. Χτες αγόρασα αγκίστρια από δω.

— Ναί, θυμάμαι, έκανε ο κύριος Κόβιγκτον. Οι υπόλοιποι παρακαλώ να βγούν έξω.

Οι άλλοι έκαναν ένα δήμα πίσω χωρίς όμως να βγούν από το κατάστημα.

Μη φοβάσαι, Όδυσσεά, είπε ο Όμηρος. Όλα θα πάνε τώρα καλά. Εύτυχώς που με βρήκε ο Όγκυ. Έσύ Όγκυ, πήγαινε στο τηλεγραφείο και πές στον κύριο Σπάγκλερ πως ο αδερφός μου πιάστηκε στην παγίδα και πως προσπάθη να τον βγάλω.

Ο Όγκυ άρμησε στην πόρτα. Καθώς έβγαίνει, έπεσε πάνω σ' ένα αστυφύλακα που έμπαινε εκείνη τη στιγμή.

Γιατί αυτή η συγκέντρωση; φώναξε ο αστυφύλακας.

— Ένα παιδί πιάστηκε στην παγίδα, είπε ο κύριος Κόβιγκτον κι' εμείς δεν μπορούμε να το βγάλουμε.

— Για να δω κι' εγώ, είπε ο αστυφύλακας. Τραβήχτηκε όλοι πέρα. Αυτά συμβαίνουν καθημερινά. Δεν έχετε δουλειά από το να κάθεστε εδώ;

— Ναί, ναι, τραβήχτηκε, επανέλαβε ο κύριος Κόβιγκτον. Έσείς μου κλείσατε το κατάστημα.

— Λοιπόν, πως λειτουργεί η παγίδα; ρώτησε ο Όμηρος.

(Ακολουθεί)

Ιταλική λογοτεχνία ΣΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΠΥΡΓΟ

Τοῦ ΜΑΡΙΟ ΜΙΛΑΝΙ

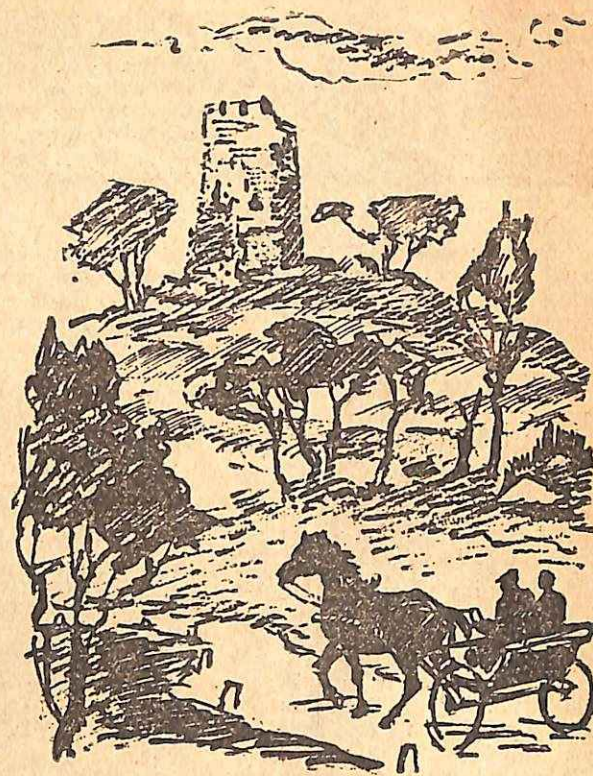
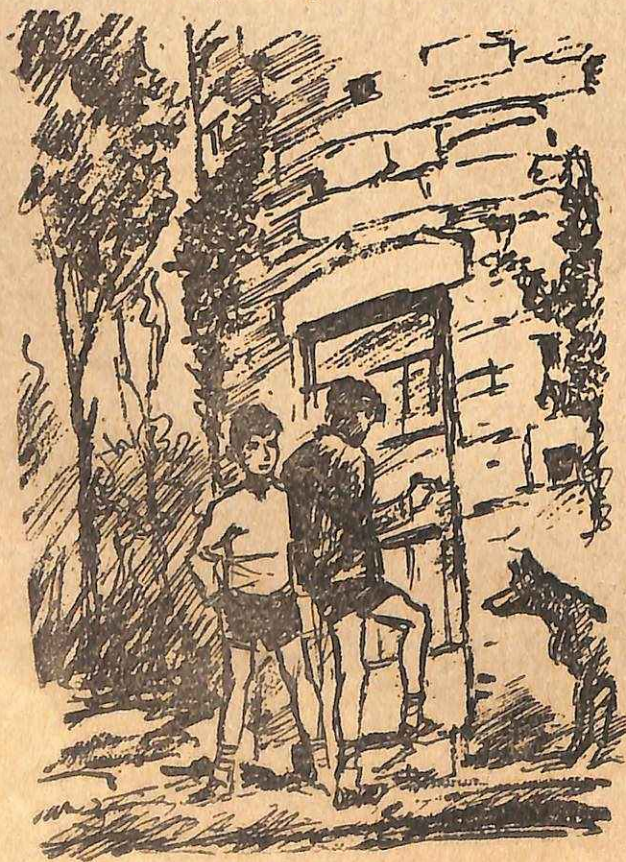
Μερικές βραδιές το συλλογίζομαι ακόμα το Τραμετινό, Πόσα χρόνια πέρασαν από τότε! Κι' όμως ακόμα τη βλέπω μπροστά μου την πράσινη πλαγιά, με τις μεγάλες, τις πανύψηλες καστανιές, με τα χαρωπά τ' αμπέλια και τις φουντωτές μηλιές, τις φορτωμένες με γελούμενα, κατακόκκινα μήλα. Θυμούνται τα σπιτάκια του, το ποταμάκι με το λιγοστό νερό και τον παλιό του μεσαιωνικό πύργο, το μελαγχολικό, τον έτοιμόρροπο... Έκεί είχε κρυφτή ο Λιουτπράντο, ο βασιλιάς των Λογγοβάρδων, όταν, όπως λέει ο θρύλος, έπεσε στο καρτέρι, που είχανε στήσει, σ' αυτόν και στους ιππότες του, οι έχθροί του...

— Μπα! Αυτά είναι λόγια, μου έλεγε ο άμαξας. Δεν μπορούσε ποτέ να την πάθει έτσι, σαν αγράμματος, ο βασιλιάς των Λογγοβάρδων. Μπήκε μέσα στον πύργο κατακτητής, σκότωσε όλους τους έχθρους του κι' έκλεισε την πόρτα...

“Ενοίωσα κάποιαν ανησυχία. Κείνος ο γκρίζος πύργος, που ύψωνόταν έρημικός, μέσα σ' ένα δάσος από μικρές δελανιδιές, γεννούσε μέσα μου δυσάρεστες έντυπώσεις. Οί τρυφερές δελανιδιές είχανε κοκκινωπή κορφή. Κόκκινος ήτανε πάνωθε τους ο ούρανος. Ένα κοπάδι μαύρα πουλιά έσκιζε τον ούρανο.

— Κοτσούφια! μου εξήγησε ο άμαξας. Κι' από κείνη την ώρα έπαψε να μιλάει.

Το άλογο έτρεχε γοργό στον άσπρο δρόμο. Σε μία καμπή, ο πύργος χάθηκε από τα μάτια μας, και μαζί με την εικόνα του χάθηκε η ανησυχία μου. Σε λίγο φτάσαμε κι' άκουσα τη φωνή του φίλου μου του Πέτρου, να με καλωσορίζει χαρούμενος. Στο άκουσμά της ξαναβρήκα τη σιγουριά. Εκείνο το πρώτο ταξίδι που έκανα μοναχός μου

— ήμουνα δώδεκα χρονώ — ήτανε κάτι που πρώτη φορά γνώριζα στη ζωή μου. Ο φίλος μου ο Πέτρος με είχε καλέσει να περάσω μαζί του το Σαββατοκύριακο, στο Τραμετινό, όπου πήγαινε τακτικά κι' έβλεπε τη γιαγιά του. Οί γονείς μου μου δώσανε την άδεια.

— Τι καλά που ήρθες, μου είπε ο Πέτρος μόλις πήδησα από τ' άμαξι. Η γιαγιά μου θέλει πολύ να σε γνωρίσει.

— “Α, και γιατί; — Της έχω μιλήσει για σένα. Η γιαγιά θέλει να γνωρίσει προσωπικά τους φίλους σου.

— Είναι αυστηρή; ρώτησα.

— “Οχι... Μονάχα, σε παρακαλώ, να μη στενοχωρηθείς αν δε σε πολυπροσέξει... Έχει, ξέρεις, μεγάλη στενοχωρία... Μου έλεγε μάλιστα πως λογάριζε να σε φιλέψει και μηλόπιττα, μά... Ξέρεις, έρχεται μία γυναίκα από δω... από το Τραμετινό, και της κάνει τις δουλειές.

— Και δεν ήρθε;

— “Α, όχι τέτοιο πράμα. Χάθηκε δίχως να ξέρη κανένας τί απόγινε. Την αναζητήσανε χτές όλη την ημέρα. Και σήμερα ψάχνουμε όλοι, από το πρωί... Του κακού!

Προχωρήσαμε ως το σπίτι σιωπηλοί. Το μονοπάτι ανάμεσα στα δέντρα ήτανε στρωμένο με ξερόφυλλα. Μά στις φραγιές ανθίζανε όμορφα και φουντωμένα κίτρινα χρυσάνθεμα. Ο άγέρας ήτανε πλημμυρισμένος από βαριά ύγρασία. Καθώς είχε γείρει πιά ο ήλιος, η ψύχρα γίνηκε τσουχτερή. Τα λόγια του Πέτρου για τη χαμένη γυναίκα, μου φέρανε κάποια μελαγχολία.

Δυνατό αλύχτισμα σκύλου άκούστηκε. Ο Τόμ, ένα πελώριο σκυλί, δεν άργησε να βγί μπροστά μας.

— “Ήσυχα, Τόμ! φώναξε ο Πέτρος. Άλλά εγώ ένοιαθα φόβο και πήγαινα ξοπίσω από το φίλο μου. Στο κατώφλι του σπιτιού, παρουσιάστηκε τότες η γιαγιά του Πέτρου. Ήσυχασε το σκυλί και με καλωσόρισε, με πολύ φιλική διάθεση.

— Μη φοβάσαι τον Τόμ, μου είπε. Δε δαγκώνει... Κι' ύστερα, είχε σήμερα πολλή δουλειά.

— Πήγε μ' αυτούς που ψάχνουνε για την κυρία Λουίζα, μου εξήγησε ο Πέτρος.

Τί καθαρό κι' ευχάριστο ήταν αλήθεια το έξοχικό σπιτάκι της γιαγιάς του Πέτρου. “Αχ. “Αν δεν ήταν εκείνος ο Τόμ... Η γιαγιά Εύγενία με περιποιήθηκε, με ρώτησε για χίλια δυο πράματα το βράδυ. Μονάχα που φαινότανε ολοφάνερα στεναχωρημένη. Κι' όταν καθήσαμε στο τραπέζι, καταλάδαμε την αιτία.

— “Αχ! Να τη βρήκαν άραγε την καμένη την κυρά Λουίζα; Δεν ξέρεις, παιδί μου, τί καλή γυναίκα που είναι. “Αν δεν της έρχότανε το κακό μαντάτο, θα τη γνώριζες κι' εσύ. Θα σου έφτιαχνε μία μηλόπιττα, που δεν έχει το ταίρι της

— Τι μαντάτο; ρώτησα.

— Νά! Σκοτώθηκε ο μονακρίκος της γιός στην Άλβανία.

— Στην Άλβανία; Μά δεν έχουμε πόλεμο.

— Ναι, το ξέρω. Μά γίνανε, λέει, κάτι συγκρούσεις στα σύνορα, ανάμεσα στις φρουρές. “Αχ... όταν πεθαίνουν οί στρατιώτες, πεθαίνουνε μαζί τους κι' οί μανάδες, παιδί μου... “Ας είναι. Φάτε τώρα το φρούτο σας. Και σε μισή ώρα να πλαγιάσετε. Έδώ στην έξοχη πέφτουμε νωρίς και νωρίς νωρίς σηκωνόμαστε... *

“Όταν πήγαμε στην κάμαρα του Πέτρου, εκείνος άνοιξε το παράθυρο και πλημμύρισε γύρω μας δροσερή μοσκοβολία. Βαθεία σιωπή ήταν απλωμένη γύρω. “Ελεγε πως όλα ήτανε κοιμισμένα. Κι' όχι μονάχα στο Τραμετινό, παρά και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Πώς η ειρήνη ήταν απλωμένη παντού. Μά ξαφνικά θυμήθηκα τη χαμένη κυρά Λουίζα και το γιό της, που χάθηκε στην Άλβανία.

— Λες να κηρυχτή πόλεμος; είπα ανήσυχος.

— Ποιός ξέρει! άπάντησε ο Πέτρος... Μά τί σ' έχει πιάσει άποψη;

Έγώ του έδειξα τον πύργο.

— Δεν ξέρω, του είπα. Κοιτάζω τον πύργο και φοβάμαι λίγο.

— Μπα! Θα πάμε αύριο πρωί, να σου φύγει ο φόβος.

— Θα μπορούμε μέσα;

— Και δέβαια. Θα ζητήσουμε το κλειδί από τον κλητήρα, στα γραφεία της κοινότητας.

— Σύμφωνοι...

“Ωστόσο, όταν πλαγιάσαμε, δεν κατάφερα να κλείσω γρήγορα τα μάτια μου. Δεν μπόραγα να δγάλω τη μάνα και το στρατιώτη από το παιδικό μυαλό μου... *

Φτάσαμε στον πύργο, την άλλη μέρα, πολύ νωρίς ακόμη.

— Βλέπεις, μου είπε ο Πέτρος, καθώς έβαζε το κλειδί στην πόρτα. Όταν τον κοιτάς από κοντά τον πύργο δε σου φέρνει φόβο. Έτσι δεν είναι;

— Σωστά. Μά είναι τόσο παράξενος. Κι' αυτός ο θρύλος για τους Λογγοβάρδους και το Λιουτπράντο.

— Μπα, δε βαριέσαι! Είναι λιγάκι σκουριασμένη η κλειδαριά.

Στο βάθος ήμουν ανήσυχος κι' η παρουσία του Τόμ μου έφερνε άνομολογητο φόβο. Θυμόμουναι και τα λόγια του κλητήρα, που μάς είπε να προσέξουμε τη σκάλα.

— Θα περάσω πρώτος είπε ο Πέτρος. Έσύ θα έρχεσαι ξοπίσω μου.

— Κι' ο Τόμ;

Την άπάντηση την έδωσε το ίδιο το σκυλί. “Ωρμησε μέσα στον πύργο κι' άρχισε να μυρίζεται τον άέρα σιγογαυγίζοντας. “Υστερα βγήκε πάλι έξω κουνώντας την ουρά.

— Μην έχη τίποτα φίδια; ρώτησα μπαίνοντας.

— Μά όχι δά... Έλα, προχώρα, φώναξε ο φίλος μου.

Δε σε ξέρω για φοβισιάρη.

“Εβγαλε από την τσέπη του ένα ηλεκτρικό φανάρι και το έσωτερικό φωτίστηκε. Στο φως του φαναριού είδαμε μία παμπάλαιη σκάλα, με φαγωμένα σκαλοπάτια, που χανότανε στο σκοτάδι.

“Ανεβαίναμε προσεχτικά, προχωρούσαμε. “Ενοίωθα να με τυλίγει το βαθύ μυστήριο, των σκοτεινών, των έρημων πραγμάτων. Κι' αν συναντούσαμε το φάντασμα του Λιουτπράντο; Μά γιατί τάχα ο Τόμ μπήκε μέσα και βγήκε πάλι έξω; Μία γλυκειά μυρωδιά μου χτύπησε ξαφνικά τα ρουθούνια. Μία μυρωδιά από μήλα.

Κοίταξα ψηλά τη σκάλα. “Εξι μέτρα! “Ω, αν τυχόν στραβοπατούσε κανείς μας; Ξάφνου σταμάτησα. Το φανάρι του Πέτρου έσβησε.

— Πού είσαι; φώναξα.

— Έδώ.

“Εγώ ψαχούλεψα μέσα στο σκοτάδι.

— “Αναψε το φως! φώναξα, ενώ μου ήρθε πάλι η γλυκειά μυρωδιά. Σά να υπήρχαν εκεί κοντά φρέσκα ώριμα μήλα. Μά την ίδια ώρα, μου σηκώθηκαν οί τρίχες της κεφαλής. Η φωνή κόπηκε στο λάρυγγά μου. Με προσπάθεια πολλή φώναξα:

— Πέτρο! Κάποιος είναι! Κάποιος είναι εδώ!

Μ' ένα πήδημα, ο φίλος μου βρέθηκε κοντά μου, με το φανάρι του αναμμένο.

— Πού; ρώτησε με παράξενη φωνή.

— Εκεί, εκεί.

Το φως άνεδοκατέθηκε, έπεσε γύρω-γύρω στους τοίχους, στάθηκε.

— Η κυρά Λουίζα! φώναξε ο Πέτρος κι' έμένα μου φάνηκε σά να μου σταματούσε η καρδιά.

Η δύστυχη γυναίκα δρισκοτανε κει μπροστά μας στα μισοσκόταδο. Καθότανε σ' ένα παλιό παγκάκι, μέσα στη σκόνη και τις άράχνες, με το κεφάλι σκυφτό, τα μάτια κλεισμένα, το στόμα σφιχτό. Είχε τα χέρια της αψημένα στα γόνατα κι' ανάμεσα στα δάχτυλά της μία φωτογραφία κι' ένα κομπολόι... Στα πόδια της δρισκοταν ένα καλάθι μήλα.

— Κυρά Λουίζα!

Δεν αποκρίθηκε. Δεν άνοιξε τα μάτια. Ο Πέτρος με κοίταξε, μου έδωσε να κρατήσω το φακό και της έπιασε τα τρεμάμενα χέρια.

— Κυρά Λουίζα, της είπε, ήρθαμε να σε πάρουμε...

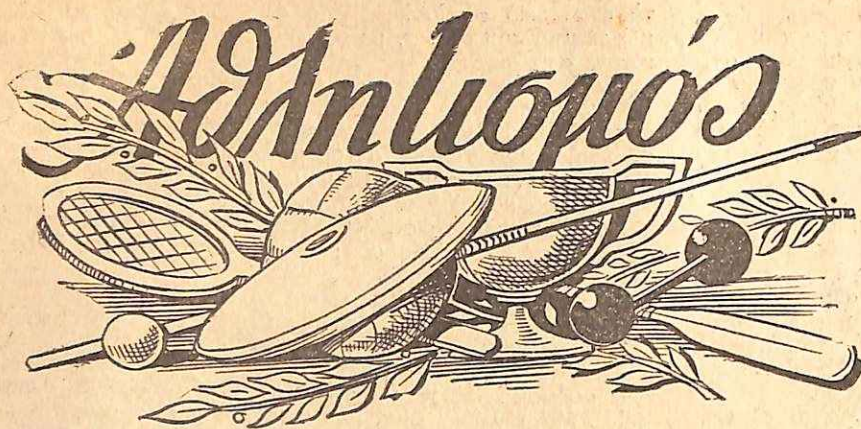
Πήγα να πω στο φίλο μου πως έπρεπε να τρέξουμε να ειδοποιήσουμε στο χωριό, μά η κυρά Λουίζα άνοιξε τα μάτια.

— Πηγαίνετε... είπε με μεγάλο κόπο κι' η φωνή της μόλις άκούγότανε. “Ητανε μία φωνή μ' άμετρο πόνο, με θανάσιμη κούραση. Πηγαίνετε... πηγαίνετε...

— Κυρά Λουίζα, θάρητε κι' εσείς μαζί μας, είπε στοργικά ο Πέτρος. Θα σε βοηθήσουμε να κατεβής τη σκάλα.

(Συνέχεια στη σελίδα 218)

ΑΛΕΞ ΟΛΜΕΝΤΟ

ΑΚΡΙΒΩΣ τις τελευταίες ημέρες του 1958, σημειώθηκε η μεγαλύτερη εκπλήξη της χρονιάς, δηλαδή η κατάρτιση του Κυπέλλου Νταϊβίς από τις 'Ην. Πολιτείες, που νίκησαν στα τελικά την Αυστραλία.

Το θαύμα αυτό έπαβλο, που αντιπροσωπεύει ουσιαστικά τον τίτλο του παγκόσμιου πρωταθλητή στο τένις, το είχαν τρία χρόνια συνεχώς οι Αυστραλοί και κανείς δε φανταζόταν ότι μπορούσε ποτέ να το χάσουν. Μ' όλο που οι καλύτεροι

παίχτες τους είχαν μεταπηδήσει στον επαγγελματισμό, ωστόσο οι Αυστραλοί εξακολουθούσαν να διαθέτουν εξαιρετικούς ασσους της ρακέτας κι' είχαν κερδίσει πέρυσι όλα τα μεγάλα διεθνή τουρνουά.

Ο αίτιος λοιπόν της μεγάλης έκπληξης ήταν ένας άσημος παίκτης, που κανείς δε γνώριζε ούτε το όνομά του, ο 'Αλεξ Όλμεντο. Μέσα σε τρεις ημέρες όμως, ο Όλμεντο έγινε παγκόσμιος διασημότητα. Κέρδισε τους δύο Αυστραλούς αντιπάλους του και σπάθηκε ο κυριότερος συντελεστής της νίκης του αμερικανικού ζεύγους στο διπλό. 'Ετσι, οι 'Ην. Πολιτείες νίκησαν τελικά την Αυστραλία με 3—2.

Το αξιοσημείωτο είναι, πως ο 22ετής Όλμεντο δεν έχει καν την αμερικανική υπηκοότητα. Γεννήθηκε στην Λίζα, την πρωτεύουσα του Περού, και είναι 'Αζτέκος, δηλαδή κατάγεται από την διάσημη φυλή των 'Ινκας. Πριν από πέντε χρόνια, εγκαταστάθηκε στο Λος Άντζελες, για να σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο του Λος Άντζελες, και εκεί άρχισε να παίζει τένις, αλλά ποτέ δεν έπαψε να είναι Περουβιανός. 'Επειδή, όμως, μένει τώρα στις

'Ην. Πολιτείες και, προηγουμένα, δεν είχε αγωνιστεί με την 'Εθνική του Περού στο Κύπελλο Νταϊβίς, οι κανονισμοί του επέτρεψαν να υπερασπίσει τα αμερικανικά χρώματα, χωρίς να είναι 'Αμερικανός υπήκοος.

'Ετσι, οι 'Ην. Πολιτείες, χάρη σ' ένα ξένο, πήραν πάλι το Κύπελλο Νταϊβίς.

Ο Όλμεντο προκάλεσε μεγάλη εντύπωση στους Αυστραλούς φιλάθλους, που τον αποκάλεσαν «άνθηρα». Όταν τελείωσε το μάτς, τον επευφημούσαν με ρυθμικές κραυγές: «'Αλεξ! 'Αλεξ!». 'Ιδιαίτερα θαυμάστηκε για την ευκίνησή του και τα τρομερά σε δύναμη «σερβίς» του, που ήταν πραγματικά ασύλληπτα.

Ενώ, όμως, το παγκόσμιο τένις παηγυρίζει την ανακάλυψη ενός καινούργιου ταλέντου, οι Αυστραλοί ένωσαν να πληγώνεται ο εθνικός τους εγωισμός από την απώλεια του Κυπέλλου Νταϊβίς και είναι αποφασισμένοι να το ανακτήσουν όπως-όπως. Χαρακτηριστικά, μία έφημερίδα του Σίδνεϊ έγραψε:

«Πρέπει κι' εμείς να στείλουμε προπονητές σ' όλη την 'Οκεανία και την Πολυνησία, για να βρούμε νέα ταλέντα. Στην ανάγκη να ψάξουμε στην ζούγκλα της Αυστραλίας, στη Νέα Ζηλανδία, στους Μαορί, στους άνθρωποφάγους της Γουινέας, παντού, όπου μπορούμε να βρούμε υλικό!».

Φυσικά, αυτά είναι υπερβολές, αλλά δεν υπάρχει αμφιβολία πως οι Αυστραλοί θα φροντίσουν να ενισχύσουν την ομάδα τους με νέους παίκτες, τουλάχιστον απ' τη γειτονική τους Νέα Ζηλανδία.

Στο μεταξύ, ο Όλμεντο ξαναγύρισε στους Λος Άντζελες, για να τελειώσει τις σπουδές του και έδωσε ότι τα μαθήματα προηγούνται του τένις. 'Όταν πα-

ρη το δίπλωμά του, τότε θα σκεφθή για τη μελλοντική σταδιοδρομία του.

ΗΛ. Γ. ΣΠΟΡΙΔΗΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΛΟΝΔΙΝΟ.— Ο κ. Γκρένλ, που κέρδισε 210.000 λίρες στα δελτία προγνωστικών των αγώνων του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος 'Αγγλίας, έδωσε έδωκε ότι δεν έχει ιδέα για την δυναμικότητα των διαφόρων ομάδων, αλλά εστοιχημάτισε με τον εξής πρωτότυπο τρόπο: 'Εκάθισε στο παράθυρο και κοίτασε το δρόμο. 'Αν περνούσε άνδρας, έγραφε 1, αν περνούσε γυναίκα 2, κι' αν ήταν παιδάκι Χ.

ΡΩΜΗ.— Ο νέος πρωτοπυγμάχος ημιβαρέων βαρών Σάντε 'Αμόντα είναι τρομερά θηρικός. Στο παντελονάκι του έχει κεντήσει δυο σταυρούς και πριν από κάθε αγώνα, γονατίζει στη γωνία και κάνει την προσευχή του, για να τον βοηθήσει ο Θεός.

ΛΟΝΔΙΝΟ.— Ο 'Αγγλος πυγμάχος Κήν Μπάρτ, 23 ετών, που έθεωρείτο ένας από τους καλύτερους έρασιτέχνες μποξέρ και ήταν έτοιμος να μεταπηδήσει στον επαγγελματισμό, αποφάσισε ξαφνικά ν' αλλάξει σπόρ. Θεώρησε το μποξ πολύ επικίνδυνο και ασχολήθηκε με το ράγκμπυ. Το αποτέλεσμα ήταν, ύστερα από δυο εβδομάδες, να μεταφερθεί στο νοσοκομείο με κάταγμα στο σαγόνι!

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ.— Ο 'Αμερικανός πρωταθλητής της άρσης βαρών Ντένις 'Ασμαν έδωσε ότι, για να διατηρηθεί σε φόρμα, τρώει καθημερινά 8 σαντουίτς, 6 αυγά και πίνει 14 ποτήρια γάλα και 4 ποτήρια χυμό από φρούτα!

ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ.— Η Κυβέρνηση της Αυστραλίας αποφάσισε να διαθέσει 12½ εκατομμύρια δολάρια, για να προετοιμάσει τους αθλητές της για τους 'Ολυμπιακούς Αγώνες της Ρώμης (1960). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί με 84.000 δρχ. για κάθε αθλητή και θα δαπανηθεί σε 1½ χρόνο. Δηλαδή περίπου 5.000 δρχ. τον μήνα. 'Ενας δολοφόνος μισθός για την διατροφή και την προπόνηση των αθλητών!

8ο

Ο γέρος ήταν ευλοκόπος και το μόνο ρολόι πουχε δει στη ζωή του, ήταν το ρολόι στο Δημαρχείο του Μιραπούρ.

— 'Εξοχα. Τότε θα κουράσεις κάθε μέρα τα ρολόγια στο παλάτι.

Αυτή ήταν μία ώρα και θαυμαστή απασχόληση. Ο Γκοπάλ απόκτησε ένα νικελένιο βαρύ ρολόι της σάπης πουδείχνε τη σωστή ώρα. Μ' αυτό γύριζε όλες τις αίθουσες του παλατιού και διόρθωνε τα ρολόγια. Και ένα λεπτό να πηγαίνανε πιο μπροστά ή πιο πίσω, έπιανε το δείχτη και τον έβαζε στη σωστή ώρα. Τούχαν φορέσει το δείχτη και τον έβαζε στη σωστή ώρα. Τούχαν φορέσει το δείχτη και τον έβαζε στη σωστή ώρα.

— 'Εξοχα. Τότε θα κουράσεις κάθε μέρα τα ρολόγια στο παλάτι. Αυτή ήταν μία ώρα και θαυμαστή απασχόληση. Ο Γκοπάλ απόκτησε ένα νικελένιο βαρύ ρολόι της σάπης πουδείχνε τη σωστή ώρα. Μ' αυτό γύριζε όλες τις αίθουσες του παλατιού και διόρθωνε τα ρολόγια. Και ένα λεπτό να πηγαίνανε πιο μπροστά ή πιο πίσω, έπιανε το δείχτη και τον έβαζε στη σωστή ώρα. Τούχαν φορέσει το δείχτη και τον έβαζε στη σωστή ώρα. Τούχαν φορέσει το δείχτη και τον έβαζε στη σωστή ώρα.

Σε τούτη την εργασία του χρειάζονταν να δείχνη ιδιαίτερη προσοχή στα ρολόγια που βρίσκονταν στα δωμάτια των ξένων. Μόλις έφτανε ή ώρα του τσαγιού άρχινοσε το γύρο του.

— Να περπατάς όσο πιο αθόρυβα μπορείς για να μην τους ενοχλήεις, τον συμβούλεψε ο μαχαραγιάς. Προπάντων όταν κουβεντιάζουν ανάμεσά τους. Χασομέρα τη δουλειά σου και άκουγε τί λένε. Θέλω να καλοπερνάει δωπέρα και μόνο από σένα θα μάθω αν αυτό γίνεται. Είναι πολύ ευγενικοί για να το πουν σε μένα άπειθείας. 'Ακριβώς εκείνα που δε μου λένε θέλω να ξέρω. Καταλαβαίνεις τί θέλω να πω. Δε

θα βγής ζημιωμένος αν κάνεις καλά τη δουλειά σου.

Ο Γκοπάλ κατάλαβε πολύ καλά τί έννοιασε ο μαχαραγιάς. 'Ωστόσο πήρε άδωο ύψος.

— Θα προσπαθήσω να μάθω αν οι επισκέπτες είναι ευχαριστημένοι από τ' φαγι και την υπηρεσία.

— Ναί, ακριβώς, αποκρίθηκε ο μαχαραγιάς και μ' αυτά τα λόγια τον έδιωξε.

— Τι θέλεις εδωπέρα; Ξεκουμπίσου γρήγορα.

Ο Γκοπάλ βρισκόταν στο δωμάτιο που έμενε ο Ναδάμπ του Ραμγκάτ. Το ρολόι, ένα τεράστιο έπιπλο που είχε φέρει ο παπός του μαχαραγιά πριν πολλά χρόνια από την 'Αγγλία, πήγαινε δυο λεπτά μπροστά.

— Είμαι υπηρέτης, ύψηλότερα, κι' ήρθα να σιάξω το ρολόι.

— 'Αστον να κάνη τη δουλειά του, είπε ένας αδύνατος άντρας με άετισία μύτη. Δεν μ'άς ενοχλεί.

— 'Ως τώρα ο Ναδάμπ κι' οι φίλοι του μιλούσαν Ινδικά. Μετά, όμως, συνεχίσανε αγγλικά.

— Ο μαχαραγιάς είναι πολύ προσεχτικός. Δε θα φανερώσει τα σχέδιά του. Πρέπει να κερδίσουμε την έμπιστοσύνη του. 'Ισως καταφέρουμε να τον παρασύρουμε με μία απόπειρα.

— Πότε έρχεται ο διοικητής;

— Τον περιμένουμε τον άλλο μήνα.

— Ο Γκορπούρ θα δυσπιστήσει.

— 'Οχι, αν έχουμε ένα καλό σχέδιο. Λόγου χάρη να κυνηγητικό άτύχημα. Αυτά συμβαίνουν τόσο εύκολα σ' ένα κυνήγι. 'Ακόμα και

Μυθιστόρημα του HERBERT TISCH

σ' ένα διοικητή. Γελάσανε δυνατά. Ο Γκοπάλ γύριζε το δείχτη πολύ άργα.

— Μπορεί να μην έχω, όμως, καιρό ο διοικητής για κυνήγι.

— Τότε χρησιμοποιούμε την ύποδοχή. Καμμιά μπόμπα.

— Ο Γκορπούρ πρέπει να φανερώσει τους συνεισμούς του. Προπάντων τον άνθρωπο, που θα φτιάξη την μπόμπα.

— Θα το κάνη σύντομα. Μπορείτε να 'στε ήσυχοι γι' αυτό.

— Ο διοικητής θα μ'ας χρωστάη μεγάλη ευγνωμοσύνη.

— Φυσικά. Κι' ενώ χοει-

άζομαι την ευγνωμοσύνη του! 'Εχω κάνει χρέη!

Ξανά γελάσανε κι' ήταν πολύ στα κέφια τους.

Το ρολόι έδειχνε τώρα κάθε λεπτό την ακριβή ώρα κι' ο Γκοπάλ εξαφανίστηκε, αφού έκανε μία βραδιά ύποκληση. Οι ευθυμο κύρις δεν του δώσανε καμμιά σημασία. Δεν ξέρανε, βέβαια, πως ο μικρός 'Ινδός είχε μάθει στις φυτείες αγγλικά.

— Μικρή αδερφούλα, σε λίγες μέρες θα 'μαι άντρας με μεγάλη δύναμη.

Η Γκριτ δε σταμάτησε να τρώη με όρεξη. 'Η Μα είχε φτιάξει πουτίγκα με ρύζι κι' η πουτίγκα με ρύζι ήταν τ' αγαπημένο της φαί. — 'Ενας άντρας πλούσιος και με μεγάλη δύναμη, ξανά 'πε ο Γκοπάλ, τονίζοντας κάθε λέξη χωριστά. 'Ισως αποκτήσω και δικό μου αυτοκίνητο.

Η Γκριτ δε θέλησε να φανή άγενης. 'Εξ άλλου, είχε πάψει πια να επιθυμεί τη φυλακή και χρωστούσε την έλευθερία της στο Γκοπάλ.

— Και ποιος θα σου το

Μικρή ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ;

Ο Νεύτωνας συνέκρινε, με μεγάλη επιτυχία, το πέσιμο του μήλου με το πέσιμο της Σελήνης πάνω στη γη. Γιατί, στην πραγματικότητα, το φεγγάρι πέφτει πάντα καταπάνω στη γη, δίχως να την πλησιάση περισσότερο. Με βάση την παρατήρηση αυτή, ο Νεύτωνας προχώρησε και εξήγησε την κίνηση και την περιστροφή των πλανητών, γύρω από τον ήλιο. Τέλος, διατύπωσε ένα γενικό αξίωμα: κάθε σώμα, μέσα στο σύμπαν, έλκει κάθε άλλο σώμα με δύναμη, που εξαρτάται από τον όγκο των δύο σωμάτων και από την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στα κέντρα τους. Αυτή είναι η βάση του νόμου της βαρύτητας. Ο νόμος αυτός έχει επαληθευθεί πλείστες φορές, μέσα στα εργαστήρια. Η έλξη ανάμεσα σε σώματα που ζυγίζουν ελάχιστα λίγρες είναι αρκετά μεγάλη, ώστε να μπορεί να μετρηθεί. Αυτή η έλξη είναι ολόγεια με την έλξη του φεγγαριού και των πλανητών.

Ο όρος βαρύτης περιορίζεται τις πιο πολλές φορές στο μέτρο της έλξης της γης πάνω σ' ένα σώμα. 'Ενα σώμα στο κέντρο της γης, δεν ζυγίζει τίποτα, επειδή η γη το έλκει έξ ίσου, προς όλες τις κατευθύνσεις. 'Αν τυχόν απομακρυνθή το ίδιο σώμα από τη γη σ' απόσταση 4.000 μιλίων, το βάρος του θα 'ήταν ίσο με το ένα τέταρτο του βάρους που είχε στην επιφάνεια, 1/8 στα 8.000 μίλια, 1/16 στα 12.000 μίλια και έτσι, συνέχεια. Πρακτικά, όχι όμως και θεωρητικά το σώμα θα έκανε το βάρος του.

ΠΟΣΑ ΚΟΚΚΑΛΑ ΕΧΟΥΜΕ

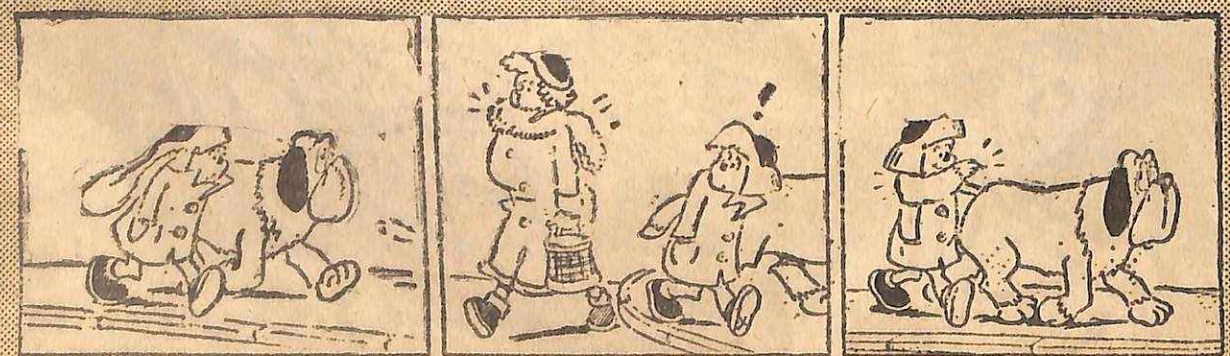
Στο ανθρώπινο σώμα υπάρχουν 206 ακριβώς κόκκαλα. Το καθένα απ' αυτά παίζει σπουδαίο ρόλο στην κίνηση και στη διατήρηση του οργανισμού μας. 'Εχουμε συνολικά 12 ζευγάρια πλευρές και 33 κόκκαλα στη σπονδυλική μας στήλη. Στο κρανίο μας υπάρχουν 8 κόκκαλα και 14 στο πρόσωπό μας.

ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ Η ΒΡΟΝΤΗ

Η άστρατη και ο κεραυνός παράγονται από την ηλεκτρική ένωση που κάνουν δυο σύννεφα ή ένα σύννεφο με τη γη.

Κατά την ένωσή αυτή δημιουργείται υψηλή θερμότητα που διώχνει, από το σημείο της ένωσης, τον αέρα σχηματίζοντας έτσι ένα κενό. 'Αμέσως όμως ο αέρας γυρίζει με όρμη για να καταλάβη τον άδειο χώρο και παράγεται έτσι ένας δυνατός κρότος, που πολλαπλασιάζεται καθώς αντανάκλαται, από τα σύννεφα. Καί μ' αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται η βροντή.

Ο ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

χαρίση; ρώτησε ευγενικά.

— Ένα χέρι, πού θα μ' ευγνωμονή.

Στά μικρά κορίτσια δε χρειάζεται να λες πολλά πράγματα. Έτσι, κι' ο Γκοπάλ τυλίχτηκε σε μια συστηριώδη σιωπή.

Κάθε βράδυ έδινε ο μικρός αναφορά στον μαχαραγιά. Σαν τελείωνε ο γύρος του μέσα στο παλάτι, πήγαινε και στα δωμάτια του μαχαραγιά. Την ώρα που διόρθωνε τα ρολόγια, διηγόταν ό,τι άκουσε. Μόλις έμπαινε κανένας υπηρέτης στην κάμαρα, σάπωνε άμεσως. Κανένας δεν είδε ποτέ τους δυο να μιλάνε.

Το Γκοπάλ τον ενδιαφέρονε ως τώρα μόνο οι έλέφαντες. Ποτέ η πολιτική. Σε τούτη την εποχή όμως μαθαίνει κανένας την πολιτική κατάσταση. Στά παζάρια δε μιλούσαν πιά για τις ψηλές τιμές π' ανέβηκε τ' αλεύρι και το ρύζι, παρά για τον πόλεμο και για τον Γκάντι. Τον Γκάντι πού θ' απολευθερώνε σύντομα τις 'Ινδίες. Ο Γκάντι όμως ήταν ένας πολύ ειρηνικός άνθρωπος, πού δεν ήθελε να μεταχειριστή τη βία. Προτιμούσε νάρθη σε συμφωνία με τους 'Αγγλους. Όταν εκείνοι δε δέχονταν τους όρους του, άρχινοσε ο Γκάντι να νηστεύη. Τότε 'Αγγλοι και 'Ινδοί φοβόνταν μήπως ο ηλικιωμένος και κάτισχνος αυτός άντρας, πού όλος ο κόσμος αγαπούσε — ακόμα κι' οι 'Εγγλέζοι — πεθάνη.

Μα υπήρχαν και πολλοί πού δε συμφωνούσαν με τα ειρηνικά συστήματα του Γκάντι.

— Αφήστε μας να σκοτώσουμε τους 'Αγγλους! Δε θα μάς δώσουν ποτέ τη λευτεριά μας αν δεν τους δείξουμε κι' έμεις πώς είμαστε δυνατοί και πώς μπορούμε να μεταχειριστούμε τη βία, λέγανε.

Κρατούσαν έτοιμα κρυμμένα όπλα και μπόμπες και συχνά οι 'Αγγλοι δεν ήταν σίγουροι για τη ζωή τους.

Άλλοι πάλι θέλανε να κρατήσουν τους 'Αγγλους στη χώρα τους. Μερικοί γιατί πιστεύανε πώς κάνανε πολλά καλά στις 'Ινδίες. Και μερικοί γιατί θα χάνανε οι ίδιοι τα προνόμια τους αν θα λευτερωνόταν η χώρα τους.

Έτσι, δεν είχαν όλοι οι 'Ινδοί την ίδια γνώμη. Άλληλούποιαζονταν λοιπόν ανασταζόντες τους και ο καθένας έβλεπε στον άλλο ένα σπιούνο.

Από τη Μα είχε άκουσει πολλές φορές ο Γκοπάλ, πώς ο μαχαραγιάς του Γκορπούρ μισούσε τους 'Αγγλους. Το ψιθύριζε όμως πολύ σιγά αυτό όταν το έλεγε. Κατά τα

φαινόμενα, ο μαχαραγιάς έδειχνε πώς ήταν πιστός υπήκοος. Όταν κερδίζανε καμμία μάχη οι 'Εγγλέζοι, έστελνε μακροσκελή ευχετήρια τηλεγραφήματα στον αντισβασίλεα στο Δελχί.

Τώρα λοιπόν σχεδίαζε μαζί με τους γειτονικούς μαχαραγιάδες ένα απόφασιστικό χτύπημα. Πολύ σύντομα περιμένανε την επίσημη επίσκεψη του Βρεταννού διοικητή, Πούδς θα μπορούσε να θεωρήση το μαχαραγιά υπεύθυνο αν ένας φανατικός έσριχνε μια μπόμπα; Και θα-ταν ακόμα καλύτερα αν σ' όλα τα πρίγκιπάτα των μαχαραγιάδων γίνονταν ταυτόχρονα ταραχές! 'Ισως οι ταραχές να ξεπλώνονταν έτσι μετά, σ' ολόκληρη τη χώρα. Ναί, αλήθινά, ήταν μια εποχή πού μπορούσε κανείς να κάνει μεγάλα σχέδια.

Φυσικά, δε θάπρεπε γι' αυτό να υπάρχει κανένας καταδότης στον κυκλο του. Μα πώς να μάθης τί κρύβει μέσα στην καρδιά του ο άλλος; Θα μπορούσε όμως, ίσως, να το πληροφορηθώ απ' ένα μικρό αγόρι πού διορίστηκε διορθωτής στα ανακτορικά ρολόγια.

Ο Γκοπάλ δεν είχε τίποτα με τους 'Εγγλέζους. Ο σαχίμπ-Σίφτον ήταν ένας αυστηρός και δίκαιος άνθρωπος. Αυτό τάκουγε να το επαναλαμβάνουν συχνά στο παζάρι. Όμως, μια πού ο Γκάντι έλεγε πώς θάπρεπε οι ξένοι να εγκαταλείψουν τη χώρα, αυτό θάτανε το σω-

στό. Γιατί πότε είπε κάτι ο Γκάντι πού να μην ήτανε σωστό και δίκιο;

— Πρέπει να φύγουν, μονολογούσε σιγανά ο Γκοπάλ.

Και θα βοηθούσε κι' ο Πούδς σ' αυτό, όσο του ήτανε μπορετό.

Στον Ναδάμπ δεν μπορούσε να έχει καμμία εμπιστοσύνη ο Γκοπάλ. Αυτό το κατάλαβε σύντομα. Ούτε και στον αδύνατο άντρα με την αέτσια μύτη. Ήταν κι' οι δυο τους άνθρωποι των 'Αγγλων. Είχαν έρθει μοναχά για να κατασκοπεύσουνε το μαχαραγιά και να μάθουνε τα σχέδια του. Τα σχέδια για την απόπειρα του διοικητή τα κάνανε μοναχά για τα μάτια. Κι' αν τυχόν ο μαχαραγιάς έπαιρνε μέρος, θα το ανακοινώνανε μεμιάς στην αγγλική αστυνομία.

— Υψηλότε, όλοι τους είναι καταδότες, τολμήσε να πη ο Γκοπάλ και τίναξε τόσο δυνατά το ρολόι, πού πα-ραλίγο να πεταχτή ο δείκτης απέξω.

— Μόνο εσύ είσαι φίλος μου, γέλασε ο μαχαραγιάς, πετώντας του μια ρουπία.

Το βράδυ, όλοι οι πρίγκι-πες ήταν μαζεμένοι γύρω στο τραπέζι. Πίνανε τσάι και μασουλίζανε μύγδαλα.

— Οι μπόμπες πού έχω, είπε ο Ναδάμπ, είναι παλιές. 'Ισως και να μη σκάσουν. Σίγουρα θάχης καλύ-ψουν από παντού εχθροί. Μοναχά μ' έσας μπορώ να ξανοίγωμαι και να μιλάω ελεύ-θερα.

Αυτό συνεχιζόταν αρκετές ώρες και κάθε τόσο παρα-πονιόταν ο μαχαραγιάς για την αδυναμία του να υποστηρίξη τα τολμηρά σχέδια των φίλων του.

Ύστερα από δυο μέρες, τελείωσε το κυνήγι κι' οι πρίγκιπες γύρισαν στα δικά τους παλάτια.

Μια μέρα αργότερα, δεχό-ταν ο διευθυντής της αστυνο-μίας του Νογκπούρ, Μακ-μπέρνς, ένα τηλεφώνημα.

— Έδω Χ3, είπε μια φωνή.

— Σε μια ώρα, όπως πάν-τα, απάντησε ο Μακμπέρνς.

Ένα άμαξι μετάφερε τον πανίσχυρο αστυνομικό σε μια βίλλα στο προάστιο της πόλης.

Μπήκε στο δωμάτιο χωρίς να χτυπήση. Ο άνθρωπος με την αέτσια μύτη έτοιμάζε ένα ούισκυ με σόδα.

— Θέλετε κι' έσεις ένα σέρ; τον ρώτησε αφού χαι-ρετηθήκανε.

— Αυτό εξαρτάται από τα νέα πού υού φέρατε, απ-ποκρίθηκε ο Μακμπέρνς. 'Αν είναι ευχάριστα, θα πω ένα ποτηράκι.

(Ακολουθεί)

Στο πρόσωπο του μαχα-ραγιά ζωγραφίστηκε η στε-ναχώρια.

— Μακάρι να μουναι κι' ε-γώ τόσο ικανός σαν κι' έσε-να. Έγώ δεν τα πατάφερα ν' αποχτήσω ούτε μι'α μπόμ-πα. Έξ άλλου, εσύ ξέρεις, πώς ο δικός μου ύπουργός 'Αμύνς είναι φίλος των 'Αγ-γλων. Πρέπει λοιπόν να φυ-λάγομαι από κείνον. Ούτε και να τον διώξω τώρα μπο-ρώ. 'Αληθινά, βρίσκομαι σε πολύ δύσκολη θέση.

Οι πρίγκιπες στενάξανε όλοι.

— Ναί, αλλά μερικούς γενναίους και πιστούς άν-τρες θάχης όπωςδήποτε, εί-πε τώρα ο αδύνατος, με την αέτσια μύτη, και εγώ θα σου προμηθεύσω τα όπλα. Στείλε μου μοναχά ένα δικό σου άνθρωπο, πού νάναι πρόθυμος να ρίξη τη μπόμ-πα. 'Η και κάποιον, πού να πετυχαίνη το στόχο μιας ρουπίας από εκατό μέτρα. Στείλε τους σ' έμένα και θα τους κρύψω εγώ σε σίγουρο μέρος, ώσπου νάρθη ο διοι-κτης.

Ο μαχαραγιάς έμοιαζε ε-τοιμος να κλάψη.

— Με κάνετε να νιώθω τό-ση ντροπή κοντά σας, Σείς έχετε πιστούς ανθρώπους. Έχετε όπλα. Έγώ, δεν έχω τίποτ' άλλο, παρά μοναχά το άσπονδό μου μίσος. Σε πλευρό μου δε στέκεται κα-νένας φίλος. Με περιτριγυρί-ζουν από παντού εχθροί. Μοναχά μ' έσας μπορώ να ξανοίγωμαι και να μιλάω ελεύ-θερα.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Από βδομάδα σε βδομάδα

ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΗ ΘΕΛΗΣΗ

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός, πώς όταν θέλη να κάνει κανείς κάτι, με την καρδιά του, όσοδήποτε ακατόρθωτο κι' αν φαίνεται αυτό, μπορεί να το πραγματοποιήσει.

Έτσι, ο νεαρός Γιαπωνέζος, πού σχετική είδηση αναφέρει το περασμένο μας τεύχος, είχε τιτάνεια θέληση για να ξεπεράση όλες του τις δυσκολίες. Κωφάλαος, από τη μέρα πού γεννήθηκε, ξεθεμελιωμένο το σπίτι του, από τη θεομηνία του τελευταίου πολέμου, έγινε «κήγέτης του έαυτού» του, νιώθοντας τη μεγάλη αξία της ζωής, πού του έμπνευσαν ο Βούδ-δας, και ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Σωκράτης.

Η Ελλάδα ήταν αυτή, πού του έδωσε το όπλο για να φτάση στην τελειότητα. Η 'Αρχαία Ελλά-δα του δίδαξε την «ομορφιά της αλήθειας» και το «Συμπόσιο» του Πλάτωνα ήταν το πιστεύω του.

Βρεθήκανε και οι άκαρδοι, πού του φερθήκανε σκληρά, μ' αυτός δε δίστασε να συνεχίση.

Χωρίς να μπορη να ψελλίση τη λέξη «μητέρα», βρή-κε τη δύναμη να δημιουργήση όσο κανείς άλλος στη ζωή.

Σ' αυτό του τον αγώνα, δεν ήταν βέβαια μόνος. Συγκινημένοι από τη φιλομáθειά του, τον βοηθήσαν άνθρωποι τρανοί απ' όλα τα μέρη του κόσμου. Σή-μερα ο νεαρός Γιαπωνέζος διαδάζει και γράφει άρι-στα 20 γλώσσες, γνωρίζει τη φιλολογία και τη φι-λοσοφία ισραήθιμων λαών της γης, έτσι πού δίκαια να συγκεντρώση το θαυμασμό όλου του κόσμου, μαζί και τον δικό μας.

Ο σκύλλος... χειρουργός

Σε μια πολιτεία του Βελ-γίου, ζούσε μόνι, με μοναδικό οδηγό της ένα σκύλο, η τυφλή κυρία Μερβέιγ.

Η κυρία Μερβέιγ είχε προσ-δληθί από καταρράκτη κι' από δεκάκι χρόνια τώρα, είχε χάσει έτελώς το φως της. Ένα παιδί, πριν από λίγες μέρες, καθώς η τυφλή κοιμόταν ακόμα, ο σκύ-λος της πετάχτηκε πάνω στο

κεφάλι και την χτύπησε στο κεφάλι για να την ειδοποίη-ση πώς χτυπούσαν το κουδούνι της πόρτας. Η κυρία Μερβέιγ τι-νάχτηκε από τον πόνο και λο-γαριάστε την κατάπληξη της ό-ταν για πρώτη φορά είδε το τριχυτό κεφάλι του ζώου από πάνω της.

Με μια τυχαία γρατσουνιά και μόνο, ο Νίκι κατώρθωσε να κάνει μια έγχειρηση καταρρά-κτη, πού οι καλύτεροι γιατροί δεν είχαν πετύχει και να ξανα-φέρη στην τυφλή κυρία του την όραση.

Γύρω από την Τεχνη

Η μικρή ηθοποιός Ντομνίκ 'Αρντεν, πού πρωταγωνιστεί σ' ένα θεατρικό έργο, στην «Μπαγκα-τέλ», σε θέατρο του Παρισιού, έ-λαβε για πρωτοχρονιάτικο δώρο ένα κινηματογραφικό συμβόλαιο, για το γύρισμα του έργου πού παίζει.

Κυκλοφόρησε ο «Αργοναύ-της» τού ακαδημαϊκού Στρατή Μυριέληλ, πού είναι ειδικά γραμ-μένο για νέους.

Η έκθεση Διονυσίου Σολωμού, πού ώργάνωσε το Γαλλικό 'Ινστι-τούτο στα Γιάννενα, σημείωσε με-γάλη επιτυχία.

Γιά τον ένα χρόνο, από το θάνατο του έκλεκτου πεζογράφου Δ. Βουτουρά, η 'Εταιρία 'Ελλήνων Λογοτεχνών οργανώνει φιλολογικό μνημόσυνο, για το Μάρτη, στη «Στέγη Γραμμάτων».

Παγκόσμιος

ήμέρα Χανσενικών

Στις 25 'Ιανουαρίου γιορτά-ζεται, σ' όλο τον κόσμο, η ήμε-ρα των λεπρών.

Όπως είναι γνωστό, η αρ-ρώστεια αυτή είχε θεωρηθί α-

θεράπευτη. Σήμερα όμως, πού η έπιστήμη έχει κάνει θαύμα-τα σε όλους τους τομείς, κα-τόρθωσε να γιατρέψη και τη λέ-πρα.

Στην 'Ελλάδα, οι λεπροι, πού έλέγχονται από τις 'Υγειο-νομικές αρχές του Κράτους, εί-ναι 900 περίπου, ενώ σ' όλον τον κόσμο ύπολογίζονται γύρω στα 12 με 15 εκατομμύρια.

Στη χώρα μας υπάρχουν τρία αντίλεπρικά νοσοκομεία, στην 'Αθήνα, στο Καρλόβασι Σάμου, και στη Χίο, έτσι ο άρρωστος περιβάλλεται από συνανθρώ-πους του γεμάτους ύγεια με ά-γαπη και στοργή, χωρίς να χρειάζεται να εξορισθί σε ξε-ρονήσια, αφού δεν υπάρχει ση-μερα κίνδυνος μεταδόσεως.

Σ' αυτά τα νοσοκομεία, πού κανείς μπορεί να τα ονομάση «καταφύγια αγάπης», οι άρρω-σοι βρίσκουν στην απελπισμένη τους ζωή, κάποιο νόημα και μια έλπίδα.

Εδώ αλλού

Η ελληνική κυβέρνηση, στην προσπάθειά της να ενισχύση την εκπαίδευση της νεολαίας, αποφάσισε να φτιάξη 150 μο-ναξία δημοτικά σχολεία, για τις ανάγκες κυρίως των όρειών και άκρικών περιοχών.

Γιά τα νέα αυτά κτίρια, το κράτος διέθεσε 15.000.000 δραχμές.

Ανάλογο ποσόν διέθεσε και στο 'Ιδρυμα Κρατικών 'Υπο-τροφιών, για 100 ύποτροφίες τεχνικών απόφοιτων ανωτάτων σχολών.

Επίσης για την Πολυτεχνική Σχολή της Θεσσαλονίκης δοθή-κανε 10.000.000 για να συμ-πληρωθούν οι κτιριακές εγκατα-στάσεις της σχολής.

Μετά από 24 ημερών πτήση, το αερόστατο «Μικρός Κόσμος» προσθαλασώθηκε στις 5 'Ια-νουαρίου στο Μπριτζάουν, στις Δυτικές 'Ινδίες, συμπληρώνον-τας έτσι το ιστορικό του ταξίδι, πάνω από τον 'Ατλαντικό.

Το τολμημα αυτό χαρακτηρί-στηκε σαν ένα πραγματικό ρε-κόρ, γιατί είναι η πρώτη και η μεγαλύτερη πτήση, πού έγινε από έλευθερο αερόστατο.

Δυο κουτοί συζητούν για με-γάλα ιστορικά πρόσωπα.

— Ο Κολοκοτρώνης, λέει ο ένας, έφαγε μπαρούτι με την φούχτα.

— Μα τόσο μεγάλη πείνα είχαν τότε, πού έτρωγαν και το μπαρούτι ακόμα;

— Έτσι φαίνεται! 'Αλλιώς δε θα το έτρωγαν.

Γάνεια, επικόμης

ΤΑ 80 ΧΡΟΝΙΑ

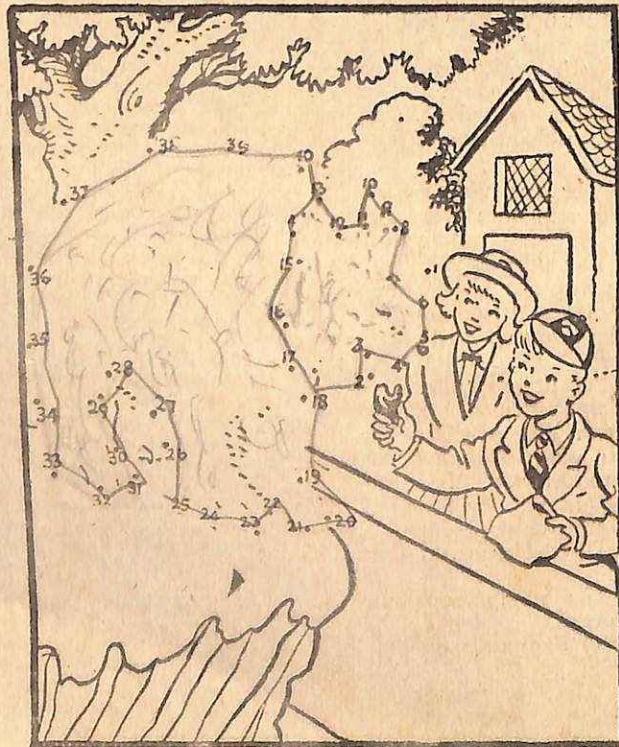
Πάνε τώρα ογδόντα χρόνια, από την ημέρα εκείνη πού η Διάπλωση μάς δίνει τη γλυκειά της συντροφιά και μάς τέρπει, μάς διδάσκει με μια μόρφωση πλατειά...

Κύλησαν ογδόντα χρόνια.... Φέραν στα μαλλιά τα χιόνια, μα σε κάθε μια καρδιά,

είτε νέα είτε παλιά, ζούν και τώρα — όπως τότες —

μαρκησίες και ίππότες πού μιλούν και φλυαρούν, στην... 'Αγγελιογυνιά!...

ΣΤΙΧΟΠΛΟΚΟΣ

Αν θέλετε να βρήτε τί κάνουν αυτά τα παιδιά ενώστε αυτούς τους αριθμούς αρχίζοντας από το 1 και τελειώ-νοντας στο 40.

Ο ΜΑΡΚ Τουαίν λέει μιά ιστορία για έναν παράξενο τύπο, που είχε τη μανία ν' αγοράζει μέρη με πολλών αντιστατών.

Πρώτα πρώτα, αγόρασε μιαν... ήχω στη Γεωργία, ένα κτήμα που έδινε πίσω, με τέσσερις αντιστατών τις φωνές. Κατόπιν, έβ' άλλο, στο Μαίρι-λάντ, μ' έξη αντιστατών. "Ενα κτήμα στο Μαίρι, με δεκατρείς, έβ' άλλο στο Κάνσας, μ' έννιά, κι' ένα στο Τέννεσι με δώδεκα αντιστατών. Αυτό το τελευταίο κτήμα το πήρε φτηνά, γιατί δέ σήκωνε διόρθωμα. "Ηταν ένα κομμάτι από γκρέμιο δρόμο, που είχε φανερά τα σημάδια από την ανατίναξη. "Ο άνθρωπος πίστευε, πως το μέρος έκεινο σήκωνε δελτίαση. "Αν θα έδωσε λίγα δολάρια, θα μπορούσε να το ύψωση με ξυλεία κι' έτσι να τριπλασιάσει τον αντίλαλό του.

Όστόσο, ο αρχιτέκτονας που δοκίμασε να επιτύχη τούτη τη δουλειά, δεν είχε χτίσει ποτέ του, καμμία ήχω, κι' έτσι χάλασε δολάρια, κι' αυτόν εκεί τον αντίλαλο...

Πάντα τους οι αρχιτέκτονες την καταπολεμούσαν την ήχω. Πάντα βάλανε τα δυνατά τους να τη σκοτώσουν, όχι να τη φτιάσουν.

"Ας πούμε πως θέλει κανείς να κάνει διόλεξη σε μία μεγάλη αίθουσα.

— Χό! του φεύγει μια στιγμή από το στόμα.

— Χο-χο-χό! αντηχεί εσπινωσά το τοίχος, σαν τάξη από άτακτα παιδιά.

Οι τοίχοι, αντίλαλουν, οι στύλοι αντίλαλουν, οι πολυθρόνες μέσα στην αίθουσα αντίλαλουν. Όλα τους παίρνουνε τους ήχους και τους στέλνουνε πίσω.

Η φωνή του όμιλητή πνίγεται μέσα στον αντίλαλο και δε δέχεται να μιλήσει μέσα σ' αυτή την αίθουσα.

"Ετσι λοιπόν, ο ήχοκτόνος στρώνεται στη δουλειά. Πριν απ' όλα πρέπει ν' ανακαλύψει τι αντηχεί, που και γιατί αντηχεί, κι' ύστερα πασχίζει να βρη τρόπο να έμποδισή τον αντίλαλο. "Αν η πολυθρόνα τρίξει την εφοδίαση, ο ήχοκτόνος θα την ράξη, που το μαλακό του μπαμπούκι καταπνίγει τους ήχους.

"Αν τυχόν αντίλαλ' ένας

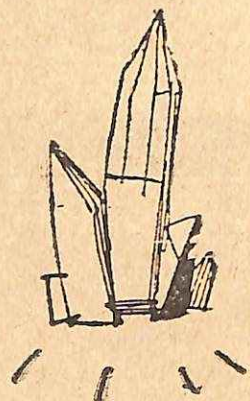

Ο ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ

στύλος, του κάνει την επιφάνεια με πολλές πλευρές. Οι πλευρές διασκορπίζουν τους ήχους σε όλες τις διευθύνσεις.

"Αν τυχόν αντηχή το ταβάνι, θα του κάνει διάφορα σκαλίσματα, σαν αυτά που έχει η κυψέλη. "Ο ήχος χάνεται μέσα στα σκαλίσματα.

"Αν πάλι αντηχή ένα μέρος

του τοίχου, τότε μπορεί να τον λοξέψει ή να του κάνει κλίση, με τον τρόπο που διαθλά κι' απομακρύνει κανείς μίαν ακτίνα από φώς, γέρνοντας έναν καθρέφτη.

Μα εκτός απ' αυτό, μπορεί να κόψη κανείς τον αντίλαλο από έναν τοίχο, φτάνει να τον ντύσει με στρώμα από φελλό ή με ταπεταρία, που πνίγουν τον ήχο.

Σε μίαν αίθουσα, αναγκάστηκαν να κρεμάσουν από την οροφή μία μεγάλη πλαφονιέρα από πτυχωτό ύφασμα. Οι πτυχωσείς άρπάζουν και πνίγουν τον ήχο.

Κάποτε, η αίθουσα μιάς λυρικής σκηνής είχε λαμπρή ακουστική. Ξαφνικά, όμως, η ακουστική της ελαττώθηκε φανερά. "Η διοίκηση δεν μπορούσε να καταλάβει το γιατί. "Όλα ήταν όπως πρώτα: τα καθίσματα, τα πολυθρόνα, η αύλαία. Κι' όστόσο, οι μουσικοί κουνούσανε το κεφάλι. "Ο ήχος δεν έβγαίνει «καθαρός».

Τέλος, ανακάλυψαν την αιτία: είχε αλλάξει η... μόδα. Πρώτα, τον καιρό που είχε κτισθεί το θέατρο, οι κυρίες πηγαίνανε στην παράσταση φορώντας κρινολίνα, μακριές φορδιές φούστες σαν όμπρέλες. Όταν παιζότανε μιά όπερα, τα κρινολίνα απορροφούσανε τον ήχο στις πτυχές τους.

"Επειτα, η μόδα άλλαξε. Οι γυναίκες φορέσανε στενά φορέματα, από μεταξι και δαντέλα, δίχως πτυχώσεις. Κι' έτσι χάλασε η ακουστική.

Οι αρχιτέκτονες δουλεύουν ακούραστα να εξοντώσουν την ήχω, μέσα στα κτίρια. "Αφού κτισθούν οι τοίχοι και οι στύλοι, φροντίζουν για τη σιωπή του κτιρίου. Και τότε παύουν ν' αντίλαλουν οι τοίχοι, οι στύλοι, τα καθίσματα. Κι' έτσι, η φωνή του όμιλητή ακού-

γεται μέσα στην αίθουσα καθαρή, σαν καμπάνα.

Η ΕΚΤΗ ΑΙΣΘΗΣΗ

ΔΕΝ είναι πολλοί οι άνθρωποι που έχουν ακούσει νυχτερίδα να σκουίζει. Γιατί το σκουίσιμο αυτών των μικρών πλάσμάτων είναι εξαιρετικά όζυ, πιο όζυ κι' από την πιο διαπεραστική σφυρίχτρα.

Τέτοιοι ύψηλοι, διαπεραστικοί ήχοι ξεπερνούν την ανθρώπινη ακοή. Τ' αυτά μας δεν μπορούν να τους άρπάξουν.

Αυτό είναι ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα για μία νυχτερίδα.

"Ακόμα πιο σημαντική είναι η ικανότητά της να βρίσκει το δρόμο της μέσα στο πιο πηχτό σκοτάδι.

Θυμόμαστε πως, στο έργο «Τομ Σβίγιερ» του Μάρκ Τουαίν, ο Τομ και ο Μπέκυ καθένας μέσα σε μία σπηλιά. "Η σπηλιά ήτανε τόσο βαθιά που δεν μπορούσε να περάσει μέσα της ημέρας φώς. Οι νυχτερίδες που πετούσαν εκεί μέσα, σήκωνε το φώς του φαναριού τους. Τα παιδιά αναγκαστήκανε να προχωρήσουν ψαχουλεύοντας, σ' να ήταν τυφλά.

Κι' όστόσο, οι νυχτερίδες πετούσανε πέρα δώθε, μέσα στο πηχτό σκοτάδι, χωρίς να πέφτουν ή μία πάνω στην άλλη ή να χτυπούνε στους τοίχους.

Τούτη η ικανότητα που έχουν οι νυχτερίδες, έβγαζε για πολλόν καιρό τους επιστήμονες σε άπορία.

Για να πειραματισθούνε βάλανε μία νυχτερίδα μέσα σ' ένα δωμάτιο, με βαρείες κουτίγες στα παράθυρα, με πλούσια επίπλωση και τόσο κλειστό, που μήτε ύποψια από φώς δεν μπορούσε να περάσει μέσα.

Εύκολη είναι η εξήγηση. "Ενώ οι λείες επιφάνειες στέλνουν πίσω τον ήχο, τα πυκνά γυναικεία μαλλιά τον απορροφούν, όπως το πουπουλένιο μαξιλάρι. Το κεφάλι που έχει πολλά μαλλιά, δεν έχει κανέναν αντίλαλο κι' έτσι η νυχτερίδα δεν το προσέχει καθόλου. Πέφτει άπαυλά του, μπερδεύεται μέσα στα μαλλιά, σαστίζει, κι' αναζητώντας στήριγμα, μπηγεί τα νύχια της.

ΤΟ ΗΧΟΜΕΤΡΟ

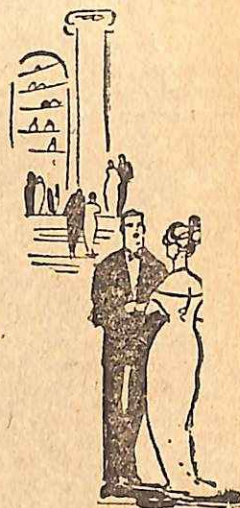
ΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ του παλιού καιρού άπορουνε και θανατούσανε πως τα συγχρονισμένα πλοία αποφεύγουνε και δε χτυπούνε πάνω στα ύφαλα, λες κι' έχουνε μάτια διαπεραστικά, που βλέπουνε μέσα στο νερό κι' έρευνούνε των ωκεανών τα βάθη. Αυτό όμως το χρωστάνε μόνο και μόνο στον αντίλαλο.

Το βαπόρι δεν έχει βέβαια μάτια στην καρίνα του, έχει όμως ένα στόμα κι' ένα αυτί. Κάτω, μέσα στα ύφαλά του, έχει ένα «μεγάφωνο». Οι ήχοι, που στέλνει έξω το μεγάφωνο, φτάνουνε στο βαθύ το ωκεανού. "Από κει γυρίζουνε πίσω σαν αντίλαλος. Τούτον τον αντίλαλο τον παίρνει ένα ειδικό μικρόφωνο. "Όσο βαθύτερο είναι το νερό, τόσο πλο-

πάνω στα καντηλέρια.

Οι επιστήμονες δεν ξέρανε τι να σκεφτούνε. Ποιά ήτανε, λοιπόν τούτη η παράξενη έκρηξη αίσθησης, που βοηθούσε τη νυχτερίδα στο πέταγμα;

"Ανακαλύψαν όστόσο πως εκείνο που γλυτώνει τη νυχτερίδα και την κάνει να μην πέφτει άπαυλά σ' άλλα πράγματα, είναι το τσίριγμα της. "Όση ώρα η νυχτερίδα πετά, τσιρξεί, σκουίζει. Τούτο το σκουίσιμο το αντίλαλουν όλα όσα τριγυρίζουνε τη νυχτερίδα, οι επιφάνειες της που στέλνουνε πίσω σαν ήχω, στα ευαίσθητά της

αυτία. "Ετσι, ο αντίλαλος ελδοποιεί τη νυχτερίδα για την παρουσία των πραγμάτων. "Η μυστηριώδικη «έκτη αίσθηση» αποδείχτηκε πως δεν είναι τίποτ' άλλο, παρά μία τρομερά ελδοποιημένη ακοή.

"Εξηγήθηκαν επίσης και μερικά άλλα πράγματα για τις νυχτερίδες. Γιατί, π.χ., η δειλή νυχτερίδα θυβίζει αδιάντροπα τα νύχια της μέσα στα μαύρα μαλλιά των γυναικών, ιδιαίτερα όταν αυτά είναι φουντωτά και πλούσια;

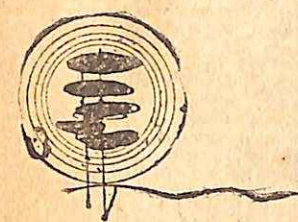
Εύκολη είναι η εξήγηση. "Ενώ οι λείες επιφάνειες στέλνουν πίσω τον ήχο, τα πυκνά γυναικεία μαλλιά τον απορροφούν, όπως το πουπουλένιο μαξιλάρι. Το κεφάλι που έχει πολλά μαλλιά, δεν έχει κανέναν αντίλαλο κι' έτσι η νυχτερίδα δεν το προσέχει καθόλου. Πέφτει άπαυλά του, μπερδεύεται μέσα στα μαλλιά, σαστίζει, κι' αναζητώντας στήριγμα, μπηγεί τα νύχια της.

ΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ

του παλιού καιρού άπορουνε και θανατούσανε πως τα συγχρονισμένα πλοία αποφεύγουνε και δε χτυπούνε πάνω στα ύφαλα, λες κι' έχουνε μάτια διαπεραστικά, που βλέπουνε μέσα στο νερό κι' έρευνούνε των ωκεανών τα βάθη. Αυτό όμως το χρωστάνε μόνο και μόνο στον αντίλαλο.

Το βαπόρι δεν έχει βέβαια μάτια στην καρίνα του, έχει όμως ένα στόμα κι' ένα αυτί. Κάτω, μέσα στα ύφαλά του, έχει ένα «μεγάφωνο». Οι ήχοι, που στέλνει έξω το μεγάφωνο, φτάνουνε στο βαθύ το ωκεανού. "Από κει γυρίζουνε πίσω σαν αντίλαλος. Τούτον τον αντίλαλο τον παίρνει ένα ειδικό μικρόφωνο. "Όσο βαθύτερο είναι το νερό, τόσο πλο-

τύτερα απλώνονται οι ήχοι και, φυσικά, τόσο περισσότερο περιμένει τον αντίλαλο το μικρόφωνο.

φυσικά, τόσο περισσότερο περιμένει τον αντίλαλο το μικρόφωνο.

"Ανακαλύφτηκε πως η χρησιμοποίηση ήχων ύψηλης συχνότητας, όπως είναι το σκουίσιμο της νυχτερίδας, φέρνει καλύτερα αποτελέσματα από τους συνηθισμένους ήχους: γιατί σ' αυτή την περίπτωση, οι εξωτερικοί μεσολαβούνε λιγότερο.

"Ενα συνηθισμένο μεγάφωνο όμως δεν μπορεί να διαβεί ήχους τόσο ύψηλους. "Ετσι, χρειάζεται να κατασκευαστεί άλλο, που μετατρέπει τους ήχους και τους κάνει ύψηλότερους κι' από το σκουίσιμο της νυχτερίδας.

Τούτο το μεγάφωνο δεν έχει μηχανισμό. "Αντίθετα έχει από μέσα μία πέτρα που τραγουδά: χαλαζία (πυριτόλιθο) ή ροσέλ.

Συνδέστε σύρματα με το χαλαζία και στείλετε καταπάνω τους ένα αλλοσώμενο ρεύμα. Ύψηλης συχνότητας. Μεμιάς ο κρύσταλλος β' άρχισαν να δονούνται από ώθησεις. Τον πιάνει ένα λεπτό τρεμούλιασμα κι' άρχίζει να τραγουδά.

Τα κρύσταλλα αυτά δονούνται όπως η μεμβράνη στο μεγάφωνο.

Φυσικά, και το μικρόφωνο πρέπει να προσαρμοσθεί ειδικά ώστε τ' «ακούη» τους ύψηλους ήχους, που δεν τους πιάνει το αυτί.

Μ' αυτόν τον τρόπο οι ναυτικοί απόκτησαν ένα πολύτιμο όργανο, το ήχοβολιστικό μηχανισμό. Μ' αυτό μπορούν ν' ανακαλύπτουν, δίχως να υπάρχει ήχητική σύνδεση, πόσο νερό υπάρχει κάτω από την καρίνα του καραβιού. Και να πως λειτουργεί το μηχανισμό.

Κάθε φορά που το μεγάφωνο σκουίζει, μία ειδική μύτη φτιάχνει ένα σημάδι πάνω σε μία τηλεγραφική ταινία. Και όσο βαθύτερα στο νερό φτάνει ο ήχος από το σκουίσιμο τόσο αργαιότερα είναι τα σημάδια που γίνονται πάνω στην ταινία. "Η απόσταση ανάμεσα στα σημάδια δείχνει σε μικρόφωνική κλίμακα το βάθος του νερού.

"Ας πούμε πως τα σημάδια προσεγγίζουν, ενώ προχωρεί το πλοίο και πως έρχεται μία στιγμή που το «σκουίσιμο» του χαλαζία αντηχεί την ίδια στιγμή που ξεκινά.

Αυτό σημαίνει: «"Υφαλος έν ύψει!».

ΕΝΑΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ ΚΥΚΛΩΝΕΙ ΤΗΝ ΥΔΡΟΓΕΙΟ

ΔΥΟ τηλεγραφικές δοκιμαζόμενες έναν ραδιοηλεκτρικό ταχείας λειτουργίας.

"Ο ένας καθόταν και παρατηρούσε το αυτόματο χειριστή-

ριο, που έστειλε, τάπ τάπ, τις τελείες και τις παύλες του. Λίγο παρακάτω, στο δέκτη, ο συναδέλφος του παρατηρούσε την ζαϊνία καθώς έρχοταν και τυλιγότανε. "Επειτα άρχισαν και οι δύο τους να διαβάζουνε την ταινία.

Μου φαίνεται πως βλέπω διπλά, είπε ο ένας, μισοκλείνοντας τα μάτια.

"Ο άλλος πήρε την ταινία και κοίταξε.

— Σωστά, όλα είναι διπλά. "Υπάρχουνε δυο κουκίδες εκεί, που έπρεπε να βρίσκεται μία και οι γραμμές είναι διπλές σε μακρος.

Καθόσανε να έλεγξουνε το μηχανισμό, δε βρήκαν όμως κανένα φταίξιμο πουθενά. "Όλα λειτουργούσανε καλά κι' όστόσο κάθε τελεία έπαινε να διαβείν σα διπλή. Παιδευτήκανε μ' αυτό κάμποση ώρα και τότε, ένας από τους τηλεγραφητές θυμήθηκε το επιστρεφόμενο ηλεκτρικό κύμα.

"Η πρώτη τελεία, εξήγησε, έρχεται από το σήμα που δώσαμε απ' ευθείας και η δεύτερη από την ήχω. Το κύμα που μεταδίδανε την τελεία, χτύπησε πάνω σε κάτι, που έστειλε τον ήχο πίσω κι' έτσι, ο δέκτης την ξαναπήρε από αντανάκλαση. Κι' αυτό το «κάτι» θα έλεγα πως ήταν η «ηλεκτρική στέγη» της γής, που αντανάκλα τα ραδιοκύματα, όπως η οροφή μιάς κάμαρας τον ήχο.

Δεν είμαι και τόσο βέβαιος γι' αυτό, είπε ο άλλος. "Η απόσταση ανάμεσα στις δυο τελείες είναι πάρα πολύ μεγάλη. "Ανάμεσα στα δυο σημάδια μεσολαβεί πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. "Η «ηλεκτρική στέγη» απέχει μόλις εκατό χιλιόμετρα ψηλότερα. Και τα ραδιοκύματα ταξιδεύουν με ταχύτητα 300.000 χιλιομέτρα το δευτερόλεπτο. Θα χρειαζότανε λιγότερο από ένα χιλιοστό του δευτερολέπτου για να γυρίσει πίσω ο αντίλαλος.

Μέσα σε τούτο το διάστημα, δε θα μπορούσε να πάρης δυο ξεχωριστές τελείες. "Η ταινία δε θα μπορούσε να μετακινηθεί

δεν μπορείς να τους καταγράψης άπαυλά σε ταινία.

"Ο αντίλαλος ακολουθεί μόνο δέκα ή ακόμα κι' εκατό χιλιοστά του δευτερολέπτου, ύστερ από το σήμα.

Όστόσο, οι μηχανικοί καταφέραν να τον αιχμαλωτίσουνε. Αντί με μελάνι, ο αντίλαλος αυτός γράφει με ηλεκτρόνια κι' αυτό το μέρος όπου γράφει είναι η επιφάνεια μιάς δέσμης φλάσκα, σκεπασμένης μ' ένα συνθετικό υλικό, που ακτινοβολεί, όταν πέση πάνω του η δέσμη από ηλεκτρόνια.

"Ετσι, τα ηλεκτρόνια σκορπίζουνε τελείες στις πλευρές της φλάσκας. "Η πρώτη τελεία είναι το σημάδι από το σήμα. Οι υπόλοιπες είναι σημάδια από τους αντίλαλους.

"Όπως οι φωτεινές ακτίνες, έτσι και τα ραδιοκύματα, μπορούν να συγκεντρώνουνε σε στενές δέσμες. Αυτό το κάνουν ειδικόι άσυρματοι. "Όταν τα κύματα είναι πολύ θραεά, μπορείτε να επιτύχετε το ίδιο πράγμα με μεταλλικά κατοπτρα, σαν αυτά που έχουν οι προβολείς.

"Εκείνο που δημιουργήσαν οι μηχανικοί είναι ο ραδιοπροβολέας.

"Ενα λεπτό κοντύλι από ραδιοκύματα ψάχνει στον αέρα, σ' α δέσμη φώς από άδελπο

Ρωτήσανε τους άστρονόμους. — Μπορεί το κύμα να αντανακλασθή από άλλο σώμα που να βρίσκεται 20.500 χιλιόμετρα από τη γή;

— Όχι, δεν υπάρχει τέτοιο σώμα. "Αλλά 41.000 χιλιόμετρα δεν είναι τυχαίος αριθμός. Είναι η περιφέρεια της γήινης σφαίρας.

Κι' όλοι καταλάβαινε, πως το κύμα είχε κάνει το γύρο της γής. Την περιέτρεξε, γύρω γύρω, πηδώντας από το έδαφος στην «ηλεκτρική οροφή», όπως πηδάει το τόπι, από το πάτωμα στο ταβάνι.

Οι ραδιοηλεκτρονικές είχαν

να πιάσει έναν αντίλαλο, που έκανε το γύρο της γήινης σφαίρας.

ΟΠΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΕΜΟΝΑΧΙΑΣΜΕΝΟΣ κε-ραίες, που μοιάζουνε σαν φρεγάτες κατάρτια, προβάλλουνε στον ήσυχο νυχτερινό ουρανό. "Από καιρό σε καιρό, κατακλωνισμοί από ραδιοκύματα φεύγουν από πάνω τους και χάνονται δίχως άπάντηση στο κενό.

Αυτό όμως είναι μονάχα φαινόμενο.

Το κενό αποκρίνεται με πλήθος αντίλαλους, σ' α μία πελώρια, σχεδόν άδειαν, αίθουσα. "Αποκρίνονται τ' αεροπλάνα στα ούρανα και τα πλοία στις θάλασσες κι' οι στέγες των πανύψηλων κτιρίων. "Όλα τούτα αντίλαλουνε τους ήχους, τους γυρίζουνε πίσω.

Μα τους αντίλαλους αυτούς δεν μπορείς να τους καταγράψης άπαυλά σε ταινία.

"Ο αντίλαλος ακολουθεί μόνο δέκα ή ακόμα κι' εκατό χιλιοστά του δευτερολέπτου, ύστερ από το σήμα.

Όστόσο, οι μηχανικοί καταφέραν να τον αιχμαλωτίσουνε. Αντί με μελάνι, ο αντίλαλος αυτός γράφει με ηλεκτρόνια κι' αυτό το μέρος όπου γράφει είναι η επιφάνεια μιάς δέσμης φλάσκα, σκεπασμένης μ' ένα συνθετικό υλικό, που ακτινοβολεί, όταν πέση πάνω του η δέσμη από ηλεκτρόνια.

"Ετσι, τα ηλεκτρόνια σκορπίζουνε τελείες στις πλευρές της φλάσκας. "Η πρώτη τελεία είναι το σημάδι από το σήμα. Οι υπόλοιπες είναι σημάδια από τους αντίλαλους.

"Όπως οι φωτεινές ακτίνες, έτσι και τα ραδιοκύματα, μπορούν να συγκεντρώνουνε σε στενές δέσμες. Αυτό το κάνουν ειδικόι άσυρματοι. "Όταν τα κύματα είναι πολύ θραεά, μπορείτε να επιτύχετε το ίδιο πράγμα με μεταλλικά κατοπτρα, σαν αυτά που έχουν οι προβολείς.

"Εκείνο που δημιουργήσαν οι μηχανικοί είναι ο ραδιοπροβολέας.

"Ενα λεπτό κοντύλι από ραδιοκύματα ψάχνει στον αέρα, σ' α δέσμη φώς από άδελπο

προβολέα. "Αν τα κύματα συναντήσουνε κανένα εμπόδιο, όπως π.χ. αεροπλάνο, τότε δυο λαμπρές κουκίδες παρουσιάζονται στο πλευρό της φλάσκας. Και από την κατακλωνισή που έχει η φωτεινή δέσμη και από την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στις κουκίδες, μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια η θέση του αεροπλάνου.

Αυτό είναι το ραντάρ. Στα τελευταία χρόνια, το ραντάρ, μαζί με την τηλεόραση, έγινε μέσο που όδυνε άπίστευτα την όραση του ανθρώπου.

Τα ραδιοκύματα καταδύνονται από ένα αεροπλάνο στη γή κι' ο ραδιοαντίλαλος γυρίζει πίσω στον πιλότο όχι σαν ήχος, όχι σαν τρίξιμο στα τύμπανα των αυτιών του, παρά σαν εικόνα δόνηση, από μία πολιτεία που βρίσκεται μέσα σ' α διαπεραστο σκοτάδι, κάτω από τ' αεροπλάνο.

Φεύγουν από τα κατάρτια του βαποριού τα ραδιοκύματα κι' ο ραδιοαντίλαλος ζωγραφίζει για τον καπετάνιο το χάρτη της ακτής, καθώς και την εικόνα από τα βαπόρια που βρίσκονται κοντά.

"Ονειρεύομαστε τα ταξίδια στο διάστημα και δεν ξέρομε, πως ένα ταξίδι στο διάστημα είναι κιόλας, πριν από χρόνια. "Ο ταξιδιώτης πέταξε στο φεγγάρι και γύρισε πίσω από το φεγγάρι στη γή.

Και ποιός ήταν αυτός ο ταξιδιώτης ταξιδιώτης;

Το ραδιοκύμα!

"Ενα ραντάρ έστειλε ψηλά στον ουρανό κι' αυτό τρυπήσε την «ηλεκτρική στέγη», που θα μπορούσε να το στείλει πίσω, την τρυπήσε καθώς τρυπά το βλήμα την πανοπλία.

"Ανοίγοντας δρόμο μέσα στο διάστημα, έφτασε το φεγγάρι. "Η επιφάνεια του φεγγαριού έστειλε πίσω κι' αυτό ξαναγύρισε στη γή, όπου το τσάκωσε ο δέκτης από το ίδιο το ραντάρ. Το ταξίδι ως το φεγγάρι κι' ο γυρισμός κράτησε μονάχα δυόμισι δευτερόλεπτα.

Τώρα, οι άστρονόμοι υπορούν και βρίσκουνε το φεγγάρι ακόμα και τη μέρα, ακόμα και τις συννεφιασμένες νύχτες.

"Η ήχω, ο αντίλαλος, έδωσε στον άνθρωπο μάτια που μήτε τα σύννεφα μήτε το σκοτάδι μπορούν να τα έμποδίσουν να βλέπουνε.

Και προσπαθούν να δούνε μακριά, ως τα πέτατα του κόσμου.

Σελις Συνεργασις Συναντησιν

ΔΙΑΣΤΗΜΑΘΡΩΠΟΣ

Επλάτυνθησαν οι δάψεις
ξανοιχθήκαν λεωφόροι,
κι' όλων πετά η σκέψις
στη Σελήνη. Δορυφόροι

στο διάστημα γυρίζουν,
πέφτει ο ένας, στέλνουν άλλο
και τα ότα μας βουίζουν
μες στον ντόρο και το σάλο

Πρό καιρού λοιπόν μανθάνω
πως ζητούσαν ξένα κράτη
ν' αποστείλουν εκεί πάνω
έναν άνθρωπο επιβάτη.

Κι' επειδή φοβά για δόξα
και για μυστηρίου δίνη
μου κατέβηκεν η λόξα
να πετάξω στη Σελήνη.

Με δεβαίωσαν θυμούμαι:
«Πάλι πίσω θα γυρίσης».
Κι' έτσι τώρα απογειούμαι
προς καινούργιες κατακτήσεις.

Με ταχύτητα φρενέω
τους αιθέρες διασχίζω

κι' από κάποιο παραθύρι
το διάστημα ατενίζω.

Χάθηκε της Γης η Ήλη
στο κενό πιά περπατώ.
Δέν μπορώ ν' αρθρώσω λέξη,
τρέμω, βλέπω πώς πετάω.

«Αστρά κρέμονται στο χάος
αχ Θεέ μου! Θα τρακάω.
Μην κινούμαι άνω κάτω;
Χωρίς τέρμα; Θα κρεπάρω.

Νά! Τό τέλος πλησιάζει.
Και τον πύραυλο κοιτάζω,
που στα δυο κομμάτια σπάει.
— Σώστε με, ματαίως κράζω,

κι' εκφώνω φωνές μεγάλες
όλος δέος κι' όλος πόνο.
Μά... ζυπνώ και βλέπω ο τάλας
...ξέσκεπος πώς ήμουν μόνο.
ΤΖΩΡΤΖΗΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ

ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ

Στην καρδιά μου κυκλάμινα έδεσα
σε μια δέσμη σφιχτά, μη σκορπίσουν,
μη βαρδάρης, μη λίδας τα κάψουνε,
μη στο χρώμα θαμμένα σαπίσουν.

Στην καρδιά μου αλμύρα σεντούκισσα,
λίγο μπάρτη, κατάρτια, μιά δύση,
Τό σκοτεινιάσμα, τ' άστρων τό μέτρημα
πριν ή ύστα τα μάτια μας κλείσει.

Στην καρδιά μου χαμόγελα μάζεψα
που στίς γρίλλες άραχνιάς' ο ήλιος.
Τ' άπ' τις πίκρες φρυγμένα τα χείλη μου
με έλπίδες τα μούσκεψα πλήθος...

ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

Η ΝΥΧΤΑ

Γλυκειά απλώθηκε παντού
της νύχτας ή γαλήνη
στην πλάση εικόνες γράφτηκαν
χωρίς καμμία νά σήνη.

Η Πούλια άργυροκέντητη
στον ούρανό με χάρη
σκύβει τα μάτια της στη γη
ροδόσταγμα νά πάρη.

«Ομορφ! Νύχτα, όμορφ!
Με τη θαδεία γαλήνη
στολάζει γλυκά ή ξανθεία
ή μελιχρή Σελήνη!

ΠΑΥΛΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΤΟ ΠΛΑΤΑΝΙ

Μέσα στού κήπου μιά γωνιά
κάποιο πλατάνι δροσερό
με χάρη ύψώνει τη θωριά του
δίπλα στο γάργαρα νερό.

Με περιμένει κάθε δειλί
για να του κάνω συντροφιά,
ενώ ή αύρα του χαϊδεύει
τα πράσινα του τα κλαδιά

Κι' εγώ, τό κρύο τό νεράκι
θα πιώ, που γάργαρα κυλά
κι' έπειτα όλόχαρος θ' άνέδω
στού πλατανίου μου τα κλωνιά.
ΟΡΘΟΓΟΡΙΔΗΣ

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΜΑΓΙΣΣΑΣ

Δειλή ξερόβαλε ή σελήνη από τα μικρά
γκριζόχρυσά συννεφάκια και τό άπαλό φώς
της άσήμωσε τα μυτερά βραχάκια και βλέ-
ποντας την γαλήνια θάλασσα απλώθηκε στην
ύγρη επιφανεία της... Έφτασε έως τό μικρό
λιμανάκι... και στο αντίκρουμά του τα μικρά
καϊκάκια χρυσόθηκαν μονομιάς, σαν κάποιος
μάγος νά τα άγγιξε με τό μαγικό ραβδί του.
Τρέχοντας ανέθηκε τό μικρό λοφάκι και
έφτασε στο κάστρο... άνοιξε ή πόρτα... στο
πέρασμά του όλα πήραν ζωή... και ένα παλιό
σιγανό ρυθμό έπαιξε στα πληκτρα του πιά-
νου...

Και έφυγε σιγανά όπως ήρθε.
Οι πρώτες του ήλιου ακτίνες χαιρέτησαν
τά άγουροξυπνημένα λουλουδάκια και βάλθη-
καν νά παίξουν με τις μικρές δροσοσταλί-
δες...

Σε λίγο ο λαμπρός ήλιος φάνηκε επάνω
στο λαμπρό πόρινο άρμα του...
... Εμπέρισε...

ΛΟΥΛΟΥΔΕΝΙΑ ΥΠΑΡΕΗ

Η ΓΕΝΙΑ ΜΑΣ

Κάποτε, ένα παιδί ήρθε στον κόσμο αό-
τό, σαν όλα τ' άλλα.

«Άνοιξε τα μάτια, θάμπωσε άπ' τό πολύ
φώς — έτυχε νάναι άνοιξη — και γλυκοέλασε.
Και μόλις πόρεσε νά νοιώθη και νά σκέ-
φεται, κίνησε νά γνωρίση τον κόσμο.

Πρώ α τό μάγεψεν οι ατέρμονοι ούρανοί,
τ' άνοιχτά πέλαγα και τα θέατρα, γαλήνιο

Σελις συ- νεργασις

βουνά, τυλιγμένα
στο φώς. Κι' είπε:
«Θα τ' άγαπήσω».

«Υστερα γνώρισε
τό θαυμαστό κόσμο
πού άνέπνεε δίπλα
του: λουλούδια, ζωα,
δέντρα, πουλιά. Στάθηκε νά χαϊδέψη τα μπου-
μπούκια κάποιου δάμνου και τη ράχη κάποιου
ζώου, που σέρνονταν άνέμελα στο χοτάρι.
Κι' είπε: «Θα τ' άγαπήσω».

Τέλος, κατέθηκε στην πλατεία, κοντά
στούς ανθρώπους. Βρήκε πλάσματα που η
καρδιά τους χτύπαγε στον ίδιο ρυθμό με τη
δική του. Τά βρήκε τόσο θαυμάσια και τόσο
ομορφα όσα είχαν φτιάξει, πού είπε: «Θα τ'
άγαπήσω».

Κι' έκλεισε μέσ' στη μικρή καρδιά του τον
κόσμο όλο, με μιάν άγάπη άπέραντη όσο και
τό γαλάζιο τ' ούρανο.

Και πιστέψτε σε ό,τι ωραίο και καλό βρή-
κε, με δύναμη και θέρη.

Ηρθε όμως κάποια μέρα πού τό γαλάζιο
τ' ούρανο σκοτεινιάσε. Αντάρτισαν τα πέ-
λαγα και τα δουνά κυκλώθηκαν από άγρι-
μένα κοπάδια σύννεφα.

Έτρεξε νά βρη τούς φίλους του, μα ο
δάμνος είχε ντύσει άγκάθια και τού μάτωσε
τό χέρι και τό φίδι γύρισε σφυρίζοντα νά
τό εαγκώση.

Κι' ό,τι όμορφο είχε βρει κοντά στούς
άνθρώπους τό γκρεμίσαν οι ίδιοι: πού τόχαν
φτιάξει, με τα ίδια τους τα χέρια, δείχνον-
τάς του τώρα ό,τι πού άσχημο μπορούσε νά
υπάρξη. Και δέν τού άφησαν τίποτα όρθιο
νά πιστέψη σ' αυτό, ένα παιδί πού κάτι γύ-
ρευε νά πιστή, άλλώς θα χανόταν...

Κι' έμεινε με μάτια όρθογίλτα από τρό-
μο, άδόηθητο και χωρίς στήριγμα, νά παλεύη
για νά βρη ένα δρόμο...

Κι' όμως, μέσ' στο χάος εκείνο, βρήκε
τη δύναμη νά ξεχωρίση μιάν άχτίνα, βρήκε
τη δύναμη νά πη: «Δέν είναι όλα τόσο ά-
σχημα. Θα ξεναρχίσω!».

Γιατί, θαδεία μέσα του, δέν είχε ποτέ
πάψει νά πιστέψη — και ν' άγαπάη...

Κι' ήταν ή γενία μας τό παιδί αυτό...

ΑΡΤΕΜΙΣ

ΑΝΑΤΟΛΗ...

Τις κορφές των βουνών, πού είναι στ' ανα-
τολικά, ένα γλυκό, κοκκαλωμένο φώς άρχίζει
νά τις στεφανώνει. Σε λίγο, ο ήλιος άρχίζει
δειλά νά ξεπροβάλλει... Στα φύλλα των άμπε-
λιών λαμπροκοπούν οι διαμαντένιες στάλες της
δροσιάς... Τώρα, ένα μπουκέτο από χρυσόξαν-
θες ακτίνες ξεχύνεται και πλημμυρίζει όλη τη
φύση... Σε λίγο ο λαμπρός και ολόχρυσος
δίσκος κάνει υπέρηφανος την εμφάνισή του...
Τά πτηνά κάνουν υπέροχη συναυλία πρós τον
Πλάστη καθώς τα χαϊδεύει ο ζωογόνος ήλιος.
Οι χρυσοπόρφυρες άχτίδες έδεσαν χρυσά τα
λουλούδια τού κάμπου. Ντροπαλές, ερώτισαν
τη γύρω φύση με τό ζωηρό φώς τους. Κι' ένα
δαντελένιο μικρό συννεφάκι, έγινε ράδινο. Η
ρυτιδαμένη άπέραντη θάλασσα ξεσπάει παρο-
πνεμένη στούς βράχους της άκρογαλιάς...

«Όταν ο καπετάνιος κάνει μπόνιο!

Τά πρώτα καρδάκια άρμνίζουν επάνω της
και μερικές βαρκούλες με κάσασπρα πανιά
γλιστρούν άμέρινες... Τό χρυσό φώς τού
ήλιου, έβαψε τη γαλάζια λίμνη χρυσή... Και
πέρα στον όρίζοντα διακρίνονται οι κατά-
λευκοι γλάροι... Ο πανώρης βασιλεύς μας
χαμογέλα γελαστός, προσπαθώντας νά μας
ανακουφίση με τη γλυκειά ζεστασιά του...

ΚΕΡΑΣΙΤΖΑ

ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ

«Ένα-ένα χαμογέλασαν από ψηλά τ' άστρα.
Τρεμάπαιζαν γλυκά τις άσημένιες όλεφαρί-
δες και στριμώχτηκαν χαϊδευτικά δίπλα στο
φεγγάρι. Κείνο καμάρισε τ' αντικαθρέφτισμα
του στα νερά μιάς λακούδας κάτω στο δρό-
μο. Ένας δρομάκος τόσο μικρός, χαμένος
και ξεχασμένος, λές, μέσ' στη μεγάλη πολι-
τεία, μέσ' στη σιωπή της νύχτας. Γύρω τα
σπίτια στέκαν βουβά κι' ακίνητα. Όλα ίδια.
Ντυμένα σ' ένα παράξενο μουντό γκριζό χρώ-
μα. Οι γρίλλες κλειστές. Τα φώτα σβησμένα.
Στη γωνιά, τό φανάρι έριχνε τρεμουλιάρικο
ένα φώς, κι' έκανε τό δρόμο πέρα νά φαντάξη
πιο σκοτεινό, πιο μαύρο, πιο ξένος. Άκού-
στηκε κάποιο μωρό νά κλαίη. Έπειτα ήσυχία.
Μιά σκιά ξεκόλλησε πίσω άπ' τη γειτονική
καπνοδόχο, γλίστρηση πάνω στη σκεπή, ζυ-
γιάστηκε και πήδησε μαλακά στο χώμα. Πέ-
ρασε τρέχοντας ξυστά στον τοίχο, βρέθηκε
κάτω άπ' τό φανάρι, ρίχνοντας κάτω μιά πε-
λώρια σκιά γάτας. Κάποιος σκύλος, μακριά,
άλυχτούσε. Μετά σάπασε. Ένα φύσημα άέρα
έκανε χίλια μακρουλά άσημένια κομμάτια τό
φεγγάρι, πού καθρεφτίζονταν κατά νερά της
λακούδας. Έπειτα σιγά-σιγά ξαναεωθήκαν
και πάνω στα δρόμικα νερό τό στρογγυλό
πρόσωπο συνέχισε νά χαμογέλαη καμφορώτα κι'
εύτυχισμένα.

Κάποιος άργοπορημένος έστριψε βιαστικός
τη γωνία. Τά πέταλα των παπουτσιών του
βρόντησαν στο πεζοδρόμιο. Ξεφυγοντας από
τό χέρι του, μιά κόκκινη τελεία έγραψε μιά
φατεινή καμπύλη και έπεσε νά σήση στο χώ-
μα. Δρασκελίσε γρήγορα τό δρόμο και χάθη-
κε σε μιάν αλλη. Καμποση άρα ο δρόμος φά-
νηκε πνιγμένος στη σιωπή. Ο χρόνος κυλού-
σε όλοένα... Δισταχτικά, σέρνοντας τα πόδια,
ένας μεθυσμένος πέρασε καταμετρίς τού δρό-
μου, μουρμουρίζοντας παράξενα κι' άκατανό-
ητα λόγια. Η νύχτα έφευγε. Σαν κάποιος νά
τραβούσε όρόατες κουρτίνες, ο ούρανος ξά-
νοιγε τό χρώμα του. Σά νάλειωναν τ' αστί-
ρια και τό φεγγάρι και ν' άπλωναν άπαλά τό
άσημί τους χρώμα πάνω στο μαύρο της νύ-
χτας. Σε λίγο, κάτω τα σπίτια άρχισαν νά
ζωπρεύουν τα χρώματά τους. Άρχισαν λές νά
ζυπνούν και νά ζωντανεύουν. Ένα άσπρο, τ'
άλλο μπέζ, κιτρινωπό... Με τις καρετίες πόρ-
τες, τα πράσινα παράθυρα, τα κόκκινα κερα-
μικά... Άκούστηκε άπ' τό γειτονικό όρόμο
τό πρώτο αυτοκίνητο πού ξεκινούσε... Ένας
με τό ποδηλάτο πέρασε κι' άφησε σε μερικά
κατώφλια λευκές μπουτίλιες με γάλα. Άρχι-
σαν κιόλας ν' άνοίγουν τα παράθυρα. «Ένα-
δυό, ένα-δυό...». Άκούγονταν κάποιο ραδιόφα-
νο. Κάποιος έκανε την πρώτη γυμναστική
του. Πόρτες άνοιγαν, νά περάση βιαστικός ο
νοικοκύρης για τη δουλειά. Ένας γλυκός θο-
ρυβός άρχισε ν' απλώνεται γύρω... Ο ούρα-
νος είχε πάρει ένα ζεστό γκριζόλευκο χρώμα
με φατεινά γαλάζια μπαλωμάτα. Πέρα στην
άνατολή ροδίζε χαρούμενα.

ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΛΛΕΝΤΕ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Φθινόπωρο!... Ηρθε φθινόπωρο, σιωθρο-
πό, παρδαλό, και με τον έρχομό σου έδιώξες
τό καλοκαίρι, πού έφυγε παίρνοντας μαζί του
τά καλά του: τά μπάνια, τά παιχνίδια, τις
έκδρομές, την ξενοισιά... Ηρθε κι' έφερες
τή σοβαρότητα, τά σχολεία. Ηρθε κι' έφε-
ρες μαζί σου τον γκριζό μουντό ούρανό σου,
πού έστειλε τούς άγγελιαφόρους του, τά στα-
χτιά μολυβένια σύννεφα, νά σκορπίσουν
γύρω τους τη δική τους μονοτονία, τη δική
τους μελαγχολία...

Η κόρη σου, ή κρυσταλλένια βροχή, και ο
γιός σου, ο τσουχτερός άέρας, ανάλαβαν νά
καθαρίσουν τον τόπο από τη σκόνη, τά σκου-
πίδια, τη φοβερή ζέστη πού είχε σκορπίσει τό
καυτερό καλοκαίρι. Άνάλαβαν νά γυαλίσουν
τά φύλλα των δένδρων, νά παρασύρουν τά πε-
σμένα ξερά φύλλα και νά τα θάψουν σε βαθιά

χαντάκια ή νά τα σκορπίσουν ούτως τωσούτως
άνέμους, προτοιμάζοντας τη φύση για τον
έρχομό τού χειμώνα.

Άλλά, αντίθετα με τό βαρύ μελαγχολικό
φόντο τού ούρανο, τά δέντρα ντύνονται παρ-
δαλά-παρδαλά, φορώντας κοκκινόχρυσες φαν-
ταχτερές φορεσιές. Μεγάλα χαλιά από όμοιο-
μορφα χρώματα σκεπάζουν τό κουρασμένο χώ-
μα κι' ο πυράκαυθος στολιστής τον κόκκινο
μανδύα του. Μέσα όμως από τό κόκκινο, έλ-
τρινο, ξεπετάνε πού και πού ταπεινά τό κί-
τα, τά πεύκα και τά κυπαρίσσια πού όλοένα-
χα διατηρούν τά όλοπράσινα φύλλα τους.

Όλοι όμως ξέρουν ότι αυτός είναι ένας τε-
λευταίος αποκαιριτισμός στο όλοπράσινο κα-
λοκαίρι και δε θα μπορούσαν νά διατηρήσουν
την ευθυμία τους, γιατί θάρη ο σιωπηλός,
αυστηρός χειμώνας...

ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ

Κύλησα ένα καπνισμένο κρασοδάρελο και
τάστησα στην ξεραμένη μας μουριά δίπλα.
Φτυάρισα χιόνι μέσα του, ως τη μέση γεμί-
ζοντάς τό, και τό πάτησα νά γίνη σκληρό.
Θέλω λίγο χιόνι νά φυλάξω πού νά μην τό
δθ, πού νά μην τό λείωσι ο ήλιος σ' ένα
βαρελάκι, τό χειμώνα νά μαντάλωσα θέλω,
νά με βερμάνουν οι παγωνιές του. Στην πλή-
ξη του νά χαίρωμαι και τ' άγέρα του τα
μουγκρίσματα μελωδίες νά νομίζω.

Ηλιος βγήκε κι' ήρθε. Χτύπησε την ζύλι-
νη πόρτα μας, αλλά έκλεισε τ' αυτιά μου.
Πέρασε τα χέρια του μέσ' άπ' τις γρίλλες
και έξφυγα άπ' τό άγκάλιασμά τους.

Έκαναν πτό σκοτεινό τό καμαράκι μου τό
σύννεφα. Έκανε πτό φωτερό, τό σκοτάδι, τό
καντηλέρι στο εικονοστάσι ψηλά. Είμαι μό-
νος κι' είμαι σπουδαίο νάσαι.

Εγώ κι' ή σέψη μου, εγώ και ή συνειδήσή
μου, ο εαυτός μου κι' ή μορφή εκείνου στο
εικονισμα.

Με φέρνει στα σκαλοπάτια τού θρόνου Του
ή Χιονοθύελλα. Τα ξεραμένα μου χείλη έγγί-
ζουν τις άκρες των δακτύλων του, παίρνουν
φώς τα μάτια μου, λάμψη πού δέν είχαν. Πως
υπόαρχω νιώθω και πώς τίποτα δέν είμαι συ-
νόμα. Η παγωνιά τό νού δε ναρκώνει. Κοιμή-
ζει τις μικρότητες, τις μαροδοξίες. Τόν έα-
νό μου τον κακό ναρκώνει τό κρύο. Τεντώνει
τού τηλεγράφου τα σύρματα, πάνε νά σπώ-
σουν. Κι' όμως δε σπάει τίποτα μέσα μου.

Τώρα πού για τίποτα, καμμία δε δίνει
εύκαιρία, μαζεύω τά βρούματά τού άλλου και-
ρού και χτίζω πύργους, μ' υπόσχεση ποτέ νά
μην ξεχάσω πώς σπάνε.

Όλοάσπρο φτυάρισα σ' ένα βαρελί χιόνι και
θέλω νά τό φυλάξω.

Μαντάλωσα αποφάσεις, σεντούκισσα προ-
σευχές.

Τά μουσκεμένα καλοκαιριάτικα μεσημέρια
έβλω νά σφυγγίζουν τον ιδρώτα μου.

Θέλω με λίγο χιόνι, λίγη έλπίδα, ν' αλεί-
ψω την ψυχή μου για νά μην την μαυρίξω, νά
μην την ξεθαρίσω, νά μην την κάνω όλοκαύ-
τωμα κανέναν ήλιος, φώς κανένα, καμμία βάρ-
βαρη φλόγα...

ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

Γιατί, παιδί μου, θέλεις νά
σου δίνη ο παπούς τό μπουρνού-
λαδο;

— Γιατί, μπαμπά, τό χέρι τού
παπού... τρέμει!

Αυτά τα δέκα αντικείμενα, αποτελούν πέντε ζευγάρια. Μπορείτε να τα
βρήτε ;

Οι αριθμοί που είναι δίπλα στα αντικείμενα είναι οι αριθμοί που
είναι δίπλα στα αντικείμενα. Οι αριθμοί που είναι δίπλα στα αντικείμενα
είναι οι αριθμοί που είναι δίπλα στα αντικείμενα. Οι αριθμοί που είναι
δίπλα στα αντικείμενα είναι οι αριθμοί που είναι δίπλα στα αντικείμενα.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Μικρές αγγελίες μπορούν να στέλνουν όλοι οι φίλοι μου, αρκεί να έχουν ψευδώνυμο. Κάθε λέξη στοιχίζει 20 λεπτά. Περιλαμβάνονται και τα άρθρα και οι σύνδεσμοι κλπ. Οι αγγελίες με πλαίσιο επιδορούνται με (πέντε) 5 δραχμές. "Αν το περιεχόμενο των αγγελιών περιέχει προσβλητικές φράσεις και ακόσμιους χαρακτηρισμούς, θα απορρίπτεται. Οι αγγελίες παίρνουν πάντα σειρά προτεραιότητας."

235
ΚΑΤΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΗ από τη γνωριμία του γλυκού "Αναστράτα" και του ευγενικού "Αναστράτα" μύρια γλυκοχαιρετισμάτα, καλοί μου φίλοι! "Ορθογώνιος", "Λυσία", "Υπερ", "Μπέα", "Θερμοκρασία", "Χαίρετω".

236
ΔΙΑ ΜΩΝ
Προς γνώσιν και συμμόρφωσιν: "Αν έλλοι δε σε δείρουν, κ' έμένα μη θυμώνω, κ' εκεί που δε σε σπείρουν, Μώμε, να μη φυχρώνω".
ΤΖΩΡΤΣΗ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ (Αθην. Συντροφιάς)

237
Ο Σύλλογος Στρογγυλοκεφάλων διαδίδοντας τα προκείμενα ωφέλη από την Ένωση των συλλόγων στην "Αθηναϊκή Συντροφιά" κι αναγνωρίζοντας τις προσπάθειές της, προσχωρεί σ' αυτή.
ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΚΕΦΑΛΟΙ

238
ΤΣΩΦΙ, από την ανανταρτή γνωριμία, ένθουσιασμένη Σε θερμολαράκα. Μπούλη, γιατί χ' έθηκες; "Αρτεμς, φαντάζομαι ότι στην Καλλιθέα έχεις πατήσει, γιατί κάπου σε ξέρω".

239
ΝΕΛΛΙΤΑ (Αθην. Συντροφιάς)

ΚΡΟΤΑΛΙΑ, πρέπει να το παραδεχθώ. Τ' άνηλικα είναι καλύτερα σ' εμένα. Μην είσαι υπερήφανος. Είσαι μπερμένος. "Ινδιάνη, Τόν αποκάλυψε πρώτος τον Τζωτό. Χιωτόπουλο = "Αντιγραφή εν δράσει (116)".

240
ΙΝΔΙΑΝΕ, νομίζω πως άνομαζέσαι Παναγιώτου. Γαλιάντρα, δεν κουράστηκες να κελιάσεις;
ΠΡΑΚΤΩΡ ΑΙΝΙΓΜΑ

ΠΡΟΣΟΧΗ!
"Εκκελοφόρησε το 3ο φύλλο της εθιμικής εφημερίδας «Τό...» "Ανήλικος" με ε-ξαιρετικά όμορφο περιεχόμενο και εμφάνιση. Συνεργάζονται οι εκλεκτότεροι ψευδωνυμοί. Ζήτησε την από τον Μπούλη και από τα γραφεία. "Εκδοσή της "Αθηναϊκής Συντροφιάς".

241
ΑΝΑΚΟΙΝΟΥΜΕ την ίδρυση συνδράσης. "Αποχωρούμε εκ του συλλόγου Διαπλαστική Φλόγα.
ΑΡΗΣ ΘΡΥΛΟΣ
ΤΖΙΜ ΧΩΚΙΝΣ

242
ΚΡΟΤΑΛΙΑ, τα ετοιμάζουμε για τον "Ολυμπιακό (111)". Μώμε, σπουδαίο δώρο (115). "Αρμονία, κόψε τις κολακείες για τον Μπούλη και έσε το Κασάτο ήσυχο (110). Χαιρετούμε Λυσία, Τζωτό, Ζαν Πιέρ, πούναί οι εκπλήξεις; "Ινδιάνη σε ξέρομε, γ' αυτό σ' άπια (1212).
ΑΡΗΣ ΘΡΥΛΟΣ
ΤΖΙΜ ΧΩΚΙΝΣ (Παναθηναϊκοί)

243
ΝΤΑΝΙΕΛ ΜΠΟΥΝ = Καραχάλιος. Χιονοβούλδο = Στεμ-τζίδου.
ΙΝΔΙΑΝΟΣ

244
ΟΙΣΟ για σ' εμένα, φίλοι μου, της "Αθηναϊκής Παρέας, σ' εχόμεναι το 1959 αίσιον και εύτυχες. Μικρή Μπαλαρίνα, μήπως σε ξέρω; Μένεις στον Πειραιά; Το καλοκαίρι; Μήπως έκανες "Διακοπές στα Καμένα Βούρλα". "Απάντησέ μου. Πάντα πιστός στην "Αθηναϊκή Παρέα".

245
Ε... γράψε λάθος, αγαπητό Μικρόβιο (42). "Αλλά δεν παρακαλούβεις, φαίνεται, την εξέλιξη της επιστήμης, γιατί τότε θα ή-ξερες πως... υπάρχουν και μικρο-διοκτόνα! (Κ' έτσι είμαστε γ' εμένα)".
ΤΖΑΚΥ

Μη νομίζετε, ότι εγώ μόνον ένοχλώ την Κυρά-Διάπλαση. Κ' αυτή μ' ένοχλει, διαν έχη τελειώσει τη δουλειά της. "Έρχεται στα γραφεία μας και συνάμα κοιτάζει κ' αν εργάζομαστε. "Έτσι λοιπόν είχα τη μεγάλη τιμή να την δω στο γραφείο μου:

— Τι κάνεις, "Ανανίας;
— Γράφω.
— Το βλέπω πως γράφεις. Δέ μου λές, αλήθεια, τί γίνεται ο νέος που έρχότανε κάτω στο ζαχαροπλαστείο, σ' ασεβιτόρος; "Εμπα ότι ήθελε να πάη καμαρότος σε δαπόρι.

— Τι να γίνεται, κυρά-Διάπλαση! Δεν μπορεί να ση-κώση αυτό το χέρι.
— "Απάντησα μ' αυτά τα λόγια και συγχρόνως σήκωσα το δεξί μου χέρι.
— Πώς;
— Μάλιστα! Δεν μπορεί να σηκώση αυτό το χέρι.

Είπα, και ξανασήκωσα το δεξί μου χέρι.
— Μπα ο καμμένος! Τι έπαθε και δεν μπορεί να ση-κώση αυτό το χέρι;
— Τίποτε! Πώς μπορεί όμως να το σηκώση, αφού εί-ναι το δικό μου χέρι;

Την έπαθε δηλαδή η κυρά-Διάπλαση. Δέ φάνηκε πως θύμωσε, μου είπε όμως λίγο απότομα, ενώ εγώ γελούσα κάτω από τ' α... μουστάκια μου.
— Πάλι άνοησία είπες!
— Παρακαλώ! Πού δρίσκεις την άνοησία;
— Συνέχισα το γράψιμό μου, βέβαιος ότι εγώ ο κύριος "Ανανίας, είπα μία μεγάλη εξυπνάδα!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

σα!) Ποιός, Κασάτο; (984). "Ο Πράκτωρ Αίνιγμα; Μά... διάβασε αγγελίες 815, 1104. "Αλλωστε, Πράκτωρ Αίνιγμα = Πράκτωρ φάντασμα = κλπ. Κατάλαδες;
ΓΑΛΙΑΝΤΡΑ

246
ΓΙΑΤΙ όχι, Λυσία; "Αντιχαιρε-τώ (68).
ΓΑΛΙΑΝΤΡΑ

247
ΑΡΑΝ ΡΟΛΛΑΝ, νομίζεις ότι γράφω πολλές αγγελίες γιατί «δένω το σκυλί μου με λουκάνικα»; Λάθος. Γιατί απλούστατα δεν έχω σκυλί. "Υστερα (είναι γνωστό) στην κατοχή τ' άπο-στέρα σκυλιά της Εύρώπης έγι-ναν λουκάνικα. Γι' αυτό κανένα σκυλί σήμερα δεν άνέχεται να δεθί με λουκάνικα, που χρησίμευ-σαν σάν... τάφοι των προγόνων του. Γράφω πολλά γιατί δεν εί-μαι Σκώτος για νάμαι... σπαγ-γοραμμένος. Τζιμ Χώκινς, αντι-χαιρετώ.

ΑΡΗΣ ΜΕΛΑΣ

248
ΥΠΕΡΕ, σε λυπήσα (134), καλέ μου φίλε. "Επείδωκα να σ' ευχα-ριστήσω υπενθυμίζοντας παλαιόν συνεργάτη. "Ημαστε τότε οι μ-νοί αναχρονιστικοί τροβαδούροι σε μία ζούγκλα, που όλοι άλλη-λοπαράζονταν. Εύτυχώς που με συγχώρησες, γιατί το ψυχικό μου τραύμα θάταν άθεραπευτο. Σ' ευ-χαριστώ για τις εύχες. "Ανέυ-χομαι έγκάρδια. Θά ήθελα πολύ ν' άλληλογραφήσω μαζί σου. Και θεωρώ τον έαυτό μου πολύ ένοχο άπεναντί σου και θά τον τιμω-ρήσω στερώντας του μια έξαι-

τική ψυχαγωγία, που θάναί το γράμματά σου.
ΑΡΗΣ ΜΕΛΑΣ

249
ΚΑΣΑΤΟ, Λυσία, "Αναβρυτό-παιδα, "Αποσπερίτη, σ' εχό-μαι το 1959 να είναι για σ' εμένα "αίσιον και εύτυχες" (να σ' ε-δώση βέβαια και λίγο μυελο (67, 68, 98). Δορυφόρε "Εξε-ρευνητή:

Πρέπει κ' εσύ ν' αποκτήσης λίγο νού και μυαλό για να μπορέσης να άπαντήσης σ' έμε τον "τρανό" (1103!).
(Τό 1959...).

ΤΖΑΚΥ

250
ΚΑΤΟΠΙΝ ώριμου σκέψης άπο-σύρομαι από τ' Εύδωμο Νιάτα. Φίλε "Αντίλαλε, λυπάμαι... Αυτό θ' εμ' άφείλταται στην άδράνεια που περιέπεσε ο σύλλογος τελευ-ταία. Κατόπιν αυτού, προς το παρόν... άνεξάρτητη.

ΚΟΛΥΜΒΗΤΡΙΑ
251
ΤΟΣ-ΤΟ, δέ μου άπάντησες, άλ-ληλογραφούμε; Μικρή Πριγκί-πισσα, δέκα-δέκα τίς στέλνεις της μικρές αγγελίες;
ΧΡΥΣΑΩΡ

252
ΑΓΑΠΗΤΕ μου "Αράν Ρολλάν, δεν καταλαβαίνω τί σχέση μπορούν να έχουν οι αγγελίες του "Αρη Μελά μ' εμένα. "Εάν άποσύνον-ταν σ' εμένα θά το καταλάβαινα. Αυτό όμως δε συμβαίνει. Μπο-ρείς να μου εξηγήσης που βασί-στηκες και τόγραψες αυτό;
ΚΟΛΥΜΒΗΤΡΙΑ

253
ΣΚΙΟΥΡΕ, Τζωτόρη Καραμπίνα, Θρύλε, τί γινόσαστε; Πώς πάν οι διακοπές;
ΡΟΔΙΝΟ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ

254
ΛΟΥΔΟΒΙΚΕ, πρόσθεσε και το όνομά σου (137). Δεν μπατήρησα μικρή. Μικρό Γιαννεζάκι κάποιο λάθος έγινε (157). Βελούδο, σε αποκάλυψε σωστά.
ΝΤΑΝΙΕΛ ΜΠΟΥΝ

255
ΜΙΓΚ 17, τόση μεγάλη είναι ή κουταμάρα σου, που νομίζεις ότι τ' Βασιλίσσια Κύπρου είναι ψευ-δώνυμο. Διάβασε γεωγραφία, μι-κρέ (160).
ΝΤΑΝΙΕΛ ΜΠΟΥΝ

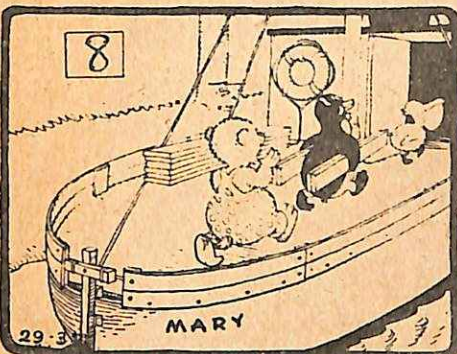
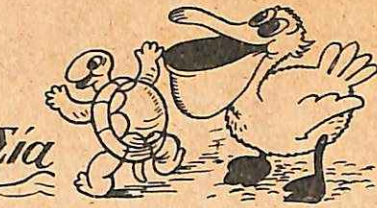
256
ΝΤΕ-Ι-ΒΥ Κρόκετ = Μάρκ, "Α-δελφοί Χ = "Αδελφοί Ζη, Φ. Μάρς = Ζής, Χολάκι = Μπουφία.
ΝΤΑΝΙΕΛ ΜΠΟΥΝ

257
ΚΑΜΕΝΟ ΝΕΡΟ, ώραία ή 337. Μικρό Γιαννεζάκι, γιά σου, γιατί είμαι Παναθηναϊκός (157). Τζωτόρη Κροτάλια, χ' ά-χ'ά (111) (120). Μώμε, βλακεία (76) φιλικά. Μώμο, άναποκάλυπτος και καλός έλους να με αποκλύ-ψουν.

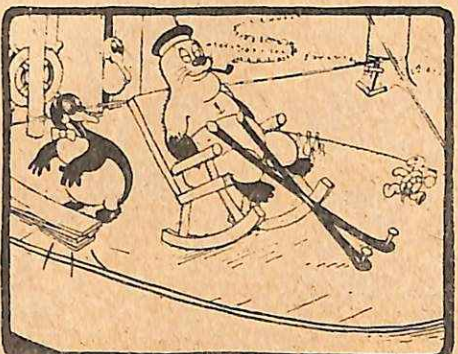
ΤΖΙΜ ΧΩΚΙΝΣ (Ανεξάρτητος, παναθηναϊκάρα)
258
ΑΓΑΠΗΤΑ Διαπλαστούλα, Γιά πρώτη φορά μπαίνοντας στον κύκλο το δικό σου, δλόδερμα σ' εχαιρετώ κ' εύχες πολλές χαρίζω. Για όμορφες διακοπές, χαρούμενες γιορτές κ' εύτυχισμένο Νέο Χρόνο.
ΣΟΥΔΑΝΕΖΑ

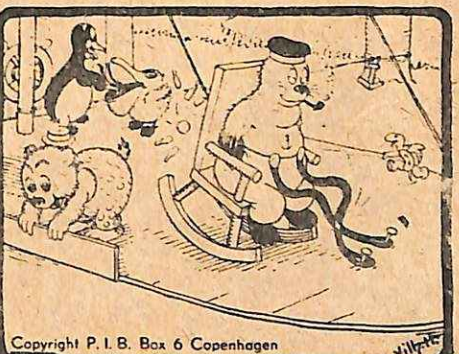
ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

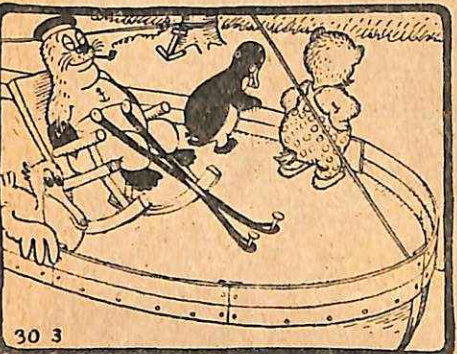
— "Αντε, Πύργο. Κάνε πιό γρήγο-ρα. "Αργήσαμε.

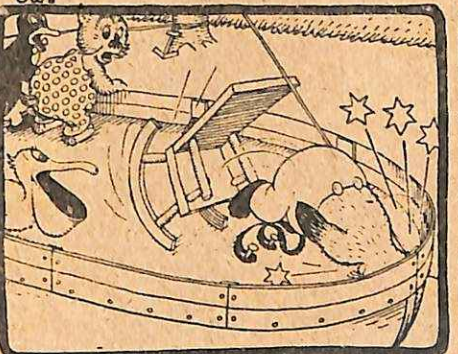
— Κοίτα πως κουνιέται ο Φώ-νιαν. Τώρα όμως θά τόν ξυπνή-σω.

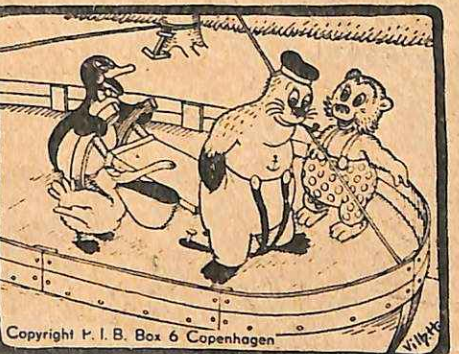
— Τελειώσαμε από δω. Πάμε τώρα πιό πέρα.

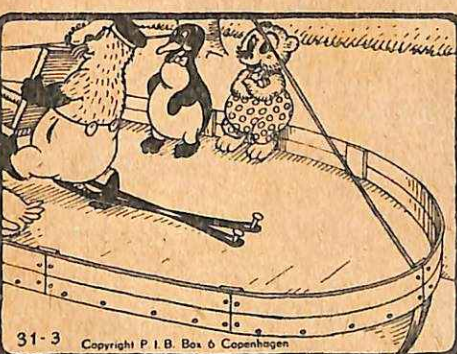
— "Ορλστε. Δέ θέλω να παινευ-τώ, μά είναι θαύμα.

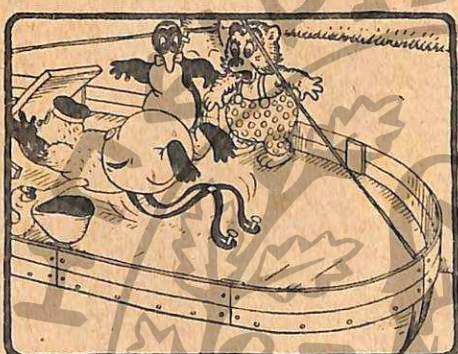
— "Οπ, πάει ο Φόνιαν. Νά μάθη άλλη φορά να κοιμάται έτσι.

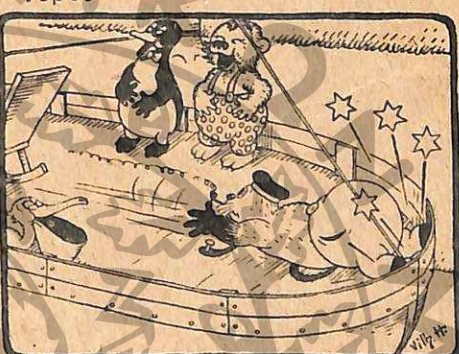
— Βλέπεις Φόνιαν; "Αν δέν ήταν τό κιγκλιδωμα, θά πεφτες στο νερό.

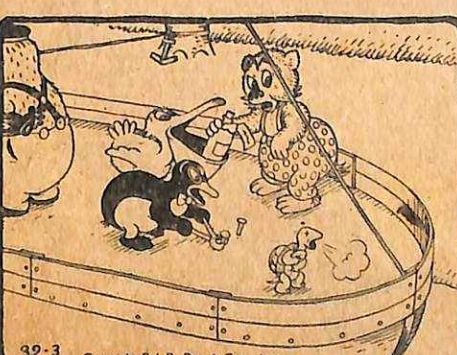
— Μετά άπ' αυτή την τρομάρα, πρέπει να ξεκουραστώ.

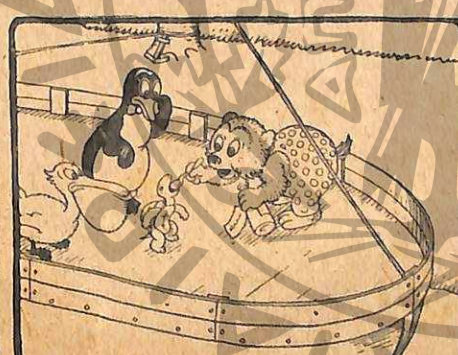
— Βοήθεια, βοήθεια, μέ τρα-βάνε. Πέφτω!

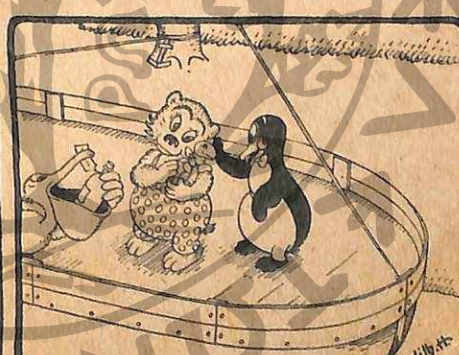
— Θά σπάσης τό κιγκλιδωμα, Φώ-νιαν, φτάνει πιά.

— "Ααφού.
— Νάτα! "Η Λέα συναχώθηκε. "Ελα να πιής σιρόπι.

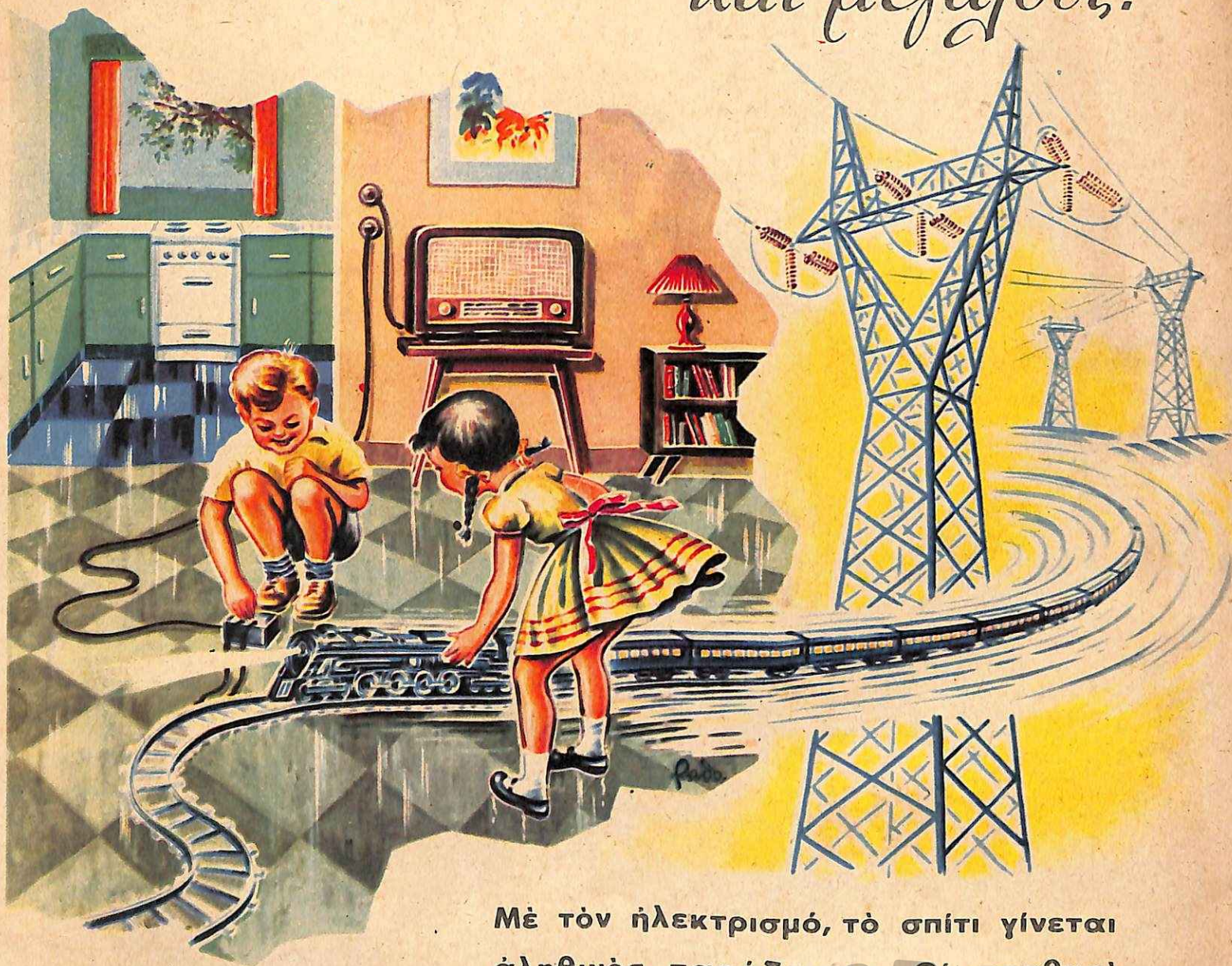

— Άνοιξε τό στοματάκι σου μικρό μου. "Ετσι. "Ελα να βά-λουμε και νομπρέσα.

— Πά, πά, έχει πυρετό. Γρήγορα στο κρεβάτι και να πιή να-θάρσιο. (Συνεχίζεται)

Χαρά για μικρούς καί μεγάλους!

Ο ηλεκτρισμός
δέν είναι πολυτέλεια·
είναι ανάγκη.

Με τόν ηλεκτρισμό, τò σπίτι γίνεται
άληθινός παράδεισος. Οί σταθμοί
ηλεκτροπαραγωγής καί τὰ δίκτυα
τῆς ΔΕΗ φέρουν στήν Ἑλληνική Οἰκο-
γένεια τήν ἄνεση, τήν υἡγεία, τή χαρά.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ